

پیام آبادگران

ارگان رسمی سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران

PAYAM-E-ABADGARAN

۳۷۰ Syndicate Of Iran Construction Companies Monthly Magazine

به اتحاد ملی براساس منافع ملی
و بهره‌وری نیاز داریم

۱۰

ایجاد اشتغال، استراتژی صادرات
حمایت از بخش خصوصی

۸

No. 370, Sharivar 1397 (September. 2018)

سال ۳۴ | شهریور ۱۳۹۷ | شماره ۳۷۰ دوره جدید ۱۴۰ | قیمت ۲۰۰۰۰ ریال

70 Iranian
Syndicate of
Construction
Companies

نکوداشت ملی هفتادمین سال تاسیس سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران

- حروفچینی، امور بازرگانی و اشتراک: فریبا پور آقا
- خبرنگار: آرزو نوری
- عکس و صفحه‌آرایی: داود خانی
- مسئول تبلیغات و آگهی: سید مهدی برقی
- لیتوگرافی و چاپ: پیمان نواندیش (۸۸۸۲۸۷۲۴)

- صاحب امتیاز: سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران
- مدیرمسئول: مهندس جواد خوانساری
- شورای سیاست‌گذاری:
- مهندس منوچهر ملکبانی فرد (نماینده هیأت مدیره)
- مهندس جواد خوانساری (مدیرمسئول)
- مهندس بهمن دامن (رئیس هیأت مدیره)
- دکتر ایرج گلابتونچی (دبیر سندیکا)
- مهندس سالار علیاری (خزانه‌دار سندیکا)
- مهندس محمود مصطفی‌زاده (سر دبیر)
- رئیس کمیسیون انتشارات: مهندس علی ورزنده
- سر دبیر: مهندس محمود مصطفی‌زاده
- کمیسیون انتشارات و تحریریه:
- مهندس علی ورزنده (رئیس کمیسیون انتشارات)
- مهندس محمدعلی پور شیرازی (کمیسیون عضویت و پیگیری)
- مهندس سیامک مسعودی (کمیسیون قوانین و مقررات)
- مهندس علاءالدین سادات باریکانی

فهرست مطالب

۲۷ افزایش نرخ ارز در آمد مازادی برای دولت ایجاد نکرده است
- اخبار صنعت ساختمان

۲۸ سومین میزگرد شرایط پیمانکاری امروز
- میزگرد

۳۴ زیر بار برنامه بازرسی ساختمان نمی‌رویم
- خبر

۳۶ جزئیات قراردادهای شهرداری و قرارگاه خاتم
- خبر

۳۸ جذب سرمایه ایرانی‌های خارج از کشور چه الزاماتی دارد؟
- یادداشت

۴۰ نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی
- گزارش

۴۴ صلح دعاوی و داوری با نگاه به قانون اساسی
- مقاله

۸ ایجاد اشتغال، استراتژی صادرات حمایت از بخش خصوصی
- سرمقاله

۱۰ اتحاد ملی بر اساس منافع ملی و بهر هوری
- گفت‌وگو

۱۷ نکوداشت هفتادمین سال تاسیس سندیکا
- اطلاع‌رسانی

۱۸ ماموریت سندیکا در سال جاری
- گزارش

۲۱ اقدامات انجام شده و نتایج اخذ شده اسناد خزانه اسلامی
- گزارش

۲۲ بخش خصوصی وارد بازسازی سوریه می‌شود
- خبر

۲۴ اقتصاد بحرانی: در انتظار شوک منفی یا مثبت؟
- یادداشت

۲۶ راز محبوبیت گاندی در ایران
- پاگرد

نوشته‌های نویسندگان، لزوماً نظرات نشریه نیست. نقل مطالب نشریه فقط با ذکر ماخذ مجاز است.

کمیسیون انتشارات در رد یا قبول مقالات ارسالی مختار است و در ویرایش علمی، ادبی و خلاصه‌سازی آن مجاز است. در ضمن مقالات ارسالی عودت داده نمی‌شود

ایجاد اشتغال، استراتژی صادرات حمایت از بخش خصوصی

آثار تخریبی دگرگونی‌های اقتصادی اخیر چگونه قابل ترمیم است؟

سرمقاله

علت دگرگونی در اقتصاد کشور چیست و به چه علت تغییرات اخیر چنان افسارگریخته است که برنامه‌های توسعه ای کشور، جریان جاری و زندگی مردم را دستخوش اتفاقات ناخوشایندی کرده است. قطعاً ضرورت دارد که این بحث در محافل اقتصادی و کارشناسی کشور محل پرسش و تامل قرار گیرد و دولتمردان در این بحث‌ها مشارکت یافته و داده‌ها و تجربه‌های خود را در اختیار عموم قرار دهند و چه بسا ثبت تاریخی برخی از این داده‌ها در آینده مانع تکرار چنین وضعی شود. اما در این مجال صرف نظر از علت‌ها و عوامل ایجاد چنین وضعیتی به امکان بهره‌مندی از آن بنگریم. چراکه در بطن هر تهدید و چالش فرصت یا فرصت‌هایی به صورت بالقوه و بالفعل نهفته است. بنابراین به رغم آثار تخریبی کاهش ارزش پول ملی، آثار مثبتی برای آن مشروط به پیش شرط‌هایی می‌توان متصور بود. از این منظر، بدیهی به نظر می‌آید که افزایش قیمت ارز و دلار گرچه تبعات معیشتی و تورمی ویرانگری بر مردم به خصوص اقشار آسیب پذیر دارد اما در صورتی که برنامه روشنی برای مدیریت آن وجود داشته باشد چه بسا موجب افزایش تولید ناخالص ملی در حوزه‌هایی شود که امکان قطع واردات و جایگزینی استراتژی صادرات

از جمله خدمات مهندسی وجود دارد. البته کارشناسان اقتصادی معتقدند کاهش ارزش پول ملی زمانی مثمر ثمر است که به صورت هدفمند از سوی دولت تعقیب شود و دولت برنامه جایگزین قابل قبولی برای آن داشته باشد در حالی که وضعیت موجود نه حاصل برنامه ریزی و انتخاب دولت که محصول خروج آمریکا از برجام و تحمیل مسائل سیاست خارجی است. عدم برنامه ریزی از سوی دولت در ماه‌های اخیر نشان می‌دهد نه تنها طرحی برای بهره برداری از تبعات مثبت کاهش ارزش پول ملی وجود ندارد بلکه اساساً این وضعیت زاییده بی توجهی یا غفلت دولت از تقویت نهادها و بخش خصوصی است که در مواقع بحران تاب آوری بیشتری دارند و اجازه نمی‌دهند کاهش مراودات تجاری، کاهش درآمدهای ارزی یا افزایش ریسک تجاری کشور به سرعت تصویری ناامید کننده از شرایط کشور بسازد. از همین روست که کاهش قدرت پول ملی به جای اینکه عطش تولید داخلی را تهییج کند و موجب کاهش واردات و افزایش صادرات گردد، دست مایه عده ای برای ثبت سفارش بیش از نیاز کشور، جهت واردات کالا شده است چرا که آنها منفعت را در واردات کالا به قیمت رسمی ارز و فروش

آن به قیمت کاذب بازار تقاضا یافته و تلاش کرده اند با دورزدن برخی قوانین یا ایجاد فساد در چرخه بوروکراسی کشور به اهداف ناسالم خود برسند. البته لازم است با فساد در هر سطحی علی‌الخصوص دانه درشت‌ها برخورد شود اما نباید از پاسخ به این سوال طفره رفت که چه عوامل و زمینه‌هایی باعث شده میل به تأمین محصولات و کالاها از طریق واردات به جای سرمایه گذاری و تقویت بخش تولید و مشارکت مردم در سرمایه گذاری‌های بلندمدت کشور افزایش یابد. شاید پاسخ این باشد که سواستفاده کنندگان برای مدت محدودی توانستند از شرایط ایجاد شده بهره مند شوند و اکنون با تدابیر اتخاذ شده منحنی ثبت سفارش کالاها تغییر جهت داده و علاوه بر کاهش ثبت سفارش کالای وارداتی، درخواست‌ها شامل کالاهای واسطه‌ای و بدون جایگزین داخلی شده است. این پاسخ اندکی توجیه گراست اما به هیچ وجه نمی‌تواند خلا وجود یک برنامه و طرح برای بهره‌مندی از آثار کاهش ارزش پول ملی را پر کند اما تداعی کننده حکایت نوشداروی پس از مرگ سهراب است. بی برنامه‌گی در قبال کاهش ارزش ملی پول و گرانی‌های افسارگریخته نه فقط موجب سوءاستفاده رانتخواران و واسطه

گران شده است بلکه شامل تضعیف مفهومی و ارزشی مقوله کار و تلاش شده است. در حال حاضر به واسطه این اتفاق تلخ میانگین دستمزد و حقوق کارگران و کارمندان کشور به رتبه‌های بسیار نازلی در رده بندی جهانی سقوط کرده و در جدول دسته بندی در کنار کشورهای قرار گرفته ایم که باور کردنی نیست. این مسئله آشکار می کند متاسفانه برنامه خاصی برای مقابله با آثار خروج آمریکا از برجام در حوزه نیروی کار نیز وجود نداشته است. متاسفانه کارگران زحمتکش حوزه‌های مختلف به همراه بخش عظیمی از کارکنان و کارمندان دولت قربانی این بی تدبیری شده اند. اوضاع نابسامان گذران زندگی حداقلی این اقشار از زوایای مختلفی قابل ارزیابی است. اگر دولت توان پیش بینی وضعیت موجود را داشت یا برنامه ای برای تقویت صادرات محصولات داخلی به میدان آوردن بخش خصوصی و استفاده از ظرفیت‌های این بخش را داشت، امروز در مقابل افزایش قیمت‌ها، لاقط شاهد افزایش نرخ اشتغال، افزایش تولید، افزایش درآمد ارزی بخش‌های غیر نفتی و... بودیم. به عبارت دیگر مردم در برابر تحمل گرانی و تورم از برکات ثبات شغلی و رونق تولید داخلی برخوردار بودند. حقیقت آن است که امروز از دو سو تحت فشار قرار گرفته ایم اول اینکه دستمزد کارگران و اقشار پایین دست برابر هزینه زندگی شان نیست و دوم اینکه دولت به طور مستمر برای تامین هزینه‌های جاری خود تحت فشار است و به ناچار هزینه‌های ساخت زیرساخت کشور را معوق می کند. در این چرخه باطل اگر تدبیری شجاعانه صورت نگیرد اوضاع از این هم وخیم تر خواهد شد. کارگرانی که به رغم کار و کوشش در محیط کار نمی توانند هزینه‌های مورد نیاز خانواده شان را تامین کنند، به سرعت به سمت اضمحلال انگیزه خواهند رفت. در این اضمحلال همگان متضرر خواهند شد، حتی پیمانکارانی که خود با تلی از مشکلات مالی، پروژه‌های عمرانی را به پیش می برند. پیمانکارانی که در حوزه صنعت احداث فعال هستند امروز به مانند سربازان کشور برای حفظ اشتغال کارگران و نیروی انسانی خود به سخت ترین شرایط تن داده اند. برابر آنچه که از منابع رسمی و خبری از قول

ریاست محترم سازمان برنامه و بودجه در روزهای آخر شهریور اعلام شد دولت برنامه ای برای افزایش دستمزد کارکنان خود و کارگران ندارد و هرگونه افزایش حقوق این اقشار در لایحه بودجه سال بعد ممکن خواهد بود. در واقع این خبر را می توان پاسخ رسمی دولت به مطالبات و درخواست‌های اقشاری دانست که در ماه‌های اخیر زیر آوار تورم و گرانی بی سابقه ای گرفتار شده اند.

از طرفی دولت نیز خود را در مواجهه با فشار سنگین افزایش هزینه‌های جاری اش می بیند که ماحصل افزایش برابری شدید قیمت ارزها بخصوص دلار آمریکا در برابر ریال ایران است.

با این وصف پاسخ منفی دولت به افزایش احتمالی حقوق و دستمزد کارگران و کارکنان چندان زببیده حکمرانی منطقی و خردمندانه نیست. اینکه شکل و قالب این موضوع چگونه باید باشد چندان مهم نیست. آنچه ضروری است، این است که دولت تلاش کند تامین اولویت تامین زندگی و معیشت مردم را همچنان در استراتژی‌ها و برنامه‌های خود حفظ کند و سیاست روشنی برای تقویت آن در پیش بگیرد. از دیدگاه سندیکای شرکت‌های ساختمانی که موضوع فعالیت آن به طور مستقیم با اشتغال کارگران شریف مرتبط است، حفظ و تولید اشتغال مناسب ترین شیوه ای است

هر برنامه دولت برای حفظ

قدرت خرید مردم باید مبتنی

بر استراتژی ایجاد اشتغال

باشد. بدیهی است که ایجاد

اشتغال بیش از آنکه نیاز به

حضور اجرایی دولت داشته

باشد نیازمند رویکردها و

برنامه ریزی و حمایت از

بخش تولید کننده اشتغال

یعنی بخش خصوصی است

که دولت می تواند به آن تاسی کند و ضمن حفظ کرامت انسانی کارگران زحمتکش، موجب تامین معیشت آنان گردد. اشتغال آفرینی البته زنجیره ای است که آثار مثبت آن در اشکال گوناگونی متبلور می شود و صرفا محدود به تامین معاش کسانی نمی شود که صاحب شغل هستند. اشتغال آفرینی اگر از طریق تامین اعتبارات طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی، صنعتی و... باشد، موجب رشد اقتصادی شده و زمینه عبور کم هزینه کشور از وضعیت موجود را فراهم می کند. بنابراین اگر برنامه‌های دولت برای تامین نیازهای اولیه اقشار آسیب پذیر صرفا محدود به روش‌هایی مثل تامین کالای اساسی و یا افزایش پرداختی به آنان در قالب مستمری‌ها باشد، گام کافی نیست. این شیوه از حمایت معیشتی گرچه در مواقعی و برای برخی از اقشار لازم است اما نباید توجه دولت را از اقدامات افق محور، دوراندیشانه و میان مدت صرفا به تلاش‌های روزمره و جاری معطوف کند.

هر برنامه دولت برای حفظ قدرت خرید مردم باید مبتنی بر استراتژی ایجاد اشتغال باشد. بدیهی است که ایجاد اشتغال بیش از آنکه نیاز به حضور اجرایی دولت داشته باشد نیازمند رویکردها و برنامه ریزی و حمایت از بخش تولید کننده اشتغال یعنی بخش خصوصی است.

در این راستا، سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران از دولت محترم می خواهد ضمن پرداخت نقدی مطالبات شرکتها جبران ضرر و زیان ناشی از تنزیل اوراق‌های دریافتی آنها در سالهای گذشته که باعث ناتوانی شان شده، توانمندی از دست رفته شرکتها را به طور نسبی جبران کند. در این صورت کارهای عمرانی از حالت رکود خارج و وارد رونق می شود. با رونق ساخت و ساز و تکمیل پروژه‌های نیمه تمام سایر حرف مرتبط با صنعت احداث نیز از حالت رکود خارج و اشتغال پایدار حاصل می گردد.

امید است نهادهای برنامه ریز و تصمیم ساز با مشورت اهل فن و پیشکسوتان بخش‌های مختلف سیاستی در پیش بگیرند که بخش خصوصی و مردمی واقعی را تقویت کرده و در موجب ارتقای سطح زندگی مردم و اعتلای کشور گردد.

به اتحاد ملی بر اساس منافع ملی و بهره‌وری نیاز داریم

مهندس ملکینانی فرد: قیمت تمام شده میزان بهره‌وری پروژه‌ها را نشان می‌دهد

با توجه به شرایط اقتصادی سالهای گذشته و تشدید مسائل و مشکلات اقتصادی در ماههای اخیر که شاهد تاثیر آن در صنعت احداث هم هستیم، کمیسیون انتشارات سندیکا طی ماههای اخیر اقدام به برگزاری سه میزگرد با عنوان «شرایط پیمانکاری امروز و راههای گذر از بحران» کرد. در هر کدام از این سلسله میزگردها چند تن از اعضای هیات مدیره حاضر بودند و ضمن تحلیل شرایط اقتصادی فعلی کشور و تاثیر آن بر عملکرد صنعت احداث، راهکارهای گذر از بحران کنونی را مورد بحث و بررسی قرار دادند.

در ادامه این میزگردها، ماهنامه پیام آبادگران مصاحبه با بزرگان و پیشکسوتان صنف را دنبال می‌کند و در اولین گام از مهندس منوچهر ملکینانی فرد عضو هیات مدیره سندیکا و از پیشکسوتان صنف دعوت کرد تا در این کمیسیون حاضر شود که ایشان این دعوت را پذیرفتند و با صبر و حوصله به سوالات ما پاسخ دادند.

مهندس منوچهر ملکینانی فرد متولد سال ۱۳۲۷ و فارغ‌التحصیل فوق لیسانس راه و ساختمان از دانشکده فنی دانشگاه تهران در سال ۱۳۵۱ هستند که ضمن مدیریت شرکت ساختمانی و تاسیساتی ایران بورگه که اجراکننده طرح‌های برجسته‌ای مانند کتابخانه ملی ایران، دانشکده صدا و سیما، چاپخانه بانک ملی ایران، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی و... بوده است، ایشان سالیان طولانی به عنوان عضو هیات مدیره و رئیس هیات مدیره سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران، عضو شورای عالی تامین اجتماعی، عضو شورای عالی کار، و... فعالیت داشته‌اند و از بنیانگذاران شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی، صنفی، حرفه‌ای کشور و موسسه تحقیق و توسعه صنعت احداث هستند.

در ابتدای این نشست مهندس مصطفی‌زاده سردبیر ماهنامه پیام آبادگران به مهندس ملکبانی‌فرد و حاضران در این جلسه خیرمقدم گفت و بهره‌گیری از تجربه و دانش بزرگان صنف پیمانکاری را راهگشای فعالان این حرفه در ادامه فعالیت خستگی‌ناپذیر آنها دانست. مهندس منوچهر ملکبانی‌فرد نیز با تشکر از تلاشهای کمیسیون انتشارات و انعکاس دقیق مسائل پیمانکاران توسط ماهنامه پیام آبادگران عنوان کرد: خوشحالم که در جمع شما عزیزان هستم و امیدوارم این گفتگو نتایج خوبی به همراه داشته باشد.

در ادامه، آقای وزینی معاون سردبیر ماهنامه در آغاز این گفت‌وگو پرسید: وضعیت موجود پیمانکاری و مشکلات حوزه عمرانی چه تفاوتها و تمایزهایی با دوره‌های قبل دارد و چه راه‌حل‌های ویژه و تازه‌ای می‌توان در این باره ارائه داد.

مهندس ملکبانی‌فرد عنوان کرد:

وضعیتی که امروز در کشور حاکم است سابقه‌ای در گذشته نداشته است. حتی ما در دوران انقلاب چنین شرایط اقتصادی را شاهد نبودیم، بنابراین نه ما و نه سازمان مدیریت به عنوان متولی بخش سازندگی و نه دستگاههای اجرایی تجربه‌ای در این باره نداریم. اولین قدم پذیرفتن این واقعیت است، متأسفانه یکی از مطالب خسران‌آور در کشور ما این است که سعی می‌کنیم واقعیت را انکار کنیم و فکر می‌کنیم با پاک کردن صورت مسئله، مشکلات حل می‌شود در حالی که چنین چیزی نیست و ما و دولت باید واقعیت را بپذیریم.

وی افزود: از ابتدا سنگ بنای مکانیزم پیمانکاری این بوده که پیمانکار در طرحهای عمرانی با پول دولت و در طرحهای غیرعمرانی با پول کارفرمای مربوطه و تجربه و دانش و امکانات خود یک پروژه را انجام دهد. پس هزینه کار باید توسط کارفرما و براساس ضوابطی

که در شرایط عمومی پیمان منعکس است پرداخت شود، شرایط عمومی پیمانی که متأسفانه هیچ زمان در عادلانه کردن آن موفق نشدیم و خسران بسیاری را از غیرعادلانه بودن آن تحمل کردیم. مکانیزم این بوده که پیمانکار قیمتی را در زمان مناقصه پیشنهاد بدهد و این حق در پیمانهای با تعدیل از وی گرفته شده که بخواهد برای تورم آینده پیش‌بینی هزینه کند یعنی سازمان مدیریت گفته نه شما و نه مجری طرح

گونه افزایش را من پرداخت می‌کنم که اسم آن تعدیل شده است. وی تصریح کرد: تعدیل یعنی یکسان کردن و رعایت عدالت کردن و برابر کردن هزینه با درآمد براساس نرخ‌هایی که پیمانکار اعلام کرده است. این رابطه در صورتی جواب می‌دهد که شاخص‌ها واقعی باشد و به موقع اعلام شود. میزان افزایش هم از یک رابطه خطی برخوردار باشد چرا که ما در محاسبه و گرفتن شاخص‌های تعدیل از انترپوله (میانایی)

حق این کار را ندارید و قیمت شما امروز باید به تاریخ روز نافذ و منصفانه و معتبر باشد، و عنوان کرده تورم بعدی یا هر

تعدیل یعنی یکسان کردن و رعایت عدالت کردن و برابر کردن هزینه با درآمد براساس نرخ‌هایی که پیمانکار اعلام کرده است. این رابطه در صورتی جواب می‌دهد که شاخص‌ها واقعی باشد و به موقع اعلام شود. میزان افزایش هم از یک رابطه خطی برخوردار باشد در شرایط امروز که افزایش نرخ ارز، به تبخ آن مصالح، دستمزد و ماشین‌آلات و وسایل یدکی افزایش خواهد داشت دیگر مکانیزم تعدیل جواب نخواهد داد

و رابطه خطی استفاده می‌کنیم. بنابراین در شرایط امروز که افزایش نرخ ارز، به تبخ آن مصالح، دستمزد و ماشین‌آلات و وسایل یدکی ماشین‌آلات از یک صبح تا ظهر افزایش خواهد داشت دیگر مکانیزم تعدیل جواب نخواهد داد چون حتی گرفتن این شاخص، انترپوله‌ای دارد که نمی‌تواند زمان را در نظر بگیرد و آن شاخص هم نمی‌تواند افزایش‌ها را ببیند. کسانی که شاخص‌ها را محاسبه می‌کنند و کسانی که از شاخص‌ها برای گرفتن تعدیل استفاده می‌کنند به خوبی می‌دانند که من چه می‌گویم. بنابراین آن مکانیزم و آن رابطه خطی وقتی با یک ضریب زاویه مشخص نباشد مکانیزم تعدیل کنار می‌رود.

ملکبانی‌فرد افزود: با چنین وضعیتی روبرو هستیم و در برابر آن نه ما و نه

سازمان مدیریت تجربه ای نداریم. اگر تاریخ تاسیس سندیکا را ۱۳۲۶ بدانیم ما همسن سازمان مدیریت هستیم و در طول این مدت چنین شرایطی نداشته ایم. بنابراین الان چه کار باید کرد؟ روزگاری پروژه ها توسط شرکت های خارجی اجرا می شد ولی بخش فنی مهندسی کشور توانست در طول این ۷۰ سال قبل و بعد از انقلاب حوزه احداث را بدون شعار و با تلاش شبانه روزی به مرحله خود اتکالی کامل برساند، خود اتکالی یعنی این که قادر است هر طرحی را انجام دهد. البته خود اتکالی با خودکفایی فرق دارد و خودکفایی امروز در دهکده جهانی مفهومی ندارد. وقتی یک آپولو ساخته می شود هر قطعه آن از جایی که بهترین سازنده را دارد می آورند. اما خود اتکالی یعنی این که ما احاطه بر مسائل علمی و عملی حوزه احداث داریم و آنچه را نمی دانیم می دانیم چگونه باید بدانیم. ما می دانیم کجا لازم است دانش خارجی را در اختیار بگیریم. ما معتقدیم به هیچ وجه لازم نیست برای اجرای یک پروژه کلید مملکت در دست شرکت های خارجی قرار بگیرد. شرکت های ایرانی به نقطه ای رسیده اند که اگر تامین سرمایه آنها فراهم باشد و در موارد خاصی با استخدام کارشناس با مدت محدود بتوانند همه مسائل را حل کنند.

ملکیانی فرد تاکید کرد: شرکت های حوزه صنعت احداث سرمایه های واقعی این مملکت هستند. همه باید بدانیم عبور از این شرایط با حداقل خسارت اگر انجام شد هنر کرده ایم و اگر دامنه این خسارتها گسترش یابد هنری نکرده ایم. برای این منظور حفظ حیات این شرکتها از اوجب واجبات است. حالا با چه مکانیزی می تجربه آن را نداریم اما می دانیم لوکوموتیو سازندگی در این کشور صنعت احداث بوده است. وقتی این لوکوموتیو به حرکت در می آید حدود ۵۰۰ حرفه دیگر هم به حرکت در می آید. چنانچه بعد از جنگ در اروپا در طرح مارشال اجرا را جلو آوردند

و با عقب نگه داشتن ماشین و توجه به نیروی انسانی درصدد زیاد کردن اشتغال برآمدند. اگر اشتغال نباشد کرامت انسانی تنزل پیدا می کند و اگر کرامت انسانی تنزل پیدا کند فاجعه ناشی از بیکاری در جامعه اتفاق می افتد. یعنی تمدن اخلاقی جامعه روز به روز تنزل می کند. پس باید از متولیان اشتغال صیانت کنیم. اما چگونه؟

در این بخش آقای ورزنده عنوان کرد: فرمودید دستگاه اجرایی و فعالان اقتصادی تجربه چنین شرایطی را نداشته است. در فقدان این تجربه چه شاخصه هایی می تواند وجود داشته باشد که نشان از شرایط ویژه داشته باشد، مثلاً نرخ تعدیل که مکانیزم خود را از دست داده است در صورتی که قرار بود این فعالیت را پوشش دهد و منطقی کند ولی به علت ناپایداری بیش از حد مکانیزم خود را از دست داد.

ملکیانی فرد در پاسخ به این سوال عنوان کرد: در همان زمان که شاخصهای تعدیل وجود داشت در پاره ای از زمانها نیاز داشتیم از روشهای مکمل دیگری کمک بگیریم که پاسخگوی تعادل بین هزینه و درآمد باشیم. بنابراین شاخص تعدیل خیلی وقتها به تنهایی کارگشا نبوده و از روشهایی مانند مابه التفاوت مصالح، خرید توسط کارفرما و تجدید نظر در پیمانها و... کمک گرفته ایم. ولی هیچ وقت شرایط این گونه نبوده است. آنچه ما امروز انجام می دهیم برای آیندگان تجربه خواهد بود بنابراین باید کار درست را انجام دهیم که ببینند در چنین شرایط دشواری با چه مکانیزم هایی توانستیم پروژه ها را زنده نگه داریم و اشتغال ایجاد کنیم و اگر هدف تجزیم کننده ها توقف مملکت بود ما گذاشتیم به هدف خود برسند. پس اول بدانیم همه گونه محاسن از جمله منافع ملی در این است که پروژه ها متوقف نشوند! توقف پروژه ها و تضعیف و نابودی شرکتها خسران بزرگی است زیرا ساختن مجدد آنها ۷۰ سال

طول می کشد. اما چگونه باید این کار را کنیم؟

وی در تشریح این که چگونه باید مکانیزم مناسب بیابیم عنوان کرد: لازم است مجریان طرحها، تشکلهای حوزه احداث و سازمان مدیریت بدون رعایت خط قرمز بنشینیم و تمام گزینه هایی که می تواند جلوی توقف پروژه ها را بگیرد روی میز بگذاریم. گزینه ها استفاده از تجربیات و استفاده از افکار خرد جمعی برای این است که چگونه کار را انجام دهیم. اول باید صورت مسئله واضح شود. اگر امروز حتی پول نقد هم در جیب داشته باشید امکان خرید ندارید چون کالا و مصالح زیرزمینی شده و می شود. بازار ما که یک زمانی پایبند به اخلاق بود امروز برای جلوگیری از ضرر روی موج حرکت می کند. در این شرایط پول نقد لازم است در حالی که پیمانکار فاقد پول نقد است. این سه گروه باید بپذیرند دیگر اوراق دو ساله و سه ساله به درد پیمانکار نمی خورد و پیمانکار با پول نقد است که می تواند با کمک اعتبار خود از این بازار محترک جنس لازم را تهیه کند و کار را زنده نگه دارد. در این باره مکانیزم بسیار دقیقی به نام LC ریالی در قراردادهای وجود دارد یعنی بانکها بیابند وسط، سازمان مدیریت و دستگاه اجرایی با بانکها صحبت کنند و کارکردها از طریق LC ریالی پرداخت شود، اوراق را هم به بانکها بدهند. اگر در این اوراق صادقند و معتقدند این اوراق می تواند پیمانکار را سرپا نگه دارد - که به عقیده من نمی تواند - آن را به بانکها بدهند و بانکها پول نقد به پیمانکاران بدهند. بدون پول نقد استمرار پروژه ها محال است. بسیاری از بانکها اگر امضای دولت پای اوراق باشد آن را می پذیرند چون دولت نشان داده روی حق الناس حساس است.

عضو هیات مدیره سندیکا تصریح کرد: اما اگر پول هم پرداخت شد پیمانکار می تواند آهن کیلویی ۲ هزار تومان را کیلویی ۶ هزار تومان بخرد؟ نه! به

دیده نمی‌شود و شورای عالی فنی معتقد است با شاخص‌های در زمان کوتاه می‌تواند بخشی از این مشکلات را حل کند، هنوز ما می‌گوییم پول نقد و سازمان درباره اوراق حرف می‌زند بنابراین هنوز نشانه‌هایی دال بر تفاهم و حرکت در مسیر مشترک دیده نمی‌شود.

دهه چهارم همه دکنتر شدند

مهندس محمود مصطفی‌زاده سردبیر ماهنامه «آبادگران» در این نشست خاطرنشان کرد: کسانی که مشکلی را آفریده‌اند قادر به حل آن نیستند. این افراد اگر درصدد حل مشکل هم برآیند نمی‌توانند آن را حل کنند مگر این که از دانایی اقتصادی و تخصص کسانی که در این حرفه و سایر حرف عمر خود را گذاشته‌اند استفاده کنند. در جنگ جهانی اول فرانسوی‌ها شلوار قرمز با یونیفورم آبی می‌پوشیدند که باعث می‌شد آلمانی‌ها از ۲ کیلومتری آنها را بزنند، برخی فرماندهان درباره تعویض لباس لجبازی می‌کردند تا اینکه بعد از دو سال به این نتیجه رسیدند استتار کنند. شاید ما هم به همان لجاجت دچار شده باشیم. بسیاری از مسئولان و دولتمردان راه حلها را می‌دانند و باید در آن راستا قدم بردارند.

مهندس ملکینانی‌فرد در ادامه این سخنان عنوان کرد: متأسفانه اغلب افرادی که در بخشهای دولتی و در نقاط تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی قرار می‌گیرند فکر می‌کنند از نظر فکری و فنی

۱۰ درصد باقی مانده را به پایان رساند. به هر حال اراده‌ای قوی برای این کار لازم است که آیندگان بگویند این ملت با خرد جمعی و اتحاد و اتفاق توانستند شرایط را مدیریت کنند.

در ادامه معاون سردبیر ماهنامه عنوان کرد:

فعالان صنعت احداث در شرایط خطیری قرار دارند که هم باید منابع مالی خود که در واقع متعلق به جامعه است حفظ کنند هم اینکه کمک کنند جامعه از این گردنه عبور کند، اما دستگاههای اجرایی نقش مهم‌تری برای عبور از این گردنه دارند. آیا نشانه‌هایی وجود دارد که نشان دهد نهادهای تصمیم‌ساز و دولتمردان تحرکاتی دارند؟ که مهندس ملکینانی‌فرد پاسخ داد: هنوز نشانه‌هایی

تعدیل دیگر کارایی ندارد و باید مابه‌تفاوت نرخ روز مصالح را با آنچه پیمانکار هنگام مناقصه آنالیز کرده سریعاً به وی پرداخت کنند. یعنی کارفرما به میدان آید و مابه‌التفاوت مصالح را بدهد یا اینکه نرخ مصالح را براساس نرخ پیمانکار پیشنهاد داده ثابت کند و به جای تعدیل مازاد آن تا نرخ بازار را از محل طرح پرداخت کند چون قرار نبوده پیمانکار از محل سرمایه خود پرداخت کند.

همین دلیل عرض می‌کنم همه گزینه‌ها باید روی میز باشد. به نظر من تعدیل دیگر کارایی ندارد و باید مابه‌تفاوت نرخ روز مصالح را با آنچه پیمانکار هنگام مناقصه آنالیز کرده سریعاً به وی پرداخت کنند. تعدیل فقط روی بخش دستمزد پیاده شود. البته این پیشنهاد من به ضرر پیمانکار به خصوص در بخش ضریب بالاسری است اما راهکاری برای ماندگاری است یعنی کارفرما به میدان آید و مابه‌التفاوت مصالح را بدهد یا اینکه نرخ مصالح را براساس نرخ پیمانکار پیشنهاد داده ثابت کند و به جای تعدیل مازاد آن تا نرخ بازار را از محل طرح پرداخت کند چون قرار نبوده پیمانکار از محل سرمایه خود پرداخت کند.

وی افزود: اگر دستگاه اجرایی نمی‌تواند این کار را انجام دهد روی خاتمه دادن به پیمان نه خاتمه دادن براساس ماده ۴۸ لیکن طبق ماده ۴۶، یعنی با آسیب نزدن به پیمانکار پیمان را خاتمه دهد. البته ما به این خاتمه دادن اعتقاد نداریم چون به اشتغال صدمه می‌زند. مکانیزم‌های سرپا نگه داشتن و به نتیجه رساندن پروژه‌ها باید مدنظر قرار گیرد البته هیچ کدام از این حرفها خارج از این اصل نبوده که پول کار را باید کارفرما بدهد. باید همه گزینه‌ها روی میز باشد و درباره آن صحبت کرد البته هر پروژه فرمول خود را دارد و نمی‌توان یک فرمول کلی درباره همه پروژه‌ها ارائه داد مثلاً درباره یک پروژه که در مرحله ۹۰ درصد است می‌توان با تجدید نظری در نرخ پیمان

قوی‌ترین افراد جامعه هستند و نیازی به مشاوره ندارند. در زمان رژیم گذشته ما از غرور و زرا و نمایندگان مجلس در این باره رنج می‌بردیم که متأسفانه امروز هم چنین مسائلی دیده می‌شود و وزیر خود را بی‌نیاز از مشورت می‌بیند و فکر می‌کند کل مملکت و مجموعه فضائل مملکت در هیات وزیران خلاصه می‌شود. نتیجه این خودبینی‌ها و مردم را بیگانه‌پنداشتن و در بیرون نگه داشتن چنین شرایطی است. با انتشار یک منشور حقوق شهروندی نمی‌توان به نیازهای واقعی مردم جواب داد، امروز باید درها باز شود و دستگاه‌های اجرایی با پیمانکاران بنشینند و راه حل بیابند. اول از همه هم باید مشکل را پذیرفت و دانست همه چیز را همگان دانند نه فقط یک وزیر یا وکیل مجلس. متأسفانه این روزها همه فکر می‌کنند دکتر هستند چنان که شخصیت عزیز ورزشی (طالقانی) عنوان کرد: «دهه اول همه برادر بودیم، دهه دوم حاج آقا، و بالاخره در این دهه همه دکتر شده‌اند!» و این عنوان کذایی که در این مملکت خیلی هم راحت به دست می‌آید، خود بر آن احساس بی‌نیازی در مشورت‌ها می‌افزاید.

مهندس ورزنده نیز گفت: درباره اشتغال سخن گفتید که آقای روحانی ریاست محترم جمهور که چند روز قبل در مجلس تشریف داشتند اعلام کردند ما در ۵ سال گذشته ۲ میلیون شغل اعلام کرده‌ایم در حالی که مطابق آمار رسمی دولت هر سال ۸۰۰ هزار نیروی تازه وارد نیاز به شغل دارند. پس باید دید آیا هدف اجرایی دولت واقعا ایجاد اشتغال است؟ اگر هدف ایجاد اشتغال بود از تشکلهای کمک می‌گرفتند. که مهندس ملکبانی فرد عنوان کرد: چگونه می‌توان از ایجاد اشتغال حرف زد وقتی همه ما با یک دنیا تجربه بیکار به حساب می‌آییم، بیکار به حساب می‌آییم چون با راندمان پایین کار می‌کنیم. آقای وزینی نیز با بیان این که سازمان مدیریت اعلام کرده که می‌خواهد همه

گزینه‌ها را روی میز بگذارد و با فعالان احداث گفتگو کند، پرسید آیا گفتگویی در این باره صورت گرفته است که مهندس ملکبانی فرد عنوان کرد: به استحضار آقای نوبخت رسیده که بخش پیمانکاری مشکل دارد ولی هنوز به آن نقطه کاربردی نرسیده‌ایم. سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران در این باره نامه‌ای به آقای نوبخت نوشته است که امیدوارم آقای نوبخت به مفاد آن توجه کند و محور بحث‌های آتی قرار گیرد.

چارچوب اقتصاد؛

بهره‌وری و منافع ملی است

ملکبانی فرد درباره چرایی ایجاد مسائل ایجاد شده در عرصه اقتصاد کلان و صنعت احداث عنوان کرد: باید منافع ملی یکبار در این مملکت تعریف شود، به رای گذاشته شود سپس همه ملت ایران برای تامین آن دعوت شوند. تعریف هر فرد از منافع ملی ممکن است با تعریف فرد دیگر متفاوت باشد و با ذهنیت حاکمیت هم متفاوت باشد. امام خمینی بارها تکرار و تاکید کردند که میزان رای مردم است، به نظر من درباره منافع ملی به عنوان مسئله کلیدی هم باید به رای عموم رجوع شود. بنده معتقدم منافع ملی یعنی آن که تصمیمات در جهت آبادی سراسر ایران و ارتقای کیفیت زندگی و کرامت ایرانی بر اساس معیارهای جهانی و بشری باشد. روی جلد پروتکلی که سندیکا با قرارگاه امضا کرده است سخنی از مقام رهبری نوشته شده با این مضمون که «ایرانی بسازیم که از هر کجای جهان به آن نگاه کنند قدرت اسلام را در اداره کشور ببینند» اگر به همین پایبند باشیم مسائل حل می‌شود. آیا این کار را کرده‌ایم. در کنار تعریف منافع ملی، بهره‌وری هم باید تعریف شود چون اقتصاد و بیت‌المال باید در چهارچوب این دو مفهوم حرکت کند. بهره‌وری تعاریف مختلفی دارد اما بهترین و ساده‌ترین تعریف می‌گوید: **بهره‌وری یعنی کار درست را به درست‌ترین شکل**

انجام دادن. پس بهره‌وری در کار غلط مفهومی ندارد.

وی با بیان این که اقتصاد ما به طور کلی موضوع منافع ملی و بهره‌وری را فراموش کرده است تصریح کرد: کل درآمد کشور در یک کاسه ریخته نمی‌شود. بخش کمی از درآمد به عنوان بودجه در کاسه ریخته می‌شود و کاسه‌های متعدد باعث شده بخشی که به نام بودجه از آن یاد شده کارایی لازم را نداشته باشد. برخی دستگاه‌ها و مراکز درآمدهایی دارند که به بودجه کشور اضافه نمی‌شود. در آخرین دستورالعمل ذکر شده مالیات شرکت‌های تابعه محاسبه شود که مشخص شود مدیریت آنها درست است یا نه اما این مالیات مجدا به آنها برگردد، اما آیا آنجا که برمی‌گردد بر اساس یک برنامه ملی هزینه می‌شود. وقتی می‌خوانید فلان بنیاد دارد بیمارستان می‌سازد حسب ظاهر می‌گویید چه کار نیکی اما آیا بیمارستان ساختن کار هر کسی است و این کار با چه بهره‌وری دارد انجام می‌شود؟ ما به عنوان صنفی که قدمت طولانی در خانه‌سازی و بیمارستان‌سازی کشور دارد، معتقدیم ورود فرد یا موسسه دیگری به صرف داشتن پول در این عرصه هزاران آسیب به همراه دارد چون بیمارستان دیسپلین‌های خاص دارد، در آمریکا کسی که مدرسه و بیمارستان را محاسبه می‌کند حتما باید دارای SE یعنی Structural engineering (مهندسی سازه) باشد یعنی آنجا دیگر PE نمی‌تواند محاسبه کند. در واقع بزرگترین محاسبه‌ها و دقت‌ها روی محیط‌های آموزشی و بیمارستانها است. آیا چنین دیسپلین‌هایی در این بنیادها قابل اجرا است، دیسپلین‌هایی که رعایت نکردن آن یعنی کار کردن با راندمان پایین و خسران‌های آتی. وی افزود: متأسفانه در اقتصاد ما بودجه توزیع غیرعادلانه‌ای نیز دارد. نه رعایت منافع ملی در آن شده، نه بهره‌وری و در واقع نوعی توزیع ثروت است که منجر به توزیع رانت می‌شود. اصولا اقتصاد ما

اقتصاد رانت محور است چرا که این پول عطش برخی را برای کسب پول آسان بدون کار درست، بیشتر می‌کند! شاهد هستیم شرکت‌های شبه دولتی که قرار بوده موقتا در صحنه باشند، پروژه‌هایی که باید بخش خصوصی می‌ساخت با هزینه بیشتر و راندمان کمتر می‌سازند. ضمن اینکه توزیع نادرست پول اعمال مدیریت را دشوار می‌کند. ضمن اینکه یکی از ارکانی که مدیریت دولت را ممکن می‌کند نیاز مالی طرف‌های مقابل است در نتیجه دولت در برابر این موسسات و مراکز دارای ثروت دست بسته‌تر عمل می‌کند. در اقتصاد ما فساد دیده می‌شود و منافع ملی و بهره‌وری کم رنگ‌تر می‌شود. وی با تاکید روی اینکه باید جهت بالا بردن بهره‌وری در سیاست‌های مدیریتی و دولتی تجدید نظر شود و هر کسی پول دارد فکر نکند می‌تواند دست به هر کاری بزند. وی با بیان اینکه جامعه جمعیتی است با هدف مشترک عنوان کرد: آیا چنین تعریفی امروز به جامعه ما تطابق دارد. امروز ما به ایران به شکل درختی نگاه می‌کنیم که باید میوه بدهد تا هر کس متناسب با ارتباطات و قدرتش آنها را بچیند، بدون آن که به حیات و ماندگاری درخت توجه شود. و موجودیت آن در پرده ابهام است! پس باید با تعاریف و قواعد درست همه منابع کشور را در یک جا متمرکز کنیم، اگر این اتفاق بیافتد محال است با ترفندی به نام تحریم به این وضع بيفتيم.

اتحاد ملی بر اساس منافع ملی کشور و بهره‌وری

در همین زمینه مهندس مصطفی‌زاده عنوان کرد: در بازار آزاد هم سودی را قابل دفاع می‌دانند که از تولید ثروت حاصل شده باشد. متاسفانه ما در ایران سالیان سال است به ندرت به این قضیه فکر کرده‌ایم و عمدتاً سود را از راه‌های نامشروع به دست آورده‌ایم که امروز به اوج خود رسیده و از تفکر و منش فردی به تفکری عام تبدیل شده است. حتی افرادی که کار می‌کردند امروز می‌گویند سود حاصل از کار دیگر به درد نمی‌خورد. مهندس ملکبانی فرد در واکنش به نظر مهندس مصطفی‌زاده با اشاره به واژه کیاست عنوان کرد: کیاست در فردی دیده می‌شود که مدیریت داشته باشد

منافع ملی یعنی آن که تصمیمات در جهت آبادی سراسر ایران و ارتقای کیفیت زندگی و کرامت ایرانی براساس معیارهای جهانی و بشری باشد. روی جلد پروتکلی که سندیکا با قرارگاه امضا کرده است سخنی از مقام رهبری نوشته شده با این مضمون که «ایرانی بسازیم که از هر کجای جهان به آن نگاه کنند قدرت اسلام را در اداره کشور ببینند» اگر به همین پایبند باشیم مسائل حل می‌شود.

و وضع مالی خود را به درستی مدیریت کند. متاسفانه این روزها در جامعه ما برخی افراد پول را از هر راهی در می‌آوردند و بی‌اخلاقی را در جامعه نهادینه می‌کنند و خود را کیس می‌دانند. در اتاق بازرگانی شورای نگهبان از ماده ۶۰ قانون اساسی این است که بخش خصوصی نمی‌تواند در حوزه تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی با حق رای وارد شود» بنده به این ماده مراجعه کردم و دیدم در ماده ۶۰ نوشته شده: «وظایف اجرایی بر عهده قوه مجریه است، منهای آنهایی که بر عهده رهبری گذاشته شده است» که برخی با همین تفسیر معتقدند هر کسی حقوق به گیر دولت نباشد ورود وی در این حوزه جایز نیست. در حالی که از طرفی شعار اصل ۴۴ و خصوصی‌سازی داده می‌شود و حقوق شهروندی منتشر می‌شود. باید دید که بعد از ۴۰ سال که بخش خصوصی و مردم پشت در نگاه داشته شده‌اند وضعیت قابل قبول است یا نه؟ امروز یک اتحاد ملی بر اساس منافع ملی کشور و بهره‌وری لازم است. اگر این دو اصل غالب باشد شرکت دولتی در جایی می‌رود و فعالیت می‌کند که بخش خصوصی انگیزه یا توان لازم را ندارد! نه با زیر گرفتن و نادیده گرفتن شرکت‌های بخش خصوصی دامنه فعالیت‌های خسران‌آور خود را گسترش دهد. مهندس ورزنده نیز عنوان کرد: با توجه به عملکرد دولت و حکومت متاسفانه به نظر می‌رسد منافع دولت و حکومت با منافع

ملی مد نظر مردم تفاوت دارد که مهندس ملکبانی فرد عنوان کرد: چنین تفاوت دیدگاه درباره منافع در قالب مذاکره قابل حل است. مردم ایران برای استقلال، آزادی و جمهوری اسلامی انقلاب کردند. امام هم فرمودند میزان رای مردم است و دولت‌ها باید در جهت نظر مردم حرکت کنند، توجه به نظر مردم، موجب می‌شود ملت پشت سر دولت قرار گیرد.

مهندس مصطفی زاده در ادامه عنوان کرد: آقای محسن هاشمی لیست ۲۸ پروژه را با ارقام و تاریخ شروع و پایان که در دست شهرداری است منتشر کرده است و نوشته قرارگاه خاتم الانبیا تک پیمانکار شهرداری است ولی اختلافات موجب توقف پروژه‌ها شده است. همچنین وی توضیح داده مبالغ این قراردادها شفاف‌سازی نشده است. مهندس مصطفی زاده افزود: نتیجه چنین مواردی بدهکاری بالای شهرداری در تهران و پروژه‌های ناتمام است.

مهندس ورزنده با اشاره به اینکه تحریم‌ها ظاهراً در راه است از مهندس ملکبانی فرد پرسید چگونه باید آثار تحریم‌ها را کم کرد که مهندس ملکبانی فرد عنوان کرد تنها با اتکا به مردم و احترام به آرای مردم امکان تحمل تحریم‌ها میسر می‌شود. باید به آرای عمومی مراجعه شود و هر دستگاه اجرایی با شرکای اجتماعی خود وارد گفتگو شود تا با خرد جمعی به جایی برسند که چگونه جلوی از بین رفتن اشتغال گرفته شود و زندگی توأم با عزت نفس مردم استمرار یابد. باید دولت و مردم با هم باشند تا بتوانند از شرایط کنونی به سلامت عبور کنند. در این گفتگوها بین دولت و مردم باید آزادی در اظهار عقیده باشد همانگونه که امیرالمومنین عنوان کرده: «بهترین مشاور تو کسی است که رک تر و صریح‌تر از بقیه با تو سخن بگوید».

مهندس ملکبانی فرد افزود: مردم ایران لایق یک زندگی آرام و با رفاه هستند و حرفه‌مندان زیادی سالیان سال برای آبادانی این کشور تلاش کرده‌اند اما امروز با شرایط نامساعدی مواجه هستیم که تدبیری عاجل را می‌طلبد. آیندگان درباره

اقدامات و تصمیم‌های ما در این شرایط قضاوت خواهند کرد.

مهندسی مناقصات

در این بخش از میزگرد مهندس مصطفی زاده عنوان کرد: از سال ۱۳۸۴ تا امروز تعریف حرفه ما کم‌کم عوض شد، به این صورت که در تعریف قبل ما تعهدات دولت را با نرخ و زمان مشخص برعهده گرفتیم و انجام دادیم و پول آن را گرفتیم اما در تعریف جدید سعی شد ما سرمایه‌گذار باشیم و F پروژه هم به گردن ما بیفتد. زمانی آقای بهبهانی گفت من پیمانکاری می‌خواهم که با خود ۱۰ میلیارد بیاورد و در پروژه سرمایه‌گذاری کند. انتهای این کار به جایی رسید که در دولت‌های احمدی‌نژاد طلب پیمانکاران انباشته گردید و فعالان این حرفه را مستاصل نمود و دولت آقای روحانی نیز با چاپ اوراق خزانه به روند ورشکستگی فعالان اقتصادی سرعت بخشید.

وی افزود: یکی از دردهای بزرگ پیمانکاران ما بحث مناقصات است که معمولاً بدون در نظر گرفتن قوانین بخصوص اعتبار مصوب برگزار می‌شوند. قیمت مناقصات به دلایل زیاد از جمله وجود شرکت‌های خصولتی پایین‌تر از معمول داده می‌شود ولی با قیمت آن قرارداد دو برابر قیمت اولیه تمام می‌شود. و در نتیجه دست بخش خصوصی از مناقصات کوتاه است و با کمبود کار مواجه می‌باشد و صورت وضعیت‌هایی که قرار بود ۲۰ روز بعد از ارائه صورت وضعیت پرداخت شود با اوراق سه ساله با ۶۰ درصد تنزیل پرداخت می‌شود. این روند باعث شده که شرکت‌های بخش خصوصی تلاش کنند برای ماندگاری بیش از این متعهد نشوند.

مهندس ملکبانی فرد نیز عنوان کرد: از سال ۱۳۶۸ به بعد در برنامه اول و دوم که هنوز شرکت‌های دولتی به این حد وارد عرصه اقتصادی نشده بودند، مرحوم بزرگوار آقای هاشمی در نماز جمعه که صحبت ساخت راه شمال بود و تعدادی از فعالان اقتصادی ایرانی که به خارج رفته بودند جهت سرمایه‌گذاری اعلام آمادگی

کرده بودند، ایشان عنوان کرد صدای پای طاغوتیان می‌آید، آی بسیج‌های ما کجا هستید؟ که همین جمله مقدمه ورود شرکت‌های دولتی به عرصه اقتصاد شد. براساس آمار سازمان برنامه شرکت‌های دولتی در طول برنامه اول و دوم دو برابر شدند. همان موقع آقای میزانی مسئول دفتر فنی سندیکا مقاله‌ای نوشت و این شرکت‌ها را ایشارا اول و انتفاع الاخر نامید. وی با اشاره به مسائل مربوط به مناقصات عنوان کرد: ما نتوانسته‌ایم سیستمی را جا بیاوریم که قیمت تمام شده پروژه‌ها را آشکارا اعلام کند! البته در قانون توسعه مستمر فضای کسب و کار شفاف‌سازی در این قضیه مورد توجه قرار گرفته که شاید با تفسیر آن و نوشتن یک آیین‌نامه بتوان برای آن محمل قانونی درست کرد. ضمن این که با بررسی قیمت‌های اولیه و قیمت تمام شده می‌توان فهمید در کاری بهره‌وری و منافع ملی مدنظر قرار گرفته است یا نه. البته در بخش پیمانکاری هم محدود افرادی پیدا می‌شوند که در ارتباطی ناسالم کار را با قیمت پایین می‌گیرند، و درباره این چنین افرادی است که اصطلاح گربه مرتضی علی به کار می‌رود. برای جلوگیری از چنین مسائلی باید شفاف شدن قیمت‌ها به مطالبه عمومی تبدیل شود یعنی قیمت تمام شده پروژه‌ها قطعاً اعلام شود.

وی تصریح کرد: ما معتقدیم بخش خصوصی با رعایت سه مولفه کیفیت بالا، زمان کمتر و قیمت پایین‌تر کار می‌کند و الگوی جهانی هم این نکته را تایید می‌کند که هر جا بخش خصوصی قادر به کار است نباید شرکت‌های دولتی ورود کنند. باید قیمت تمام شده در پروژه‌ها محاسبه شود چون قیمت تمام شده میزان بهره‌وری پروژه‌ها را نشان می‌دهد و می‌توان بر اساس آن در شیوه‌های مدیریتی تجدید نظر کرد. در این باره می‌توان نامه‌ای به آقای هاشمی ریاست محترم شورای شهر نوشت که همانگونه که نرخ اولیه ۲۸ پروژه را اعلام کرده نرخ تمام شده آنها را نیز اعلام کنند.

نکوداشت ملی هفتادمین سال تأسیس سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران

بیا تا قدر همدیگر بدانیم
که تا ناگه ز یکدیگر نمایم
چو بر گورم بخواهی بوسه دادن
رخم را بوسه ده کاکتون همانیم

پس قدر شناسی سندیکا از حضور و توانمندی اعضای خود کاری است که در باور ما ایرانیان بوده و این نکوداشت نکند کاری جز همدلی و اتحاد و در کنار هم بودن اعضایش و تکریم از وجود متخصصین فرهیخته و کاردان خود.

به همین دلیل، دبیرخانه نکوداشت با تمام وجود از همه عزیزان عضو سندیکا که تمایل به همکاری و شرکت در این همایش را دارند دعوت می‌نماید، برای هرچه باشکوه‌تر شدن این آیین از طریق ایمیل، تلگرام، تلفن و یا آدرس پستی ذیل با ما در ارتباط بوده و ما را از ایده‌ها و نظرات ارزشمند خود بهره‌مند سازند.

آدرس پست الکترونیکی:

70sb@acco.ir – nekodasht70@gmail.com

آدرس تلگرام:

https://t.me/joinchat/BjUwKkUu_yoVGUIHaDFayw

تلفن: ۸۸۸۲۰۹۲۹ - ۶۶۴۶۴۲۶۱

جامعه را انسانها می‌سازند. اعتبار هر جامعه‌ای به اعتبار کسانی است که در آن زیسته‌اند. سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران با بیش از هفتاد سال قدمت، کهن‌سال‌ترین تشکل صنفی کشور است. این مجموعه در تاریخ ۱۳۲۶/۱۲/۱۱ با شماره نامه ۲۷۸۵۱ ثبت اداره کل اسناد و املاک کشور شده و در طول این ۷۰ سال حتی یک روز هم از فعالیت باز نایستاده است. هم اکنون اعضای این سندیکا توانسته‌اند در جای‌جای میهن عزیزمان ایران با سازه‌ها و ساختمان‌های استوار، زیبا و ماندگار، خودنمایی کنند و سبب آن شود که دست‌اندرکاران صنعت ساختمان ایران با مدیریت این سندیکا، نکوداشت هفتادمین سال تاسیس خود را با ارائه برنامه‌های مدون و به‌یادماندنی و با هدف تکریم و همبستگی بیشتر اعضای سندیکا در یکی از روزهای زمستان سال جاری، جشن گرفته و به واسطه داشتن متخصصین ارزشمند و توانای خود، فخر بفروشند بر دامان نیلگون گیتی.

شاید برپایی نکوداشت به‌مناسبت چندین ده سالگی تشکل و یا موارد مشابه، که‌گاه انجام گرفته و یا تعریف شده باشد؛ ولی یادمان باشد استاد بی‌بدیل عرفان جلال‌الدین محمد بلخی معروف به مولانا که به صورت ظاهر و شریعت توجه خاص دارد و علم تحقیقی را علمی می‌داند که از جان آدمی نشأت گرفته باشد، می‌فرماید:

آدرس پستی: تهران - خ طالقانی - جنب سینما فلسطین - خ شهید برادران مظفر - پلاک ۸۶ - کدپستی ۱۴۱۶۹۶۴۶۹۱ - دبیرخانه نکوداشت

شرکتهای صنعت برق. کانون سراسری
پیمانکاران عمرانی کشور

ب) تشکیل شورای مطالبه گری

رصد و شناسایی مسائل و معضلات قابل

بررسی و لیست اجرایی مربوطه :

۱- بررسی معضلات حوزه اقتصادی :

۱-۱ پیگیری پرداخت مطالبات پیمانکاران
بصورت نقد

۱-۲ پرداخت مابه التفاوت نرخ ارز

۱-۳ پیگیری تطبیق تنزیل نرخ ارز با نرخ بازار
(که متولی این بخش کمیسیون اقتصاد
سندیکا می باشد)

۲- بررسی معضلات حوزه قراردادی :

۱-۲ بلا تکلیفی وضعیت قرارداد با توجه به
شرایط بحرانی :

۱-۱-۲ تعیین تکلیف قراردادها از سوی
کارفرمایان

■ خاتمه پیمان

■ تعلیق

■ ادامه تغییر در مبانی پیمان

۱-۲-۲ تعیین تکلیف در خصوص
شاخص های تعادیل :

■ اعلام شاخص های تعدیل به صورت
ماهانه

■ پرداخت مابه التفاوت نرخ ارز

۲-۲ - عدم تهدید پیمانکاران به خلع ید و
ضبط ضمانت نامه و جریمه

۲-۳ - عقد قرارداد به شیوه ریالی - ارزی

۲-۴ - مجاز شمردن تاخیرات پیمانکاران در
دوره بحران

۲-۵ - تغییر منابع تامین تجهیزات و
جایگزینی تولیدکنندگان داخلی با خارجی

(که متولی این بخش کمیسیون های فنی و
قوانین و مقررات سندیکا می باشند)

۳- بررسی معضلات حوزه تقنینی :

۱-۳ - استمهال پرداخت و عدم اعمال
جریمه یا بخشودگی جرایم از سوی سازمان
اقتصادی و دارایی

۲-۳ - استمهال پرداخت و عدم اعمال
جریمه یا بخشودگی جرایم از سوی سازمان
تامین اجتماعی

۳-۳ - تسهیل تها تر مطالبات پیمانکاران از
کارفرمایان با بدهی های ایشان به سازمان

ماموریت جدید سندیکا برای سال جاری تدوین شد

گذر از شرایط بحرانی و حفظ وضع موجود

تصویب قرار گرفت:

محورهای هدف:

۱. راهبردهای کاهش اثرات دوره بحران

۲. تعامل و هم صدایی با تشکلهای صنفی

۳. شناسایی ظرفیت های موجود و بازارها و

مدلهای جدید کسب و کار

۴. توانمند سازی اعضا با رویکرد بقا با توسعه

مدلهای جدید کسب و کار

در جلسات بعدی و به منظور تبیین

راهکارهای اجرای برنامه مدون شده، زیر

محورهای برنامه و اولویت های سال ۹۷

آن تعیین و جهت اجرا از سوی هیات مدیره

ابلاغ شد:

محور یک: راهبردهای کاهش اثرات

دوره بحران

الف) تشکیل کمیته بحران

الف-۱) کمیته بحران درون سازمانی

(پیوست شماره ۱) :

این کمیته در حال حاضر برابر با هیات

مدیره می باشد. هماهنگ کننده و پیگیری

برنامه ها، به عهده کمیسیون تحقیق و

توسعه می باشد.

الف-۲) کمیته بحران برون سازمانی

-کمیته بحران اقدام مشترک - (پیوست

شماره ۲) با عضویت :

نمایندگان سندیکای شرکتهای ساختمانی

ایران. سندیکای شرکتهای تاسیسات و

تجهیزات. انجمن شرکتهای راهسازی.

انجمن شرکتهای آب و فاضلاب. انجمن

شرکتهای نفت و گاز و پتروشیمی. سندیکای

با واسپاری ماموریت تعیین برنامه کاری

کوتاه مدت سندیکا در سال جاری از سوی

هیات مدیره به کمیسیون تحقیق و توسعه،

این کمیسیون تصمیم گرفت دو سناریو با در

نظر گرفتن شرایط متفاوت احتمالی تدوین

کند تا مطابق آن نسبت به برنامه ریزی در

دو بخش صدور خدمات فنی و مهندسی و

تجمیع سرمایه های داخلی صورت گیرد.

اما بروز شرایط بحرانی اقتصادی،

دیپلماسی، ظهور نوسانات شدید ارزی،

گرانی مهار گسیخته از همان آغاز سال

جاری، باعث شد کمیسیون تصمیم بگیرد،

ضمن اعلام شرایط بحرانی در بیانیه

ماموریت خود، محوریت برنامه را گذار از

این بحران با حداقل آسیب برای اعضا

قرار دهد و شرایط حفظ و بقا و پس از آن

توانمند سازی اعضا را به عنوان اولویت

اصلی فعالیت سندیکا در سال ۹۷ تبیین و

پیگیری کند. لذا کمیسیون تحقیق و توسعه

بیانیه ماموریت سال جاری را به شرح ذیل

تعیین و به تصویب هیات مدیره سندیکا

رسانید:

سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران بر آن

است تا با رصد شرایط بحرانی اقتصادی،

اجتماعی و سیاسی، حرکت به سمت

توسعه پایدار را با رویکرد توانمندسازی اعضا

برای بقا، شناسایی و معرفی ظرفیت های

موجود، مطالبه گری و هم صدایی با

تشکلهای صنفی به انجام رساند.

پس از تصویب بیانیه ماموریت، محورهای

هدف برنامه به شرح ذیل تعیین و مورد

مالیاتی و تامین اجتماعی
 ۳-۴- پیگیری تسهیل قوانین
 مربوط به سرمایه گذاران
 (که متولی این بخش کمیسیون های قوانین و مقررات و حقوقی
 سندیکا می باشند)

بررسی معضلات حوزه بانکی کشور:

- ۱-۴- استمهال پرداخت بدهی های پیمانکاران به سیستم بانکی کشور
- ۲-۴- پیگیری شناسانیدن پیمانکاران به عنوان SMEها
- ۳-۴- پیگیری تسهیل پذیرش بدهی پیمانکاران برای تهاتر با بستن کاریه های ایشان
- ۴-۴- پیگیری صدور مجوز از سوی بانک مرکزی مبنی بر اینکه در شرایط بحرانی، حاضر به استمهال تسهیلات با هر نوع عقود اسلامی می باشند.
- ۵-۴- رایزنی با بانکها و دستگاههای اجرایی در ایجاد امکان استفاده از مطالبات قطعی شده پیمانکاران بعنوان وثیقه
 (که متولی این بخش کمیسیون اقتصاد سندیکا می باشد)

محور دو: تعامل و هم صدایی با تشکلهای صنفی

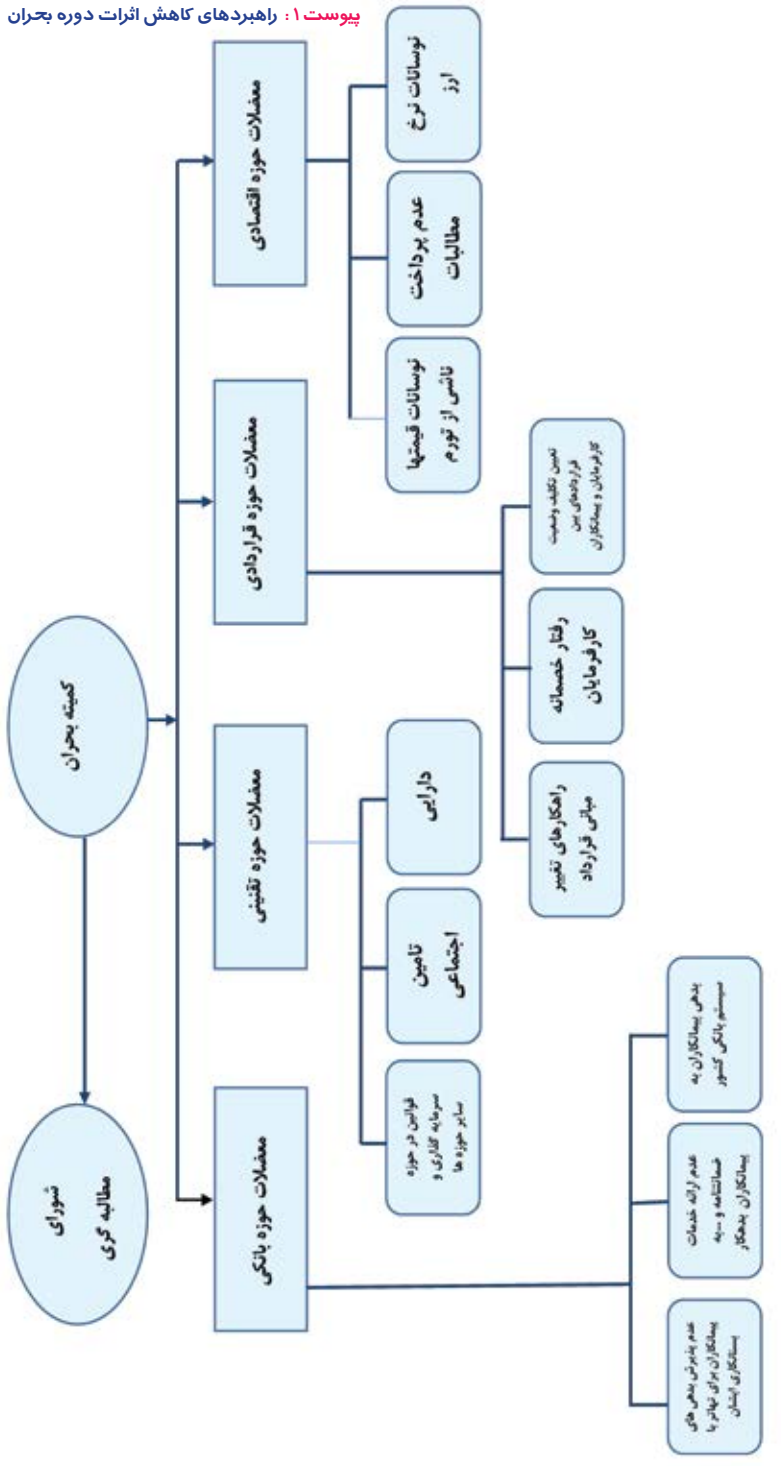
در رابطه با اجرای این بند پیشنهاد در حال پیگیری تاسیس فدراسیون پیمانکاری هدف را محقق میسازد.

محور سه: شناسایی، تبیین و معرفی ظرفیت های داخلی و بازارها و مدل های جدید کسب و کار (پیوست شماره ۳)

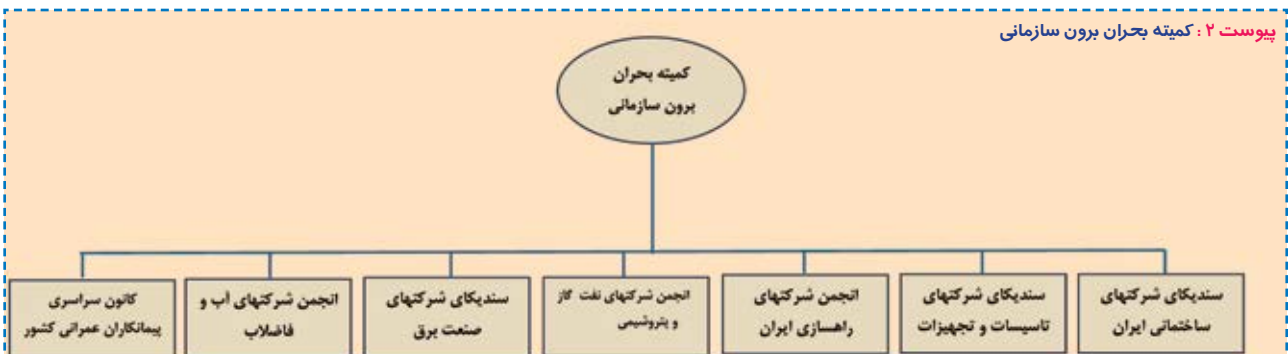
محور چهار: توانمند سازی اعضا با رویکرد بقا با توسعه مدل های جدید کسب و کار

- ۱-۱- تشکیل کارگروه توانمند سازی در حوزه مدیریت
- ۱-۲- کارگروه توانمند سازی در حوزه اقتصاد

پیوست ۱: راهبردهای کاهش اثرات دوره بحران

پیوست ۲: کمیته بحران برون سازمانی

اقدامات انجام شده و نتایج اخذ شده اسناد خزانه اسلامی

پیمانکاری. از جمله مواردی بود که مورد اعتراض این سندیکا واقع شد و در هفتاد و هفتمین جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی مورخ ۱۳۹۷/۰۲/۱۰ و این اعتراض به نمایندگان وزارت امور اقتصادی و دارایی و نمایندگان مجلس شورای اسلامی و سازمان برنامه و بودجه اعلام گردید و متعاقباً طی مکاتباتی با ذکر دلایل ارسال گردید و از نمایندگان وزارت امور اقتصادی و دارایی برای شرکت در جلسه هیات مدیره سندیکا دعوت بعمل آمد و در جلسه مذکور ضمن اعتراض به آئین نامه ابلاغ شده، اصلاح آئین نامه درخواست گردید.

اصلاحیه آئین نامه در تاریخ ۹۷/۰۷/۱۷ به شماره ۵۵۴۴۱/ت/۹۴۱۴۱ هـ مصوبه هیات وزیران ابلاغ گردید و موارد برشمرده فوق اصلاح گردید که به پیوست جهت استحضار و استفاده ابفاد می گردد. لازم به ذکر است معایب و مشکلات دیگر واگذاری اسناد خزانه اسلامی از سوی دولت و تبعات منفی آن بر بخش خصوصی پیمانکاری بعنوان یکی از برنامه های جدی در دستور کار سندیکا است که با اخذ نتیجه اطلاع رسانی لازم صورت می گیرد و همچنان از نظرات اعضای محترم و اعلام مشکلات در این زمینه که بصورت کتبی و کارشناسی شده اعلام می فرمائید استقبال نموده و سپاسگزاری می گردد.

"ه" تبصره "۵" قانون بودجه سال ۹۷ موارد ذیل مورد اعتراض سندیکا واقع شد:

۱- در بند «ب» ماده «۱» آئین نامه اجرایی بازه زمانی حفظ قدرت خرید از «زمان انتشار اسناد خزانه» تا «تاریخ سررسید» تعیین شده بود درخواست سندیکا اصلاح بازه زمانی از «زمان شدن بدهی» تا «زمان سررسید اسناد خزانه اسلامی» بود.

۲- کلمه «تا» در بند «ب» ماده «۱» آئین نامه باب تفسیر و نوعی اختیار برای تعیین میزان نرخ حفظ قدرت خرید توسط واگذارندگان اسناد خزانه اسلامی (کارفرمایان دولتی) فراهم نموده بود. درخواست سندیکا حذف کلمه «تا» از این بند بود.

۳- درخواست سندیکا قبول هزینه های تنزیل بعنوان هزینه های قابل قبول مالیاتی از سوی سازمان امور مالیاتی بود.

۴- مشکلات ایجاد شده در واگذاری اسناد خزانه اسلامی بعنوان حق بیمه پروژه به سازمان تامین اجتماعی برای شرکتهای

محمد تکلی: اسناد خزانه اسلامی یکی از شیوه ها و ابزار پرداخت مطالبات پیمانکاران به شمار می آید که دولت به استناد قانون بودجه و آئین نامه اجرایی آن مطالبات شرکتهای پیمانکاری که بابت صورت وضعیتها و کارکرد های خود از کارفرمایان مطالباتی دارند پرداخت می نماید.

اجرای این قانون و روش پرداخت آن یکی از موضوعات مهم سالهای اخیر برای اعضای صنف بوده و مشکلاتی به همراه داشته که این سندیکا برای رفع مشکل پیگیری های همه جانبه ای داشته است که در گزارش های قبلی (نشریه شماره ۳۶۶ و شماره ۳۵۲) به استحضار شما خوانندگان گرامی رسید.

مشکل عمده اسناد خزانه اسلامی در سالهای ۹۵، ۹۶، و ۹۷ حفظ قدرت خرید و بازه زمانی تعلق حفظ قدرت خرید بود که در هر سال بازه زمانی و نرخ تعیین شده با اعتراض بخش خصوصی همراه بود که قبلاً به تشریح به استحضار رسیده است. در سال ۹۷ با ابلاغ آئین نامه اجرایی بند

۲- تبصره ماده (۱۲) تبصره (۱) اصلاح و متن زیر به عنوان تبصره (۲) به ماده مذکور اضافه می شود:

تبصره ۲- دستگاههای اجرایی می توانند بابت کسور بیمه تأمین اجتماعی با محاسبه حفظ قدرت خرید نسبت به واگذاری اسناد خزانه اسلامی عنوان سازمان تأمین اجتماعی اقدام نمایند. سازمان تأمین اجتماعی نیز متقابلاً مکلف است در قبال اسناد خزانه اسلامی واگذار شده بابت مطالبات آن سازمان در اسرع وقت نسبت به صدور مقاصد حساب (بدون محاسبه جریمه) اقدام نماید. همچنین دستگاههای اجرایی موظفند در چهارچوب اعتبارات تخصیص یافته، واگذاری اسناد خزانه اسلامی با سررسیدهای کوتاه مدت به سازمان تأمین اجتماعی را در اولویت قرار دهند.

۳- متن زیر به عنوان ماده (۱۲) اضافه می شود:

ماده ۱۲- هزینه ناشی از تنزیل اوراق بهادار اسلامی اعم از اسناد خزانه اسلامی، اوراق مشارکت و سایر اوراق مالی اسلامی که توسط دولت منتشر شده و تضمین صدرصد بازپرداخت آن بر عهده دولت است و در قبال طلب اشخاص از دولت بابت درآمدهای غیرمعاف مالیاتی نظیر فعالیت های پیمانکاری مستقیماً به آنها واگذار شده است، به استناد ماده (۱۲۷) قانون مالیات های مستقیم، صرفاً برای اشخاص دریافت کننده اوراق مذکور از دولت و حاکم معادل حداقل سود مورد انتظار عقود مشارکتی مصوب شورای پول و اعتبار به عنوان هزینه قابل قبول محسوب می شود.

اسحاق جهانگیری
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضائیه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، سازمان اداری و استخدامی کشور، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلبه وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت جهاد کشاورزی - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
سازمان برنامه و بودجه کشور - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۷/۷/۱۵ به پیشنهاد شماره ۵۷۴۰۱۶۱ مورخ ۱۳۹۷/۳/۲۹ وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد اصل یکمصد و نسی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد.

آیین نامه اجرایی بند (ه) تبصره (۵) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور موضوع تصویب نامه شماره ۵۵۲۴۶/ت/۱۳۱۵۵ مورخ ۱۳۹۷/۲/۹ به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- بند (ب) ماده (۱) به شرح زیر اصلاح می شود:

ب- حفظ قدرت خرید مبلغی معادل پانزده درصد (۱۵٪) که به ازای هر سال تأخیر در پرداخت طلب طلبکاران تا زمان سررسید اسناد خزانه اسلامی به مبلغ بدهی مسجل اضافه می شود.

۲- متن زیر به عنوان تبصره های (۱)، (۲) و (۳) به ماده (۲) اضافه می شود:

تبصره ۱- بازه زمانی محاسبه حفظ قدرت خرید متناسب با شرایط قرارداد فی مابین و از زمان اتمام مهلت درج شده در قراردادها پسری پرداخت مطالبات بنا مسئولیت و تأیید رئیس دستگاه اجرایی/مقام مجاز از جانب وی، تا تاریخ سررسید اسناد خزانه اسلامی می باشد. - مصوب ۱۳۶۶-، آغاز شده و پایان آن تاریخ سررسید اسناد خزانه اسلامی می باشد.

تبصره ۲- در خصوص سایر مواردی که فاقد قرارداد بوده و یا در قراردادهای مربوط به بازه زمانی مشخصی برای پرداخت تعیین نشده است، بازه زمانی محاسبه حفظ قدرت خرید از زمان صدور حواله برای هر یک از صورت وضعیتها یا صورتحساب های صادره طلبکاران توسط رئیس دستگاه اجرایی/مقام مجاز از جانب وی، تا تاریخ سررسید اسناد خزانه اسلامی می باشد. در صورتی که بازه زمانی محاسبه حفظ قدرت خرید، کمتر یا بیشتر از یکسال سپری شده باشند با همان نرخ شده متناسب با دوره زمانی (روز شمار) به مبلغ بدهی مسجل اضافه می شود.

تبصره ۳- بدهی هایی که با اعلام و تأیید رئیس دستگاه اجرایی/مقام مجاز از جانب وی، از هرگونه افزایش بابت خسارت تأخیر تأدیه برخوردار شده یا می شوند، صرفاً مشمول محاسبه حفظ قدرت خرید از تاریخ واگذاری تا سررسید اسناد می باشند و لذا خسارت تأخیر تأدیه، صرفاً تا زمان واگذاری اسناد قابل تعیین است.

بخش خصوصی وارد بازسازی سوریه می شود

جزئیات تفاهات و همکاری های اقتصادی ایران و سوریه

بازسازی زیرساخت های سوریه از جمله موضوعاتی بود که در سفر مرداد ماه هیات ایرانی به دمشق بررسی و توافق نامه اولیه در خصوص آنها امضا شد.

این مقام مسئول در وزارت راه و شهرسازی تصریح کرد: موضوع محوری این نشست، فراهم کردن مقدمات لازم برای برگزاری کمیسیون عالی مشترک اقتصادی دو کشور در سطح نخست وزیر سوریه و معاون اول رئیس جمهوری ایران بود که در هفته های آینده با حضور مسئولان عالی رتبه ایران و سوریه با هدف امضای اسناد قراردادهای مزبور و همچنین یک سند راهبردی بین دو کشور در تمامی زمینه های اقتصادی و فرهنگی برگزار خواهد شد. وی با بیان اینکه در این سفر تهران و دمشق برای حرکت در مسیر توسعه اقتصادی بلندمدت و ماندگار متن تفاهم نامه راهبردی جدیدی را تهیه و برای امضای رؤسای کمیسیون مشترک اقتصادی ایران - سوریه آماده کردند، ادامه داد: سوریه در حال حاضر در آستانه بازسازی پس از بحران تروریستی است و بخش خصوصی ایران نیز تجربیات زیادی در حوزه بازسازی خرابی های هشت سال دفاع مقدس دارد؛ به همین دلیل بخشی از تفاهم نامه همکاری اقتصادی ایران -

مشترک اقتصادی ایران و سوریه در این دور از مذاکرات در زمینه همکاری های اقتصادی موافقت نامه دو جانبه بلند مدتی را تنظیم کردند تا آغازی برای تحول جدید در مشارکت اقتصادی ایران و سوریه در دوران پس از بحران داعش باشد. وی افزود: در دو نشست قبلی در ماه های گذشته در تهران و دمشق مشکلات بر سر راه امضای کلیات تفاهم نامه همکاری اقتصادی ایران و سوریه حل شده بود و در این دور از مذاکرات در طول سفر هیات ایرانی به دمشق به جزئیات آن پرداخته شد.

محورهای همکاری اقتصادی ایران و سوریه

به گفته بشیرگنبدی، همکاری های بانکی و گمرکی در این مذاکرات بیشتر از هر موضوعی مدنظر قرار داشت تا تهران و دمشق بتوانند قوانین را به نحوی تنظیم کنند که سبب افزایش تجارت میان ایران و سوریه شود. ضمن اینکه همکاری های صنعتی، فناوری اطلاعات و ارتباطات، ایجاد بنگاه های کوچک و متوسط (SME ها) در سوریه، مطالعه در خصوص شبکه آبرسانی، ایجاد پست های جدید خطوط انتقال برق، صادرات صنایع دستی و

معاون برنامه ریزی و مدیریت منابع وزارت راه و شهرسازی هفته پایانی مرداد ماه در رأس یک هیات اقتصادی به نمایندگی از عباس آخوندی رئیس کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و سوریه به سوریه سفر و با مقامات ارشد این کشور از جمله وزرای اقتصاد و مسکن سوریه دیدار کرد.

سفرا مینی به سوریه در راستای سفرهای دو جانبه مقامات دو کشور به تهران و دمشق در یک سال اخیر و پس از خروج بخش اعظم تروریست ها از خاک سوریه انجام شد که از جمله آنها سفرا دیبیشت ماه آخوندی وزیر راه و شهرسازی به دمشق و دیدار با بشار اسد رئیس جمهور سوریه، عماد خمیس نخست وزیر این کشور و تعدادی از وزرای اقتصادی دولت سوریه در خصوص مشارکت شرکت ها، پیمانکاران و بخش خصوصی ایران در زمینه بازسازی سوریه در دوره پس اداعش به شمار می رود.

تیمور بشیرگنبدی، مدیرکل امور بین الملل وزارت راه و شهرسازی به عنوان یکی از اعضای اصلی این هیات که امینی معاون وزیر راه و شهرسازی را در سفر دمشق همراهی می کرد در خصوص جزئیات تفاهات و همکاری های اقتصادی ایران و سوریه گفت: اعضای کمیسیون های

شبکه ریلی ایران به بندر دیرالزور سوریه متصل می شود

وی مهمترین بندهای توافقنامه همکاری اقتصادی ایران و سوریه را، بازسازی زیرساخت‌های حمل و نقلی این کشور به خصوص حمل و نقل ریلی و همچنین احداث ۳۰ هزار واحد مسکونی در سوریه از سوی شرکت‌های ایرانی ذکر کرد.

بشیرگنبدی در تشریح جزئیات اتصال ریلی ایران-سوریه اظهار کرد: مذاکراتی با کشورهای سوریه و عراق برای ارتباط ریلی جمهوری اسلامی ایران با کشورهای شرق مدیترانه انجام شده و در سفر اخیر که به دمشق داشتیم در زمینه اتصال ریلی سه کشور نیز مذاکراتی انجام شد به خصوص که اتصال ریلی خلیج فارس به دریای مدیترانه از طریق بصره عراق به «بوکمال» و از آنجا به «دیرالزور» سوریه از طرح‌های بزرگ تصویب شده در سازمان توسعه اقتصادی آسیا-اقیانوسیه است.

از سوی دیگر وزارت راه نیز در سال‌های اخیر به موضوع اتصال شبکه‌های ریلی و جاده‌ای ایران به کشورهای همسایه اهتمام جدی داشته و یکی از برنامه‌های اصلی و استراتژیک این وزارتخانه شمرده می‌شود.

وی درباره مزایای اتصال شبکه ریلی ایران به عراق و از آنجا به بنادر سوریه در دریای مدیترانه گفت: این شبکه ریلی سبب کاهش وابستگی به تجارت جاده‌ای و محدودیت‌های آن شده و تبادل گردشگری مذهبی بین سه کشور را افزایش می‌دهد. همچنین برقراری شبکه ریلی میان سه کشور ایران، عراق و سوریه گام اساسی دیگری برای اتصال ریلی چین به دریای مدیترانه از طریق این سه کشور خواهد بود که این موضوع نیز در سفر مرداد ماه هیات ایرانی به سوریه مطرح و برنامه ریزی شد.

با احداث این شبکه ریلی، بنادر جنوبی و شمالی ما می‌توانند از مزایای ارتباط با سایر مراکز بار کشورهای منطقه بهره ببرند. خبرگزار مهر- ۹ شهریور

طرح‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری در این کشور هستند که در این میان توجه اینکه ایران نقش برجسته‌ای در حل بحران سوریه داشته، باید از روابط خوب خود با دمشق در شرایط کنونی به سود شرکت‌های خصوصی و پیمانکاران ایرانی برای بازسازی سوریه استفاده کند. عضو هیات اقتصادی ایران در سفر به دمشق تأکید کرد: سامر الخلیل وزیر اقتصاد سوریه در نشست‌هایی که با هیات ایرانی داشت بر لزوم انجام مبادلات تجاری دو کشور با ارزش محلی به جای دلار در پاسخ به تحریم‌های آمریکا تأکید کرد. ضمن اینکه وی با اشاره به توانمندی‌های بسیار بالای شرکت‌های ایرانی اعلام کرد ایرانی‌های می‌توانند نقش آفرینی ویژه‌ای در ارتباط با بازسازی زیرساخت‌های تخریب شده سوریه داشته باشند. همچنین این مقام ارشد سوری توافق نامه جدید بین سوریه و ایران را شامل همکاری در زمینه‌های گمرکی، حل مشکلات تعرفه‌ها، مالیات، فعال کردن مبادلات تجاری، کاهش فهرست کالاهای غیر مشمول معافیت به حداقل، همکاری در زمینه نمایشگاه‌ها، تبادل تجربیات و مهم‌تر از همه سرمایه‌گذاری در بازسازی سوریه عنوان کرد.

سوریه با محوریت بازسازی شهرها و دیگر مناطق سوریه در دوران پساداعش در حال تنظیم نهایی است. مدیرکل بین‌الملل وزارت راه و شهرسازی افزود: تقریباً همه همکاری‌های اقتصادی ایران و سوریه نیازمند حضور بخش خصوصی ایران است. بازسازی اماکن تاریخی و زیرساخت‌های تخریب شده در بحران حدوداً ۸ ساله سوریه محور مذاکرات و نشست‌های هیات ایرانی و سوری بود و قرار شد در تفاهم‌نامه جدید، بخش خصوصی ایران فعالیت گسترده‌ای داشته باشد.

به گفته بشیرگنبدی، تفاهم‌نامه جدید اقتصادی ایران-سوریه شامل دو بخش پوشش تمامی موافقت‌نامه‌های قبلی و همچنین توجه به موضوعات صنعتی، تجاری، بازرگانی و... به صورت کلان می‌شود.

دلار از مبادلات تجاری

ایران و سوریه حذف می‌شود

وی یادآور شد: مقامات ارشد سوریه اعلام کردند با رفع مشکلات امنیتی سوریه و عادی شدن تدریجی شرایط و اوضاع این کشور شرکت‌های خارجی به دنبال از سرگیری مناسبات با دمشق برای اجرای

اقتصاد بحرانی در انتظار شوک منفی یا مثبت؟

مروری بر سرنوشت لایحه الحاق ایران به کنوانسیون مقابله با تأمین مالی تروریسم (CFT)

علیه‌شان اقدام متقابل نیز صورت می‌گیرد.

CFT در ایران

نمایندگان مجلس ۲۰ خرداد ماه سال جاری لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مبارزه با تأمین مالی تروریسم (CFT) را مورد بحث و بررسی قرار داده و با مسکوت ماندن این لایحه به مدت دو ماه موافقت کردند.

غلامرضا تاج‌گردون به عنوان متقاضی اصلی مسکوت ماندن، نامه این درخواست را که به امضای ۵۰ نفر از نمایندگان رسیده بود تقدیم هیات رئیسه پارلمان کرد و نمایندگان نیز پس از ارائه توضیحات تاج‌گردون به عنوان متقاضی و نجفی به عنوان مخالف مسکوت ماندن با ۱۳۸ رأی موافق، ۱۰۳ رأی مخالف و ۶ رأی ممتنع از ۲۵۳ نماینده حاضر در صحن علنی، با این درخواست موافقت کردند.

۱۸ شهریور سخنگوی هیات رئیسه مجلس از بررسی لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مبارزه با تأمین مالی تروریسم در صحن علنی پارلمان خبر داد. بهروز نعمتی درباره بررسی لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مبارزه با تأمین مالی تروریسم (FATF) در صحن علنی قوه مقننه گفت: پیش از این نمایندگان بررسی این لایحه را به تعویق انداخته بودند. در جلسه اخیر هیات رئیسه مجلس تصمیم گرفته شد تا این لایحه در دستورکار مجلس قرار گیرد تا تعیین تکلیف شود. در همین زمینه یادداشتی با عنوان «اقتصاد فلج، نتیجه نپیوستن به FATF»، از مهدی مطهرنیا را به نقل از روزنامه اعتماد آورده‌ایم که امید است در روشن شدن موضوع یاری‌رسان باشد. مطهرنیا نوشت: در حالی که کمتر از ۴۰ روز به پایان مهلت پیوستن ایران به لایحه FATF مانده است پیوستن به آن همچنان با اما و اگرهایی همراه است. نپیوستن به FATF با توجه به تحریم‌های پیش‌رو مشکلات کشور را دوچندان خواهد کرد.

اقتصاد فلج

نتیجه نپیوستن به FATF

فرصت ایران برای پیوستن به کارگروه

زمینه پیاده‌سازی توصیه‌های این گروه را رصد می‌کند. همچنین پیشرفت تصویب و اجرای توصیه‌های گروه در سطح جهان را نیز نظارت می‌کند. براساس همین رصد و نظارت گروه کاری اقدام مالی کشورها را به سه دسته تقسیم کرده است. یک دسته کشورهای هستند که از نظر این گروه کاملاً بر توصیه‌های این گروه منطبق بوده و آنها را اجرا کرده‌اند. این گروه بیشتر کشورهای توسعه یافته هستند. گروه دوم کشورهایی هستند که در حال پیشرفت و تطبیق با استانداردهای مشخص شده هستند. دسته آخر کشورهایی هستند که همکاری با این گروه نداشتند و لذا از نظر گروه کشورهای دارای خطر پولشویی و تأمین مالی تروریسم هستند. این دسته خود به دو دسته تقسیم می‌شوند. یک دسته کشورهایی که علیه آنها «اقدام متقابل» انجام نمی‌شود. دسته دیگر آنهایی هستند که علاوه بر بودن در لیست سیاه

گروه ویژه اقدام مالی در پول شویی یا به اختصار اف‌ای‌تی‌اف یک سازمان بین‌دولتی است که در سال ۱۹۸۹ با ابتکار جی ۷ با توجه به سیاست‌های توسعه برای مبارزه با پول شویی تأسیس شده است. این سازمان در سال ۲۰۰۱ به عمل در مبارزه با تأمین مالی تروریسم گسترش یافت. دبیرخانه آن مستقر در مقر سازمان همکاری اقتصادی و توسعه در پاریس است. در مسیر زمان فعالیت‌های این گروه گسترده‌تر شد و در نتیجه در سال ۲۰۱۲ مقابله با تأمین مالی فعالیت‌های اشاعه‌ای نیز به مأموریت این گروه اضافه شد و در همین سال آخرین ویرایش توصیه‌های خود را برای مقابله با جرایم مالی (تأمین مالی تروریسم، تأمین مالی فعالیت‌های اشاعه‌ای، پولشویی و...) منتشر کرد. عنوان این توصیه‌نامه «استانداردهای بین‌المللی در مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم و اشاعه‌گری» است. این گروه میزان پیشرفت کشورهای عضو در

مبارزه با تامین مالی تروریسم «FATF» رو به پایان است و بر این اساس لایحه آن پس از اصلاحاتی در دستور کار مجلس قرار گرفته است و البته با توجه به شواهد و قرائن گمانه‌زنی‌ها برای نپیوستن به این کارگروه زیاد است.

بسیاری از کارشناسان اقتصادی و حوزه بین‌الملل پیوستن به این کارگروه را آخرین ریسمان ایران برای کاهش فشارهای ناشی از تحریم‌ها عنوان می‌کنند و معتقدند رعایت نکردن استانداردهای جهانی باعث می‌شود که شرکت‌های کوچکی که در مقابل تحریم‌های آمریکا علیه ایران ایستادگی می‌کنند و قصد برقراری روابط تجاری با کشورمان را دارند با مشکل روبه‌رو شوند و در نهایت این فرصت را از کشورمان بگیرد و این مسئله به تعبیر آنها نوعی خودتحریمی است. هرچند که این تعبیر نیز از سوی مخالفان پیوستن به این گروه نیز عنوان می‌شود.

به گفته مخالفان قرارداد اطلاعات مالی به این کارگروه به معنای خودتحریمی است؛ چرا که این قبیل از کارگروه‌های جهانی تاکنون سابقه رفتاری خوبی با کشورمان نداشته است و از این به بعد نیز نخواهند داشت. این در شرایطی است که در چند مدت اخیر دولت تلاش زیادی برای تصویب لوایح چهارگانه که یکی از آنها FATF است، داشته است.

مسئولان دولتی با تاکید بر ضرورت افزایش استانداردهای جهانی و لزوم همگام‌سازی بانک‌های ایرانی معتقدند، نپیوستن به این کارگروه مشکلات زیادی را برای کشور به همراه خواهد داشت. اجرای قوانین و استانداردهای جهانی و لزوم همگام‌سازی بانک‌های ایرانی با بانک‌های جهانی باعث افزایش روابط کارگزاری می‌شود و یکی از دلایلی که پس از برجام نیز ایران نتوانست از روابط کارگزاری با بانک‌های بزرگ جهانی استفاده کند کم‌توجهی به رعایت استانداردهای بانک‌ها بوده است؛ موضوعی که در جلسه طرح سوال از رییس جمهوری مورد تاکید حسن روحانی قرار گرفت. وی در پاسخ به این انتقاد نمایندگان که عنوان شد، چرا

روابط بانکی بعد از برجام به سرانجام مطلوب نرسید به تصویب لوایح چهارگانه اشاره کرد و گفت: دولت بارها به این مسئله تاکید کرده است. توجه و تاکید دولت به این مسئله تا جایی بود که نمایندگان مجلس نیز از آن قانع شدند به صورتی که از پنج سوال مطرح شده که چهارتای آن مورد پذیرش قرار نگرفت، پاسخ مربوط به این مسئله مورد تایید قرار گرفت.

در حالی که کمتر از ۴۰ روز به پایان مهلت پیوستن ایران به لایحه FATF مانده است پیوستن به آن همچنان با اما و اگرهایی همراه است. نپیوستن به FATF با توجه به تحریم‌های پیش‌رو مشکلات کشور را دوچندان خواهد کرد و عدم تصویب آن اقتصاد کشور را در حالت فلج کامل قرار خواهد داد. دور دوم تحریم‌ها ۱۳ آبان ماه آغاز خواهد شد، از همین رو در صورت تصویب نشدن FATF باید منتظر یک بحران و چالش جدی و پیامدهای ناشی از آن باشیم.

پیوستن به FATF می‌تواند زمینه ورود مسالمت‌آمیز و اطمینان‌بخش تر ایران به بازار بین‌المللی را در وضعیت کنونی فراهم کند و برش معناداری به تحریم‌های ایالات متحده آمریکا در زمان‌هایی باشد که به هر تقدیر قرار است ایران با کاهش سطح فشار از بیرون و همراهی کشورهای اروپایی و برخی از کشورهای آسیایی لبه‌های تیز اثر تحریم‌های آمریکایی را کاهش دهد. از همین رو می‌توان ورود به FATF را از این جهت مهم و مثبت ارزیابی کرد.

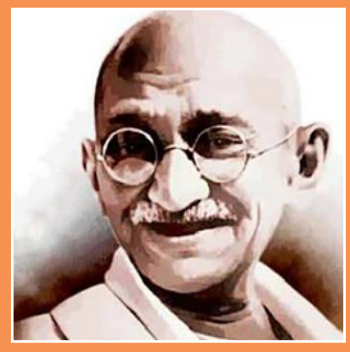
در چندین روز باقیمانده تا پایان مهلت قانونی برای پذیرش این قانون چندان امیدی به پذیرش آن وجود ندارد و در صورت گذر از مهلت قانونی امکان تمدید آن نیز بسیار کم قلمداد می‌شود؛ چرا که دور دوم تحریم‌ها از چند هفته دیگر آغاز خواهد شد و بدین ترتیب باید منتظر یک چالش جدی که تمایل شدیدی به ایجاد یک بحران اقتصادی و پیامدهای ناشی از آن دارند را در جامعه ملی خود باشیم. پیوستن به این کارگروه شوک مثبت و امیدوارکننده‌ای به ایران وارد می‌کند،

پذیرش FATF باید از طریق مجلس و مراجع قانونی صورت می‌پذیرفت و در صورتی که این قانون به‌طور کامل و با توجه به آنچه نظام بین‌الملل و سازه‌های حامی آن مورد توجه قرار داده‌اند در ایران پذیرفته شود خود می‌تواند شوک معنادار مثبتی را وارد جامعه کند.

در عین حال نپیوستن به FATF با توجه به تحریم‌ها مشکلات دیگری را در آینده ایجاد خواهد کرد. برای مثال نقل و انتقالات مالی و همچنین تجارت و بازرگانی ایران در چارچوب تحریم‌های ایالات متحده آمریکا ریسک‌پذیری بسیار بالایی را برای بسیاری از شرکت‌های جهانی به وجود می‌آورد. نپذیرفتن این قانون همکاری شرکت‌هایی که از ریسک پایین برای همکاری با ایران از نظر اقتصادی برخوردارند را نیز تحت پوشش قرار خواهد داد. ایران تلاش دارد، رابطه مسالمت‌آمیزی با کشورهای عضو اتحادیه اروپا، چین و روسیه داشته باشد و با استفاده از آنها تحریم‌های جدید ایالات متحده را دور بزنند.

در این شرایط نپذیرفتن این قانون می‌تواند شمول بیشتری را برای این شرکت‌ها از لحاظ ریسک‌پذیری به وجود بیاورد؛ چرا که در چارچوب قانون پول شویی و حمایت از تروریسم می‌توان بهانه‌های متفاوتی را در ارتباط با پول شویی توسط شرکت‌های کوچک در تجارت با تهران مورد هدف قرار داد و ریسک فعالیت‌های اقتصادی این شرکت‌های کوچک با تهران را از وضعیت اقتصادی به یک وضعیت امنیتی سیاسی سوق داده و آنها را تحت فشار بسیار زیاد قرار داد و این موجب می‌شود که ریسک فعالیت شرکت‌های کوچک با اقتصاد ایران افزایش پیدا کند. با توجه به عزم جدی ایالات متحده آمریکا و شناسایی این شرکت‌ها در جهت اعمال فشار بیشتر، نپذیرفتن این قانون خواهد توانست در میان مدت زمینه فشار به شرکت‌های کوچک و در نتیجه خروج آنها از روابط تجاری با کشورمان را موجب شود. / اعتماد ۱۸ شهریور

راز محبوبیت گاندی در ایران

۱۰ مهر یکصد و پنجاهمین زادروز مهاتما گاندی رهبر استقلال هند و آموزگار نفی خشونت در جهان است. او اما در ایران چرا گرمی داشته می شود؟ امروز در نقاط مختلف جهان از مهاتما گاندی رهبر فقید هند یاد می شود. انسانی که اگر در روزگاری دیگر می زیست به اسطوره‌ای تاریخی می مانست و این پندار درمی گرفت که آنچه درباره او گفته و نوشته و ستوده می شود، به دنیایی بیرون از واقعیت تعلق دارد.

روح پیام گاندی نفی خشونت و مداراست و چه تراژدی تلخی است که خود، قربانی خشونت شد و جان بر سر آن نهاد. راز محبوبیت گاندی در ایران این است که هیچ ملت و فرهنگی مانند هند به ما نزدیک نیست. این یک ادعای صرف از سر احساسات ملی نیست. سخن جواهر لعل نهرو اولین نخست وزیر و یار و مشاور سیاسی گاندی است که در کتاب مشهور «کشف هند» به صراحت می نویسد: «هیچ مردمی نزدیک تر از ایرانیان و هندیان به یکدیگر نیستند».

گاندی چون فیلسوفان گرمی داشته می شود حال آن که زندگی فلسفی نداشته است. او چون پیامبران تکریم و تقدیس می - شود در حالی که مذهب خاصی را برتر نمی نشاند هر چند که هندو بود ولی جایی گفته بود که اگر در میان مسلمانان به دنیا آمده بود احتمالاً مسلمان می شد و همین گفته بر منتقدان او گران افتاد و البته بر خود او نیز ویکی از استنادات کسانی که میان دین و جغرافیا و محل تولد قایل به نسبت و رابطه هستند همین سخن گاندی است. یک سیاست مدار حرفه‌ای بود اما انکار هیچ ربطی به دنیای سیاست مداران ندارد. چون سیاست با دروغ درآمیخته یا این گونه جلوه می کند و نمی توان باور کرد که انسانی بیگانه با دروغ را با سیاست، چه

باگرد در راه پله‌ها، زمینه‌ساز فراغتی کوتاه برای انسان از فشار ناشی از بالا رفتن از پله‌ها است و این باگرد در مجله..... کمیسیون انتشارات

دیگری. خشونت، از نگاه او رنج دادن دیگری است در حالی که تحمل رنج برای خود برای پالایش است و رنج خودآگاه را می ستاید نه رنجاندن دیگران را.

جدای مقوله رنج و لذت که طبعاً از مفهوم سنتی فاصله گرفته ام (و دلیلی برای رنج دیدن بشر نمی بینم در حالی که همین اسیر زمان بودن و گرفتاری نان و غم های دیگر به قدر کافی رنج را و رنج افزا هستند) در میان تمام آموزه‌های گاندی این سخن او را دوست تر می دارم که «حقیقت، خداست و خدا حقیقت است. وقتی از او پرسیده شد: کدام یک: «خدا، حقیقت است» یا «حقیقت، خداست»؟ تا مشخص شود به خدای مذاهب یا خدایان مذاهب مختلف باور دارد یا نفس «حقیقت» را همان خدا می داند؟

اما او به دام پرسش کننده نیفتاد و خود پرسید: می دانید چرا می گویند دروغ گو دشمن خداست؟ چون دروغ گو دشمن حقیقت است. حسن کامشاد نویسنده، حقوق دان و کارشناس بازنشسته شرکت ملی نفت که سال هاست در انگلستان زندگی می کند و بسیار هم خوش قلم و پارسی دان است در کتاب خود با عنوان « حدیث نفس» به خاطره‌ای اشاره می کند که با این گفتار پیوند می خورد. سال ها پیش در سفری به هند امکان دیدار با جواهر لعل نهرو نخست وزیر این کشور فراهم می آید. به نهرو می گوید: خوشا به حال شما که شخصیتی مانند گاندی داشتید... این استاد پیشین دانشگاه کمبریج اضافه می کند: نهرو نگذاشت سخن من تمام شود. کلام مرا ژرید و گفت: شما هم مصدق را داشتید ولی قدر ندانستید یا نتوانستید...

چهره‌هایی چون گاندی در هند یا مصدق در ایران که در عین زندگی در طبقات برخوردار و تحصیلات عالی و سال ها اقامت در غرب، روح شرقی و انسانی خود را حفظ می کنند و جست و جوی حقیقت را بر هر مسلک و ایدئولوژی ترجیح می دهند، روح یک ملت را تسخیر می کنند. آنچه نام کسانی چون گاندی و مصدق رازنده نگاه داشته همین روح حقیقت جویی است. به بهانه گاندی نوشتم ولی به مصدق هم گریز زدم چون هیچ گوهری برتر از راستی و حقیقت نیست و هیچ چیز مانند دروغ، انسان را از انسانیت ساقط نمی کند.

منبع: عصر ایران

کار؟ نمادی از مهر است در حالی که در روابط شخصی هیچ دوست نزدیکی نداشته و سردر گریبان خود داشته و حتی بر این باور بوده و ابراز می کرده که دوستی صمیمانه میان انسان ها امری زیان بار است و با این که به همسر خود علاقه داشت و با بچه ها بازی می کرد و حتی پس از مرگ منشی شخصی خود عمیقاً متأثر شد اما دل بستگی ها را مانع پالایش روح و انجام وظایف اخلاقی می دانست.

گاندی، موجود متناقضی بود و به همین خاطر چنین تحول عظیمی را در مشرق زمین ایجاد کرد اما شگفت آوری او بیشتر برای اهل مغرب زمین است و ما ایرانیان با چنین چهره‌هایی بیگانه نیستیم. گاندی عمیقاً به انضباط درونی و تمرین ذهنی باور داشت و مناسب دینی را از این منظر انجام می داد و به همین خاطر در برابر آیین های مسلمانان موضع منفی نمی گرفت در حالی که یک هندوی متعصب مرزبندی صریحی با یک مسلمان دارد.

یک روز در هفته را به سکوت می گذراند و اگر موضوع مهمی پیش می آمد که نظر او را می خواستند بر روی کاغذ می نوشت تا هم روزه سکوت را نشکسته باشد و هم اخلاص ایجاد نشود. اهمیت گاندی بیش از اندیشه او در نفی خشونت یا رهبری مبارزات استقلال هند به خاطر این است که نشان داد انسانی با آن جثه نحیف چه دنیایی را می تواند درون خود جای دهد. در بیان تفاوت دنیای سنت با مدرن تعبیر مختلفی به کار گرفته شده و از جمله این که بشر دیروز «رنج» را می ستود و به خصوص در اندیشه شرقی چنین بود حال آن که در دنیای مدرن آدمیان به دنبال «لذت» هستند و لذت جویی جایی رنج را گرفته است.

کما این که «تقلیل مرارت» یا کاستن از رنج ها یکی از خویش کاری های روشن فکران دانسته شده است. با این نگاه و چون رنج می بریم باید از رنج خودمان و دیگری بکاهیم. با نوشتن، با هنر، با فناوری و با هر کار دیگری در این نگاه تولید رنج، به هر بهانه و با هر توجیه دیگر در دنیای مدرن، اجر و ارجی ندارد.

بر این اساس می توان پرسید پس چگونه گاندی ستایش می شود؟ مگر اندیشه او نیز با رنج، عجین نیست؟

تفاوت گاندی اما در همین است: قانون رنج به مثابه فدا کردن خود با اجتناب از رنج دادن

دولت ۵ بسته و ۱۲ برنامه معیشتی برای عبور از شرایط فعلی دارد

دکتر محمد باقر نوبخت رئیس سازمان برنامه و بودجه بر تدوین دولت ۵ بسته و ۱۲ برنامه معیشتی برای عبور از شرایط نابسامان اقتصادی با ۳۰ هزار میلیارد تومان بودجه تهیه کرده که در جلسه‌ای باید به صورت مفصل به اطلاع نمایندگان برسد.

محمد باقر نوبخت در جلسه علنی روز چهارشنبه ۱۴ شهریور مجلس شورای اسلامی در جریان رسیدگی مجلس به رد طرح تامین کالاهای اساسی، گفت: امضای این طرح توسط تعدادی از نمایندگان و موافقت مجلس با فوریت رسیدگی به آن نمادی از مردم دوستی مجلس است و بنده آن را تقدیس می‌کنم.

وی ادامه داد: در شرایط ویژه‌ای هستیم. مطلعید که برای گذر از تکانه‌ای که به اقتصاد وارد شد و بخشی از اقتصاد را تحت تاثیر قرار داد، نیاز به ساز و کارهای مختلفی داریم، به همین دلیل مقام معظم رهبری شورای عالی هماهنگی اقتصادی سه قوه را تشکیل دادند. این شورا مستمرا در حال بررسی مسائل روز کشور است. یکی از مسائلی که این شورا تشخیص داد یافتن روشی جبرانی برای مردم و مصرف‌کنندگان، تولیدکنندگان و پیمانکاران بود. رئیس سازمان برنامه و بودجه افزود: با تکلیف این شورا، سازمان برنامه و بودجه اقداماتش را انجام داد و گزارش خود را برای روسای کمیسیون‌های اقتصادی و برنامه

و بودجه و مرکز پژوهش‌های مجلس و برخی دستگاه‌های دیگر فرستاد اما به نظر می‌رسد نمایندگان هنوز نمی‌دانند که دولت ۵ بسته و ۱۲ برنامه را برای گذر از این شرایط تهیه کرده است که باید در جلسه‌ای مفصل این بسته‌ها و برنامه‌ها به اطلاع نمایندگان برسد.

وی از اختصاص ۳۰ هزار میلیارد تومان بودجه برای اجرای برنامه‌ها و بسته‌های اقتصادی دولت خبر داد و گفت: ۱۳ میلیارد دلار از این مبالغ برای ۲۵ قلم کالای اساسی، دارو و نهاده‌های کشاورزی اختصاص خواهد یافت که معادل ریالی آن ۱۷ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان است که ۷۵۰۰ میلیارد تومان این مبلغ به ۵ قلم کالا اختصاص خواهد یافت. دولت در حدود ۲۹ تا ۳۰ هزار میلیارد تومان بودجه برای اجرای برنامه‌ها و بسته‌های تهیه شده اختصاص داده است.

نوبخت طرح مجلس را موجب ایجاد انحصار در توزیع کالاهای اساسی دانست و افزود: تعدادی کالای ترجیحی ارزان‌تر را به تعدادی مغازه خواهید داد اما نتیجه آن چه خواهد بود؟ از فردا به جای صرافی‌ها جلوی مغازه‌ها صف‌های طولانی تشکیل می‌شود و ایجاد یک صحنه زشت در معاوبرو کوچه‌های شهرها درست می‌شود و عده‌ای نیز جلوی همان مغازه‌ها پیت‌های روغن را به قیمت آزاد خواهند فروخت.

ایسنا- ۱۴ شهریور

افزایش نرخ ارز درآمد مازادی برای دولت ندارد

سازمان برنامه و بودجه کشور اعلام کرد: امسال هیچ درآمدی از محل افزایش نرخ ارز به منابع بودجه‌ای دولت اضافه نشده است چرا که کل ارز سهم دولت با نرخ ۴۲۰۰ تومان صرف خرید کالاهای اساسی، نهاده‌های کشاورزی و دامی و دارو و تجهیزات پزشکی می‌شود و از این محل هیچ گونه درآمدی عاید دولت نشده است. به گزارش سازمان برنامه و بودجه کشور، این سازمان در بیانیه‌ای اعلام کرد: افزایش نرخ ارز هیچ درآمد مازادی برای دولت ایجاد نکرده و منابع درآمدی دولت کاهش قابل ملاحظه‌ای داشته است.

متن کامل این بیانیه به شرح زیر است: در روزهای اخیر اشخاصی در قالب تحلیل‌های اقتصادی خبر از وفور درآمدهای دولت به علت افزایش نرخ ارز می‌دهند. بدین وسیله اعلام می‌دارد امسال هیچ درآمدی از محل افزایش نرخ ارز به منابع بودجه‌ای دولت اضافه نشده است چرا که کل ارز سهم دولت با نرخ ۴۲۰۰ تومان صرف خرید کالاهای اساسی، نهاده‌های کشاورزی و دامی و دارو و تجهیزات پزشکی می‌شود و از این محل هیچ گونه درآمدی عاید دولت نشده است. از طرفی اگرچه بودجه سال ۱۳۹۷ براساس دلار ۳۸۰۰ تومانی تنظیم گردیده و عرضه ارز دولتی با قیمت ۴۲۰۰ تومان انجام می‌شود تفاوت ۳۸۰۰ تا ۴۲۰۰ تومان نیز در حسابی نزد بانک مرکزی نگهداری و عینا صرف پرداخت تفاوت کالاهای اساسی و نهاده‌های کشاورزی و دامی و دارو و تجهیزات پزشکی می‌شود به طوری که کالاهای فوق با همان نرخ ۳۸۰۰ تومان قانون بودجه ۱۳۹۷ تامین می‌شود.

توصیه سندیکا به اعضا:

با توجه به گزارش فوق به نظر می‌رسد بودجه عمرانی باز هم محدودتر و پرداختها در قبال عملکرد پیمانکاران کمتر شده و معوقات افزایش خواهد یافت.

مکانیسم جبران افزایش هزینه‌های پیمانکاران کارساز نیست

در سومین میزگرد شرایط پیمانکاری امروز
و راههای گذر از بحران مطرح شد

حاکمیت کمک کند از فضای موجود با کمترین آسیب به حوزه صنعت احداث که موتور محرک اقتصاد است عبور کند چرا که صدمه به این حوزه باعث انتقال تنش اقتصادی و معیشتی به سایر بخش‌های اقتصادی خواهد شد و در نهایت پیامدهای اجتماعی به همراه خواهد داشت.

مهندس توحید زورچنگ عضو هیات مدیره سندیکا به عنوان اولین سخنران این میزگرد در پاسخ به سوالات و دغدغه‌هایی که از طرف دست اندرکاران نشریه مطرح شد، گفت: در ماههای اخیر تغییر قیمت ارز قراردادهای در دست اجرای ما را تحت تاثیر قرار داده و لازم است در این خصوص چاره‌اندیشی شود. به طور مثال برای یکی از پروژه‌های جاری ما، در حدود ۳۱ هزار تن ملیگرد مورد نیاز است که قیمت کنونی خرید ملیگرد به بیش از ۲/۵ برابر قیمت در زمان مناقصه افزایش یافته است. در این مورد، تنها اقدام ما به عنوان پیمانکار، برگزاری جلساتی با مشاور و کارفرما بود و نهایتاً با توجه به خصوصی بودن طرح، توافقی ابتدایی حاصل شد که

در ابتدای این میزگرد **مهندس محمود مصطفی‌زاده** سردبیر ماهنامه پیام آبادگران ضمن خیرمقدم به حاضران، تشکیل این میزگرد را در راستای دو میزگرد قبلی و به منظور پرداختن به نقطه نظرات مدیران شرکتهای عضو سندیکا و اعضای هیات مدیره آن دانست که در نهایت به اتخاذ تصمیمی جمعی برای گذر از شرایط کنونی منجر خواهد شد. وی تصریح کرد که ماهنامه پیام آبادگران به دست بسیاری از دولتمردان و سازمانهای دولتی می‌رسد و در موارد زیادی راه حل‌های ارائه شده ما توسط مسئولان مورد توجه قرار می‌گیرد.

آقای وزینی، معاون سردبیر ماهنامه پیام آبادگران نیز عنوان کرد: شرایط موجود شرایط خاصی است، همیشه در فعالیت‌های عمرانی مسائل و مشکلاتی بوده اما به نظرمی‌رسد در سال جدید متعاقب اتفاقات عرصه دیپلماسی و مسائل داخلی تغییرات جدیدی رخ داده است. هدف این میزگرد بررسی عوامل مشدده شرایط کنونی است تا سندیکای شرکتهای ساختمانی به عنوان صنفی که مسئولیت اجتماعی دارد، علاوه بر فراهم کردن منافع خود، به دولت و نهاد

فضای اقتصادی کشور در ماه‌های اخیر برای فعالان اقتصادی، مسئولان بخش دولتی، مدیران بخش خصوصی و حتی مردم عادی مطلوب نبوده است. اما از منظر سازندگان و فعالان صنعت احداث که در سالهای پیش نیز با مشکلات مختلفی دست و پنجه نرم می‌کردند، شرایط کنونی و کاهش توان روز به روز آنان، زنگ خطری را به صدا درآورده که تدبیری عاجل را می‌طلبد. در این شرایط کمیسیون انتشارات سندیکا که رسالت خود را انعکاس نقد و نظر حرفه‌مندان و کارشناسان این حوزه به مسئولان و همکاران خود در بخش خصوصی می‌داند، طی دو میزگرد به شرایط پیمانکاری امروز پرداخته است.

سومین میزگرد از سلسله میزگردهای «شرایط پیمانکاری امروز و راههای گذر از بحران» نیز روز شنبه ۲۷ مرداد با حضور چند تن از اعضای هیات مدیره، نمایندگان از کمیسیون انتشارات و سایر کمیسیونهای سندیکا برگزار شد که به دلیل اهمیت مباحث مطرح شده، مشروح آن در ماهنامه پیام آبادگران منتشر می‌شود.

همین موضوع است. به اعتقاد من علاوه بر پیشنهاد درباره پروژه‌های در دست اجرا باید در مورد ۷۰۰-۸۰۰ هزار میلیارد تومان پروژه‌هایی که گریبانگیر مملکت است، صحبت شود که به نظر من راهکار آن واگذاری پروژه‌های ناتمام به روش BOT، BOO، BOOT، و اجرای آنها است. این سه روش می‌تواند امکان برون رفت کشور از شرایط کنونی را فراهم کند.

وی افزود: در مورد قول و قرارهایی که کارفرما می‌دهد، نباید چندان امیدوار بود. همین سناریو در سال ۱۳۸۶ هم اتفاق افتاد. میلگرد ۶۰۰ تومنی به ۱۳۰۰ تومان رسید و در چند پروژه کارفرما به ما قول مساعدت داد که بعد از خرید با اینکه تأیید کارفرما و مشاور را داشتیم ذی حسابها زیر بار این مسئله نرفتند، خوشبختانه بعد از یک دوره ۵-۶ ماهه قیمت میلگرد پایین آمد، اگرچه بسیاری پیمانکاران متضرر شده بودند. البته ما هفته گذشته در سازمان برنامه جلسه‌ای داشتیم درباره مابه‌التفاوت نرخ آهن‌آلات، که آقایان عنوان کردند تعدیل را نمی‌توانند زیادتر از شاخص کلی بانک مرکزی اعلام کنند اما می‌توانند آن را به شکل مابه‌التفاوت برای آهن‌آلات و سیمان و مصالح دیگر مطرح کنند. به نظر من سندیکا باید این بحث را تا گرفتن بخشنامه نرخ مابه‌التفاوت پیگیری کند، و اگر این اتفاق بیافتد راه‌گیزی برای کسانی است که کار اجرایی انجام می‌دهند.

وی اشاره به راه حلی پایدارتر کرد و گفت: پیشنهاد من این است که طبق تبصره ۱۹ به دنبال گرفتن پروژه‌های سودده باشیم چرا که در جلسه با سران سه قوه امکانات و راهکارهای خوبی برای این منظور در نظر گرفته شده است. البته به دلیل گرفتاری‌های دولت نمی‌توان به قول و قرارهایی که می‌گذارند اعتماد کرد و من امیدوارم با روش بخشنامه مربوط به ما به‌التفاوت و اجرای تبصره ۱۹ بتوانیم برای پیمانکاران شغل ایجاد کنیم و گرنه احتمال موفقیت هر طرح دیگری با توجه به بی‌پولی دولت پایین است. خود دولت اعلام کرد صندوق ذخیره ارزی جمعا ۸ میلیارد دلار پول دارد که با ۴-۵ میلیارد دلار آن فقط می‌توان حقوق پرسنل کشور

سرعت کمتری هستند.

در این بخش از میزگرد مهندس مجید شیخ بهایی عضو دیگر هیات مدیره سندیکا و رئیس کمیسیون حقوقی نیز عنوان کرد: مسائل مطرح شده در این میزگرد در همه سطوح حاکمیتی مطرح است، مانند بحث تبصره ۱۹ که در رابطه با

بعد از اعلام تعدیلهای، ما به تفاوت نرخ خرید میلگرد نیز پرداخت کردیم. اما این مسئله موجب تضعیف توان مالی ما تا زمان اعلام شاخص‌ها و محاسبه صورت وضعیت تعدیل و پرداخت مابه‌التفاوت خواهد شد، ضمن آن که این مشکل در پروژه‌های عمرانی و کارفرمایی غیرخصوصی کماکان حل نشده است و بایستی برای این پروژه‌ها فکر اساسی شود.

وی افزود: ظاهراً شرکت‌های مرتبط با وزارت نیرو نیز دچار همین مشکلات بوده و وزیر محترم دستور داده‌اند که همه قراردادهای فسخ شوند، که این مسئله نیز موجب مشکلات جدید برای پیمانکاران شده است. آیا تنها راه چاره همین است یا لازم است به گونه‌ای دیگر چاره‌اندیشی شود؟

وی با اشاره به گران شدن قیمت سیمان و دیگر مصالح افزود: این تغییرات تا چه زمانی ادامه خواهد داشت؟ سندیکا بایستی در این روزها، برای این مسائل فکر اساسی بکند و به تعامل بین پیمانکاران و مشاور و کارفرما اکتفا نکند. در صورت ادامه این وضع پیمانکاران ناچار به اجرای پروژه‌ها با

مهندس شیخ بهایی:

علاوه بر پیشنهاد درباره پروژه‌های در دست اجرا باید در مورد ۷۰۰-۸۰۰ هزار میلیارد تومان پروژه‌هایی که گریبانگیر مملکت است، صحبت شود که به نظر من راهکار آن واگذاری پروژه‌های ناتمام به روش BOT، BOO، BOOT، و اجرای آنها است. این سه روش می‌تواند امکان برون رفت کشور از شرایط کنونی را فراهم کند.

را داد. در این شرایط ما باید دو دست داریم، دو دست دیگر قرض کنیم و مراقب خود باشیم که نجات پیدا کنیم. در ادامه آقای وزینی عنوان کرد: آقای مهندس شیخ بهایی نکته مهمی را مطرح کردند و آن اینکه در شرایط موجود حتی نمی‌توان به ساز و کارها و مکانیزمی که برای عبور از شرایط موجود تعبیه می‌شود اعتماد کرد که بخشی به خاطر سوابق و برنامه‌های ناکام گذشته و بخشی دیگر به خاطر عدم امکان تحقق طرح با توجه به شاخص‌های بانک مرکزی است. پس در این شرایط چه باید کرد؟

در پاسخ به این سوال **مهندس سجادی**

مواجه هستیم که بخشی از آن حاصل عدم توجه به بخش خصوصی و سازندگان سازه‌های زیربنایی است. اگر دولتمردان ما پیمانکاران را باور داشتند بودجه سازندگی را کم نمی‌کردند و سیاستهایی را دنبال نمی‌کردند که آهن را یک شبه از هزار تومان به ۶ هزار تومان برساند، بالاخره تدبیری می‌اندیشیدند. به نظر من باید در قوانین و برنامه‌هایی که برای پیمانکاران وجود دارد تجدید نظر شود و کار پیمانکار به دست خود وی انجام شود.

مهندس زورچنگ نیز در بخش دوم سخنان خود عنوان کرد: در صحبت‌های قبلی اشاره کردم که وزیر نیرو دستور

فسخ قراردادها را داده که به نظر من راه حلی مانند فسخ قراردادها در شرایط کنونی بیکاری را افزایش می‌دهد و عوارض عدیده‌ای را در جامعه ایجاد می‌کند اما می‌توان با تدبیرهایی به جا و به موقع پروژه‌ها را از شرایط کنونی نجات داد. آقای مهندس شیخ بهایی به اتفاقات دهه ۸۰ به شکل اشاره کردند، در ۸ سال آن دوره، وقتی آهن‌الات به سرعت بالا و پایین می‌شد، مابه‌التفاوت تعدیها ماه به ماه شد و حتی طی یک بخشنامه اعلام شد برای پروژه‌هایی که تعدیل نداشته‌اند با توجه به اینکه در برخی اقسام پیمانکار نمی‌توانسته افزایش صد درصدی را پیش‌بینی کند، درصد پیش‌بینی شده وی کم شود و مابه‌التفاوت به پیمانکار پرداخت شود.

عضو دیگر هیات مدیره سندیکا عنوان کرد: در شرایط کنونی مشکلات چند برابر شده اما این مشکلات از سالیان قبل وجود داشته و در ماه‌های اخیر تشدید شده است. تا زمانی که بزرگان مایپمانکاری را باور نکنند همین آس و همین کاسه است. تا زمانی که دولتمردان نپذیرند سازندگی و آبادانی این مملکت به دست توانای پیمانکاران انجام شده، این مشکلات ادامه خواهد داشت. زمانی که کار پیمانکاری به دست خود پیمانکار انجام نشود همین شرایط پابرجاست، وقتی سازمان برنامه بدون کسب نظر پیمانکاران تعدیها را اعلام می‌کند یا بدون در نظر گرفتن شرایط وی درجه‌بندی می‌کند همین وضع برقرار است. وی افزود: امروز ما با بحران شدیدی

مهندس مصطفی‌زاده با بیان اینکه شرایط امروز با شرایط سالهای قبل فرق اساسی کرده است، خاطر نشان کرد: در آن دوره قیمت دلار تک‌نرخ شد و اثراتی داشت که با افزایش درآمد آن رافع کردند. مسئله گرانی را با تعدیل و ما به التفاوت و افزایش حقوق کارمندان و کارگران طی چند ماه حل کردند. اما اکنون از شب عید تاکنون قیمت ارز سه برابر شده و کسی مسئولیت را بر عهده نمی‌گیرد، آقای جهانگیری دستور داده دلار ۴۲۰۰ تومن شود در حالی که در بازار آزاد چند برابر است. آقایان می‌خواهند تعدیل را با ۴۲۰۰ حساب کنند! پس در تحلیل شرایط نباید اشتباه کنیم و مسئله را در سطحی خرد ببینیم. حقوق کارگر ایرانی ۱۰۰ دلار شده که اثر آن به کار برمی‌گردد، چون وی نمی‌تواند خانواده خود را اداره کند، از طرفی دیگر، کسی که می‌گوید پروژه‌ها را تعطیل کنید در نظر نمی‌گیرد که این عدم اشتغال چه عوارضی پشت سر دارد. وی افزود: آنچه مهم است ضرر کردن من پیمانکار نیست بلکه پیدا کردن یک راه حل عام است که ببینیم با این تشنجات اقتصادی و اجتماعی به عنوان یک تشکل چه راه حلی را می‌خواهیم به دولت ارائه دهیم. دولت باید بداند ما سازندگان جزو نیروهای اصلی و بازوهای سازنده مملکت هستیم، و این سوال را از خود بپرسد که اگر ما با ۷۰ سال تجربه ورشکست شویم یا کنار گذاشته شویم، چه کسی سازندگی را بر عهده خواهد گرفت؟ در مورد پروژه‌های نیمه تمام هم هزاران بحث برای عدم واگذاری آنها ارائه می‌شود و حتی اگر واگذاری صورت بگیرد معلوم نیست منابع آن از کجا خواهد آمد. امروز پیمانکار با مبلغی قرارداد می‌بندد که در پایان کار دو برابر می‌شود، این مبلغ دو برابر شده را از چه کسی باید بگیرد؟

در ادامه آقای مهندس علی ورزنده رئیس کمیسیون انتشارات گفت: دلار ۳۵۰۰ تومنی که آقای روحانی در مرحله دوم ریاست جمهوری خود ارائه کرده بود به چند برابر رسیده است. پس چه مانعی وجود دارد که فکر نکنیم همچنان

افزایش خواهد یافت. مگر سال ۱۳۵۷ دلار ۷ تومان به ۷۰ تومان نرسیده بود. ما قبل از اینکه پیمانکار باشیم ایرانی هستیم پس لازم است افق دید خود را گسترش دهیم و بدانیم که چه واقعه‌ای دارد اتفاق می‌افتد و چه کار باید کرد. اینکه وزیر دستور می‌دهد پیمانکاران را ماده ۴۸ کنند شاید به نفع خود پیمانکاران باشد چرا که دیگر پیمانکار قادر نیست آهن ۶ هزار تومانی بخرد. اما اگر ماده ۴۸ شود و پروژه تحویل گردد می‌تواند به دادگاه برود و خسارت بگیرد. پس راه حل کلی در این است که ببینیم چه اتفاقی دارد در این کشور می‌افتد و چه باید کرد.

در واکنش به سوال «چه باید کرد» که مهندس ورزنده آن را مطرح کرد، مهندس زورچنگ عنوان نمود: ترکیه هم با آمریکا در شرایط تنش قرار دارد که باعث شد لیر ترکیه پایین بیاید و آنها حاضر به مذاکره شوند. عقل سلیم می‌گوید در برابر دیوانه‌ای چون ترامپ باید با تدبیر بیشتری واکنش نشان داد.

آقای وزینی با اشاره به اینکه در دوره ۸ ساله مطرح شده، تورم، ناشی از فعالیت و رشد اقتصادی بود، تاکید کرد: امروز با تورم ناشی از انفعال و رکود مواجه هستیم که دولت اگر هم بخواهد دیگر توان جبران فاصله ایجاد شده را ندارد. از طرفی، نظام موجود عمرانی برای پیمانکاری با وجود همه تنش‌ها، در گذشته تا حدی جوابگو بود که اکنون دیگر جوابگو نیست. امروز ما با شرایط جدیدی مواجه هستیم که چه بسا تعدیلهای یک ماهه هم در آن جواب ندهد. شاید لازم باشد ما پیشنهاد و راهکاری برای طراحی نظامی جدید ارائه دهیم.

مهندس مصطفی‌زاده نیز با تأیید این سخنان گفت: درد ما مذاکره نیست. ما درد بزرگتری به نام فساد داریم که برای از بین بردن آن باید بخش خصوصی را جلو بیاوریم و ناف خود را از ناف دولت ببریم. باید به عنوان بخش خصوصی شروع به کار کنیم، تا اگر در آن شرایط قیمتها ارزان شود ما نیز هزینه خدمات خود را پایین آوریم و اگر قیمتها بالا رفت هزینه خدمت خود را بالا می‌بریم.

مهندس زورچنگ نیز عنوان کرد: متأسفانه سیستم موجود تا حدی شرایط فساد را فراهم کرده است ولی امروز هیچ فرد عاقلی به سمت سرمایه‌گذاری در صنعت احداث نمی‌رود. البته در حوزه‌های دیگر هم هیچ چیز سر جای خود نیست. مهندس شیخ بهایی هم درباره اینکه چه باید کرد، تصریح نمود: در این شرایط یا باید منفعل شد و کار نکرد که بسیاری شرکتها علیرغم این که پروژه‌های بزرگی دارند به این مرحله رسیده‌اند یا اینکه باور کنیم هنوز این امکان است و به فعالیت خود ادامه دهیم.

وی خاطر نشان کرد: برای تغییر شرایط موجود لازم است با فرض اینکه اصلا

دولتی وجود ندارد به فکر مدیریت بیفتیم. شرکتها را دور هم جمع کنیم مجموعه‌ای مانند تعاونی یا هلدینگ ایجاد نماییم و کار را واگذار کنیم، کاری که ترکها بعد از رنسانس خود انجام دادند و ارزش لیر را بالا بردند. آنها از حالت اجرای کار درآمدند و مدیریت کردند. قطعا پیمانکاری به روش سنتی قبلی قابل اجرا نخواهد بود. ما باید به پیمانکارها آگاهی بدهیم چرا که هنوز بسیاری از آنها روش مقاطعه‌کاری سابق را دنبال می‌کنند و فکر مدیریتی ندارند، غافل از این که این فکر آنها را نابود خواهد کرد. همین حالا دولت به آنها اسناد یک ساله می‌دهد که همان لحظه تنزیل ۱۰ درصد

آن از بین می‌رود، اگر اسناد دوساله و سه ساله باشد ضریب به طور وحشتناکی بالا می‌آید و کار کردن ممکن نیست.

مهندس سجادی در ادامه این میزگرد گفت: نباید اجازه دهیم گروهی که تخصص و توان کافی ندارند مسئله‌ای را در این کشور ایجاد کنند و به همه آسیب بزنند. سالیان سال پیمانکاری در این کشور انجام شده است و حالا هم باید راهکاری برای ادامه این کار پیدا کنیم. امروزه تنها در حوزه پیمانکاری بلکه در سایر حرفه‌ها هم مشکل وجود دارد، اما به نظر من در مورد پیمانکاری حل کردن مشکلاتی که از قبل وجود داشته به حل مسائل امروز هم کمک خواهد کرد، به

مهندس سجادی:

امروز ما با بحران شدیدی مواجه هستیم که بخشی از آن حاصل عدم توجه به بخش خصوصی و سازندگان سازه‌های زیربنایی است. اگر دولت‌مردان ما پیمانکاران را باور داشتند بودجه سازندگی را کم نمی‌کردند و سیاست‌هایی را دنبال نمی‌کردند که آهن را یک شبه از هزار تومان به ۶ هزار تومان برساند، بالاخره تدبیری می‌اندیشیدند.

قول معروف چون که صد آید ۹۰ هم پیش ماست. هنوز هم که هنوز دست اندرکاران این کشور پیمانکاران را باور نکرده‌اند در حالی که مهندس حامی معتقد بود اگر پیمانکاران نبودند ایران هنوز یک کشور خشک و بی‌آب و علف بود. ما باید کاری کنیم که آنها ما را باور کنند. وی افزود: متأسفانه امروز ما مجریانی داریم که بی‌صلاحیت هستند و حتی نمی‌دانند میلگرد چیست و اینها خود بر مشکلات پیمانکاران افزوده‌اند و لازم است همانگونه که صلاحیت پیمانکار بررسی می‌شود صلاحیت آنها هم بررسی شود. در این صورت وقتی آهن از هزار تومن به ۶ هزار تومان می‌رسد مجری‌دی صلاح به فکر چاره می‌افتد و موضوع

خود را بدهد، و کارگر و کارمند وی شب می‌خواهد برای زن و بچه‌اش نان ببرد. وی تصریح کرد: شاید افرادی که دور میز هیات مدیره سندیکا می‌نشینند از شرکتهای بزرگی باشند که هنوز کار دارند ولی بسیاری از پیمانکاران ما هستند که اصلا کار ندارند و روزگار بدی را سپری می‌کنند. البته بسیاری از آنها بی‌هم که کار دارند تنها برای روشن نگه داشتن چراغ شرکت خود برای گرفتن کار اقدام کرده‌اند. وی با بیان اینکه اگر بتوانیم نگاه به پیمانکاری این مملکت را عوض کنیم قدم بزرگی برداشته‌ایم، تصریح کرد: در طی این سالها هر بلایی که سر ما آوردند ساکت نشستیم ولی با توجه به شرایط کنونی به نظر می‌رسد زمان تصمیم‌گیری

یا اقدام در این باره فرا رسیده است.

مهندس پورشیبازی عضو هیات مدیره و کمیسیون انتشارات در این باره تصریح کرد: مشکلات امروز با گذشته فرق دارد اما به نظر من خود دولت باعث این اتفاقات شده است. به نظر می‌رسد دولت سیستم پیمانکاری را می‌خواهد اما پیمانکاران را نمی‌خواهد. باید سندیکا با دعوت از همه اعضای خود و تصمیم‌گیری لازم درباره شرایط کنونی به شکل یکپارچه اقدام کند.

مهندس شیخ بهایی نیز عنوان کرد: روش سنتی که کارفرماها پول دهند و ما کار کنیم دیگر در هیچ سطحی اتفاق نخواهد افتاد مگر این که دولت پولدار شود که این امر هم به تکرار آسیب‌های گذشته منجر خواهد شد. دولت باید از روش کارفرمایی خارج شود و تنها نظاره‌گر باشد تا مدیریت توسط بخش خصوصی و تشکلهای صنفی انجام شود. در همین تهران بالای ۲۰-۳۰ هزار میلیارد تومان پروژه خصوصی توسط کسانی انجام می‌شود که بند ناف خود را از دولت جدا کرده‌اند، اگر ما وارد این حوزه شویم موفق خواهیم شد چرا که مدیران بسیار با تجربه‌ای داریم. می‌توان روی مکانیزم کار به این شیوه بررسی‌های لازم را انجام داد.

مهندس مصطفی‌زاده پس از سخنان مهندس شیخ بهایی عنوان کرد: اینکه پیمانکاری از این کشور رخت بر بسته یک واقعیت است. می‌توان گفت پیمانکاری یعنی کارمند دولت، فرق ما با کارمندان این است که آنها ماه به ماه حقوق خود را می‌گیرند و ما صورت وضعیت به صورت وضعیت. اما حالا بحث این است که دولت نمی‌تواند و ما باید ببینیم چه کار باید بکنیم. آیا باید حرفه خود را کنار بگذاریم یا راههای دیگری پیدا کنیم. چنانچه در می‌گذرد قبل عنوان کردم امروزه پنییر ما جا به جا شده و باید پنییر جدیدی پیدا کنیم.

مهندس سجادی در ارتباط با سخنان مهندس مصطفی‌زاده و مهندس شیخ بهایی عنوان کرد: ما به عنوان اعضای

مهندس زورچنگ:
از چشم دوختن به روزنامه و منتظر مناقصه بودن نتیجه‌ای حاصل نمی‌شود. اگر مناقصه‌ای هم باشد جوابگوی این تعداد شرکت پیمانکاری نیست. شرکتی هم که کار دارد نباید به شرایط خود دل ببندد چون در نهایت امر و با ادامه این شرایط حیات همه شرکتها به مخاطره خواهد افتاد. به نظر می‌رسد چاره‌ای نداریم جز اینکه به سمت وسوی فکر دیگری برویم.

را برای مسئولانی که در سلسله مراتب بالاتری هستند روشن می‌کند. سجادی افزود: زمانی که پیمانکاران ترکیه به ایران آمدند، در کنار هر پیمانکار ترکیه که وارد اتاق هیات مدیره سندیکا می‌شد یک مدیر بانک همکار هم حاضر بود در حالی که پیمانکاران ما برای گرفتن یک ضمانت نامه با هزاران هزار مانع روبرو می‌شوند. دولت ما هیچ وقت برای پیمانکاران تسهیلاتی فراهم نکرده است، پیمانکاران را باور نکرده و اگر باور می‌کرد راسا برای فراهم کردن ضمانتنامه‌ها اقدام می‌کرد. امروز به پیمانکاری که وارد کار شده ورقه‌هایی داده می‌شود که با آنها ۴ سال دیگر به پول خود می‌رسد در حالی که وی ناچار است حقوق کارمند و کارگر

هیات مدیره یک تشکل صنفی وظایفی را متقبل شده‌ایم. صنف از ما انتظاراتی دارد و ما می‌توانیم برای مقابله با شرایط کنونی اقداماتی انجام دهیم. می‌توانیم از پیمانکاران بخواهیم با درخواست تغییر شرایط به طور موقتی از کار کردن دست بکشند، می‌توانیم به پیمانکاران درباره عواقب کار گرفتن در شرایط کنونی اطلاع‌رسانی کنیم.

مهندس زورچنگ نیز تصریح کرد: ما باید زمینه کاری خود را عوض کنیم. از چشم دوختن به روزنامه و منتظر مناقصه بودن نتیجه‌ای حاصل نمی‌شود. اگر مناقصه‌ای هم باشد جوابگوی این تعداد شرکت پیمانکاری نیست. شرکتی هم که کار دارد نباید به شرایط خود دل بیند چون در نهایت امروز با ادامه این شرایط حیات همه شرکتها به مخاطره خواهد افتاد. به نظر می‌رسد چاره‌ای نداریم جز اینکه به سمت وسوی فکر دیگری برویم.

مهندس ورزنده در یک جمع‌بندی از بحث‌های صورت گرفته تاکید کرد: شرایط اقتصادی خاصی را شاهدیم که به نظر می‌رسد در صورت فروپاشی اقتصادی هیچ گونه فعالیت اقتصادی از جمله پیمانکاری نمی‌تواند دوام داشته باشد. برای مثال همین کانون کارآفرینان توسعه‌گرا توسط صنعت احداث تاسیس شد اما به خاطر شرایط سیاسی خاص این دوران به نتیجه نرسید. تا شرایط سیاسی حل نشود شغل‌ها همین ناپایداری را خواهند داشت. در روزهای گذشته واحدهای اقتصادی کوچکی که مربوط به ساخت طلا بود تعطیل شدند و این روند در مورد سایر حرفه‌ها هم ادامه دارد، پس چگونه می‌توان انتظار داشت افراد بیایند، سرمایه‌گذاری کنند و کار کنند. تمام شرکتهایی که در ایران مشغول به کار بودند برای ترک ایران مسابقه گذاشته‌اند. در آبان ماه آوار دیگری بر سرما خراب خواهد شد. در این شرایط چگونه فکر می‌کنید باید سرمایه‌های خود را یکجا جمع کنیم و با تعریف پروژه اقدام به سرمایه‌گذاری کنیم؟ چنین چیزی امکان ندارد. شرایط کنونی مولود وضع سیاسی

خاصی است که تا حل نشود نمی‌توان راه حلی ارائه داد.

مهندس شیخ بهایی نیز در بخش پایانی سخنان خود عنوان کرد: در بخش خصوصی هزینه سنگینی برای کار و مدیریت انجام می‌شود اما در نهایت فروش کار و خدمات به نرخ روز خواهد بود و ضرر و زیان به حداقل خواهد رسید. در مورد کانون کارآفرینان توسعه‌گرا که آقای مهندس ورزنده به آن اشاره کردند بنده همان اوایل عنوان کردم که تا پروژه‌ای تعریف نشود ساختن شرکت به نتیجه‌ای نمی‌رسد چون همه فکر می‌کنند که این پول برای درست کردن یک مجموعه

مالی جمع می‌شود. پس اول باید پروژه تعریف کرد مثل کاری که در بورس انجام می‌شود و اول نوع پروژه تعریف می‌شود، بعد با فروش سهام، شرکت پروژه را تعریف می‌کند و کار را انجام می‌دهد. یکی از راهکارهای بخش‌های پیمانکاری این است که دور هم جمع شوند و پروژه‌های تعریف شده را با نرخ صفر ریال بگیرند و سرمایه‌گذاری و مدیریت آن را انجام دهند.

سردبیر ماهنامه نیز در بخش پایانی سخنان خود تصریح کرد: مشکلات پیمانکاری مطرح شده از گذشته وجود داشته اما امروز با شرایط خاصی روبرو هستیم که جامعه ما هیچ وقت تجربه

نکرده است. این مشکلات شامل مشکلات اقتصادی، به هم ریختگی مدیریتی، مسائل سیاسی و فشارهای غیرمستعارف بیرونی است که در حال شکستن استخوان بندی جامعه است. ما افرادی هستیم که کار زیربنایی می‌کنیم و به ندرت کار ساخت و ساز شهری انجام می‌دهیم، ضمن اینکه ساخت و ساز شهری جوابگوی نیاز کل جامعه پیمانکاری نیست، پس در نهایت ما باید کارهای سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف سازندگی را انجام دهیم. برای این کار باید حامی مالی داشته باشیم و قوانینی توسط دولت برای تعیین روابط ما با بانک یا پشتیبان مالی به وجود آید.

مهندس ورزنده:

شرایط اقتصادی خاصی را شاهدیم که به نظر می‌رسد در صورت فروپاشی اقتصادی از هیچ گونه فعالیت اقتصادی از جمله پیمانکاری نمی‌تواند دوام داشته باشد تا شرایط سیاسی حل نشود شغل‌ها همین ناپایداری را خواهند داشت در این شرایط چگونه فکر می‌کنید باید سرمایه‌های خود را یکجا جمع کنیم و با تعریف پروژه اقدام به سرمایه‌گذاری کنیم؟

احمد خرم، رئیس سازمان نظام مهندسی استان تهران روز ۱۰ شهریور در اولین نشست خبری خود در جمع خبرنگاران با بیان اینکه آیین نامه کنترل و بازرسی ساختمان به هیچ عنوان نظرات صنف و بخش خصوصی را در خود ندیده است، گفت: وقتی اقدامی بدون مطالعه بخواهد انجام شود، آن برنامه به نتیجه نخواهد رسید، بنابراین آیین نامه کنترل و بازرسی ساختمان به دلیل اینکه بدون مطالعه بوده و نظرات صنف و بخش خصوصی را در خود ندیده است، حدود سه سال است متوقف است. وی افزود: در آیین نامه کنترل و بازرسی ساختمان تهیه شناسنامه فنی ملکی ساختمان ها بر عهده سازمان نظام مهندسی است، بنابراین در آیین نامه کنترل و بازرسی ساختمان این مسئولیت به شهرداری سپرده شده است، اما وقتی با شهردار مذاکره شد، آنها اعلام کردند، مهمترین رکن این اقدام نیروی انسانی است. رئیس سازمان نظام مهندسی استان تهران ادامه داد: بنابراین شهرداری اعلام می کند، ما زیر بار برنامه بازرسی ساختمان نمی رویم پس تلقی بنده این است که تصمیماتی که گرفته شده، یک مطالعه اصولی نشده است.

خرم با تاکید بر اینکه وزارت راه و شهرسازی در طرح جامع مسکن نیز همین رویه را ادامه داده و بدون مطالعه طرح جامع مسکن را به تصویب رسانده است، تاکید کرد: در مذاکره ای که به صورت شفاهی با معاونت حقوقی ریاست جمهوری داشتم، آنها اعلام کرده اند که ارجاع کار بر عهده سازمان نظام مهندسی است. بنابراین این موضوع به صورت رسمی در هفته های آینده اعلام خواهد شد. وی تصریح کرد: بخشنامه آخوندی در مورد ارجاع کار مهندسان به زودی کان لم یکن (لغو) خواهد شد. رئیس سازمان نظام مهندسی استان تهران در پاسخ به سوال خبرنگار فارس که پرسید در سازمان نظام مهندسی استان تهران همواره تخلفات مالی و اختلاس هایی به وجود می آید. در هیأت مدیره دو دوره قبل یک تخلف ۴۰ میلیارد تومانی صورت گرفت و در دوره جدید نیز شنیده ها حاکی از یک اختلاس ۷ و نیم میلیارد تومانی است. آیا این اقدامات به نتیجه نهایی رسیده

رئیس سازمان نظام مهندسی استان تهران:

زیر بار برنامه بازرسی ساختمان نمی رویم

است یا خیر، گفت: در دوره قبل تخلفی به این شکل رسیده بود که ۴۰ میلیارد تومان سپرده گذاری در بانک شهر صورت گرفت و از این مسیر و سپرده گذاری تسهیلاتی به نفع یکسری اشخاص اخذ شد، به هر حال این موضوع حدود ۴ سال است این پرونده در قوه قضائیه در حال بررسی است و هنوز حکمی صادر نشده است. خرم گفت: سود این ۴۰ میلیارد تومان دریافت می شود، اما همچنان این ۴۰ میلیارد تومان در این بانک بلوکه شده، چرا که هنوز تعیین تکلیف نشده است. وی خاطر نشان کرد: سود بانکی سپرده های حق الزحمه را در یک حساب خاصی مصرف و هزینه می کنیم، بنابراین اگر سودی دریافت نشود شائبه ای ایجاد خواهد شد. رئیس سازمان نظام مهندسی استان تهران در خصوص اختلاس ۷ و نیم میلیارد تومانی نیز گفت: این موضوع

با جعل امضا یکی از چک هایی که بدون امضا پاس شده است در یکی از شعب بانک صادرات به وقوع پیوسته است، بنابراین این چک با جعل امضای بنده بوده است. بنابراین در یکی از شعب بانک صادرات حدود ۳ و نیم میلیارد آن کشف شد و تمام چک های بالای ۵۰ میلیون تومان بازدید صورت گرفت و ۷ فقره چک هم در این بازدید کشف شد. خرم ادامه داد: تاکنون از این ۷ و نیم میلیارد تومان ۷،۲ میلیارد تومان آن برگشت داده شده و ۳۰۰ میلیون تومان آن به زودی برگشت خواهد شد. وی ادامه داد: این پول از حساب سازمان مهندسی برداشته شده است. به گفته وی در این اختلاس و جعل امضا ۲ تا ۳ نفر از سازمان نظام مهندسی بازداشت شدند.

۵ درصد حق الزحمه خدمات مهندسی در قانون دیده شده است

وی در پاسخ به سؤالی در خصوص ورود وزیر راه و شهرسازی در یک سال گذشته به دریافت ۵ درصد حق الزحمه نظام مهندسی گفت: ۵ درصد حق الزحمه خدمات مهندسی در قانون دیده شده است چرا که در برخی استان ها برای دریافت این ۵ درصد مصوبه مجمع وجود دارد پس بنابراین در برخی استان ها که برای این ۵ درصد مصوبه مجمع وجود ندارد دریافت این حق الزحمه قانونی نیست اما برای استان تهران که مصوبه مجلس وجود دارد دریافت حق الزحمه قانونی است. رئیس سازمان نظام مهندسی استان تهران با اشاره به اینکه ۲۳ سال از عمر تشکیل سازمان نظام مهندسی استان تهران می گذرد، گفت: با گذشت ۲۳ سال از عمر سازمان مهندسی تهران دولت هیچ کمک مالی و تاسیساتی و ساختمانی به سازمان نظام مهندسی نداشته است. خرم افزود: در سازمان نظام مهندسی استان تهران ۱۲۰ هزار مهندس عضو هستند پس این ۵ درصد حق الزحمه اعضای مهندسان است.

برگه فروشی مهندسان وجود دارد

رئیس سازمان نظام مهندسی استان تهران در خصوص امضا فروشی مهندسان گفت: زمینه امضا فروشی باز است و برگه فروشی

چالش های ۸ گانه سازمان نظام مهندسی

رئیس شورای شهر تهران بایان اینکه در حال حاضر میزان کاهش مشارکت مهندسان در انتخابات سازمان امر ساده انگارانه نیست، گفت: باید دید دلیل عدم حضور این جامعه فعال در امر سرنوشت ساز انتخابات ناشی از چه دغدغه هایی است؛ چرا که در حال حاضر درصد مشارکت نظام پزشکی به رغم تعداد اندک اعضا بیشتر از مشارکت نظام مهندسی است.

محسن هاشمی رفسنجانی در گفت و گو با «صما» گفت: برای هیچ کس قابل پذیرش نیست که مشارکت یک جامعه ۱۲۰ هزار نفری حدود ۸ هزار نفر و کمتر از ۱۰ درصد باشد؛ بنابراین باید درصد مشارکت این اعضا ارتقا پیدا کند.

وی با تاکید بر اینکه تمام متصدیان نظام مهندسی تا زمان انتخابات برای جذب مشارکت مهندسان فعالیت های جدی داشته باشند، گفت: در حال حاضر مهندسان به واسطه وجود دغدغه های و چالش های متعدد در نظام مهندسی راغب به حضور در انتخابات نیستند.

رئیس شورای شهر تهران بایان اینکه چالش ها موجود در نظام مهندسی را می توان به ۸ بخش تقسیم کرد اظهار داشت: از این ۸ بخش ۴ مورد شامل درگیر شدن نظام مهندسی در فرایند بوروکراسی صدور پروانه و نظارت و افزوده شدن گلوگاه های رانت خیز و اعتراض برانگیز در نظام مهندسی به فعالیت های شهرداری، عدم فرایند کارآمد شفاف و قاطع رسیدگی به شکایات و تخلفات در نظام مهندسی، بی تفاوتی مجموعه نظام مهندسی به تخلفات صورت گرفته در گذشته در پروژه های بزرگ و کوچک شهر تهران، احساس بی عدالتی و باندبازی در میان اعضای عادی نظام مهندسی جز موارد اساسی است که این موارد باید هر چه سریع تر حل و فصل شود. ۱۴ شهریور - صما.

مهندسی و ۵ نفر از وزارت راه و شهرسازی بر روی آیین نامه کنترل و بازرسی ساختمان و نظارت و حق الزحمه که توسط مهندسان ناظر دریافت می شود، جلساتی برگزار شود. رئیس سازمان نظام مهندسی استان تهران افزود: سه جلسه برگزار شد، اما متأسفانه دو ماه است که این جلسات تعطیل شده است. این در حالی است که باید این جلسات هفتگی برگزار شود تا حرف ها شنیده شود، چرا که هیأت وزیران نیز تاکید دارند که باید اظهارات اصناف و بخش خصوصی باید شنیده شود که متأسفانه به این موضوع توجهی نشده است. به گفته خرم این کمیسیون ۵+۵ برای این ایجاد شد که هر هفته جلسات برگزار شود تا موارد تخلف و مناقشه با وزارت راه و شهرسازی برطرف شود.

هیچ اراده ای برای رفع فساد و تبعیض وجود ندارد

وی افزود: مسئله مبارزه با فساد و تبعیض یک مسئله مهم در کشور است، اما هیچ اراده ای برای رفع فساد و تبعیض و هیچ طرحی برای پیشگیری از این موضوع وجود ندارد و متأسفانه این قوه، قوه دیگری را محکوم می کند. رئیس سازمان نظام مهندسی استان تهران گفت: اولین امری که جلوی فساد را می گیرد الکترونیکی کردن امور است و به همین منظور انتخابات نظام مهندسی که طی یک ماه آینده برگزار خواهد شد به صورت الکترونیکی برگزار خواهد شد. خرم ادامه داد: دومین راه برای کاهش فساد و پیشگیری از آن کوتاه کردن فرایندهاست، چرا که هرچه سرعت کار بالاتر برود فساد کمتر خواهد شد. رئیس سازمان نظام مهندسی استان تهران گفت: ما تصمیم گرفتیم این فاصله ۵۰ روزه را کوتاه کنیم بنابراین این فاصله ۵۰ روزه را ابتدا به ۳۰ روز و سپس به دو هفته کاهش دادیم. در نهایت به این نتیجه رسیدیم که حق الزحمه مهندسان ناظر یک روز هم نباید معطل شود، بنابراین این حق الزحمه در حال حاضر به روز پرداخت می شود. خرم تاکید کرد: ما معتقدیم هر شهروندی که به طور متوسط ماهانه ۵ میلیون تومان کمتر درآمد داشته باشد، باید منتظر تخلف نیز بود.

۱۰ شهریور - فارس

مهندسان وجود دارد، اما باید راه های پیشگیری آن را پیدا کرد. خرم افزود: موردی جدیداً با بنده تماس گرفته شد و اعلام شده که ساختمانی در حال احداث است که ناظر گرفته است که تا زمانی که پولی به من ندهید این مرحله را تأیید نمی کنم، بنابراین بنده با فرستادن بازرس ویژه این موضوع را حل کردم. وی تاکید کرد: به ناظر تذکر کتبی دادیم که اگر یک بار دیگر این کار انجام شود، پروانه او تعلیق خواهد شد. پس ارسال بازرس ویژه فضای جدیدی ایجاد کرده و تخلفات کمتر شده است. رئیس سازمان نظام مهندسی استان تهران با سازمان نظام پزشکی گفت: سازمان نظام پزشکی دستگاه متولی به نام وزارت بهداشت دارد که با تمام قدرت پشت سازمان نظام پزشکی که به عنوان نمونه در قضیه کارت خوان ها به خوبی پشت سازمان نظام پزشکی ایستاد. خرم افزود: پزشکان برای اینکه مالیات ندهند، دریافت نقدی انجام می دهند که خلاف است، اما وزارت بهداشت پشت سازمان نظام پزشکی ایستاد تا فضای تخلف عادی جلوه داده شود. وی با بیان اینکه سازمان مالیاتی باید کار خود را بکند، اما قانون نباید در زندگی اشخاص کنکاش کند، گفت: در آلمان پزشکان دریافتی های خود را به صورت نقدی انجام می دهند، اما در آن کشور دارایی ها به درستی اظهار می شود.

رئیس سازمان نظام مهندسی استان تهران تاکید کرد: ما عادت داریم مسائل منفی را پررنگ کنیم. این در حالی است که باید طراحی ساختار و سیستم را اصلاح کنیم. خرم خاطرنشان کرد: به عنوان مثال در مورد دریافت ۵ درصد حق الزحمه مهندسان ناظر متأسفانه جوسازی شدیدی از سوی وزارت راه و شهرسازی صورت گرفت و اعلام شد با این اقدام دست در جیب مردم شده است و همین موضوع باعث شد اعتماد مردم به نظام مهندسی کمتر شود. وی افزود: چندی پیش خدمت آخوندی وزیر راه و شهرسازی رسیدیم و زمانی که حجه های زیادی روی سازمان مهندسی بود، اعلام کردیم یک آتش بسی ایجاد شود، پس بنابراین مقرر شد ۵ نفر از سازمان نظام

جزئیات قراردادهای شهرداری و قرارگاه خاتم

با درخواست یک روزنامه قراردادهای پیمانکاری شهرداری تهران منتشر شد

روزنامه هفت صبح ۱۲ شهریور در گزارشی جزئیات قراردادهای شهرداری و قرارگاه خاتم را منتشر کرد: محسن هاشمی، رئیس شورای شهر تهران در برنامه تهران بیست حضور پیدا کرد و در مورد مسائل مختلف شهری صحبت کرد و در صحبت های خود به پروژه های عمرانی شهرداری اشاره کرد. که خوابیده و موجب انتقادات شده است. محسن هاشمی در این برنامه گفت: «متأسفانه در بخش پروژه های عمرانی موفق نبودیم. در حال حاضر بسیاری از پروژه ها خوابیده و همین موجب انتقاد شده است. به اعتقاد من علت این مسئله تک پیمانکار بودن شهرداری است. قرارگاه خاتم الانبیا تک پیمانکار بزرگ شهرداری است. اختلافات موجب توقف پروژه ها شده است. بنیاد تعاون سپاه و شهرداری درباره میزان بدهی ها اختلاف دارند. پروژه های بزرگی در شهر تهران در اختیار قرارگاه قرار دارد. این اختلاف به زیان مردم شهر تهران بوده و باید هر چه زودتر تعیین تکلیف شود».

هاشمی در پاسخ به این سوال که چرا تدبیری برای ایجاد درآمد پایدار در شورای شهر صورت نگرفته، گفت: «مطابق نظرات رهبر انقلاب برای استفاده از نقدینگی، تصمیم گرفتیم به صورت جدی از سرمایه بخش خصوصی استفاده کنیم تا نقدینگی به سمت پروژه های شهری بیاید. هر کمیسون در شورای شهر پنج کیچ را مشخص کرده و شهردار باید به زودی آن ها را اجرا کند. می توانیم ۲۰۰ هزار میلیارد تومان پروژه را در یک فرآیند ۱۰ ساله در تهران تعریف کنیم. در بخش هایی همچون پارک حاشیه ای، پسماند، مترو،

پیام یادگران
شهریورماه ۱۳۹۷
شماره ۳۷۰

ردیف	موضوع قرارداد	مبلغ قرارداد (ریال)	تاریخ قرارداد	تاریخ شروع	تاریخ پایان	طرف قرارداد
۱	اجرای باقیمانده عملیات احداث محور کمکی بزرگراه بسیج (گروه تنباکویی)	۶,۷۳۸,۶۴۰,۳۳۶	۱۳۹۷/۰۶/۰۵	۱۳۹۷/۰۶/۰۵	۱۳۹۷/۰۶/۰۵	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (داس) - عمران نیوا
۲	اجرای باقیمانده عملیات احداث تقاطع بزرگراه بسیج با خیابان پیروزی (امداد شهید کلاهدوز)	۵۲,۹۰۸,۷۳۹,۲۰۷	۱۳۹۷/۰۶/۰۵	۱۳۹۷/۰۶/۰۵	۱۳۹۷/۰۶/۰۵	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (داس) - شهیدرجایی
۳	احداث بوستان زندگی واقع در محله شهید هرنزی منطقه ۱۲ بوستان بهاران - خواجوهی گرمائی، شهید طحانی	۲,۵۰۲,۰۶۱,۳۳۷,۸۷۶	۱۳۹۵/۰۷/۱۸	۱۳۹۵/۰۸/۰۱	۱۳۹۷/۰۷/۳۰	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (داس) - شهیدرجایی
۴	انجام مطالعات تکمیلی، طراحی، خدمات مهندسی و اجرای عملیات پروژه نول و بزرگراه شهید شوشتری به صورت طرح و ساخت	۱۷,۰۳۲,۱۶۲,۹۱۸,۵۲۸	۱۳۹۶/۰۳/۱۸	۱۳۹۶/۰۳/۱۸	۱۴۰۰/۰۳/۱۷	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا - موسسه حرا
۵	افزایش ظرفیت بزرگراه صدر	۶,۳۱۳,۰۱۰,۶۲۰,۷۵۵	۱۳۹۱/۰۵/۰۷	۱۳۹۱/۰۵/۰۷	۱۳۹۳/۰۵/۰۶	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (داس) - شهیدرجایی
۶	اجرای باقیمانده عملیات احداث تقاطع های غیر همسطح ادامه بزرگراه شهید کجکی با جاده مخصوص و جاده ده بیرگرج (کاروانسرا سنگی) به صورت طرح و ساخت	۱۰,۵۲۵,۲۷۴,۳۷۷	۱۳۹۲/۰۸/۰۶	۱۳۹۲/۰۸/۰۶	۱۳۹۵/۰۲/۰۵	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (داس) - شهیدرجایی
۷	اجرای عملیات احداث بزرگراه ۲۶ متری شهید پرویز قیاسی (محمد آباد) و ساماندهی رودخانه کن در محدوده پل های بزرگراه فتح	۱,۶۴۲,۱۹۲,۸۱۲,۸۶۹	۱۳۹۶/۰۳/۰۹	۱۳۹۶/۰۳/۰۹	۱۳۹۶/۰۳/۲۸	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (داس) - شهیدرجایی
۸	اجرای عملیات احداث شاخه فرعی بزرگراه یادگار امام (ره) حد فاصل خیابان امام خمینی (ره) تا میدان فتح، دوربرگردان زیرگذر جنوب و جنوب بزرگراه یادگار امام (ره) و زیرگذر تقاطع خیابان های آستانه معین و آزادی	۲,۰۰۶,۵۵۷,۹۲۰,۸۷۷	۱۳۹۶/۰۸/۰۶	۱۳۹۶/۰۸/۰۶	۱۳۹۶/۰۸/۰۶	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (داس) - شهیدرجایی
۹	عملیات احداث بزرگراه شهید سیاه شویزی و تقاطع بزرگراه های امام علی (ع)، شهید سیاه شویزی و بزرگراه آتش و افزایش ظرفیت ترافیکی تقاطع غیر همسطح شیخ فضل الله قوری با خیابان ستار خان و پیساری و مقاوم سازی پل ستار خان	۱,۶۱۶,۸۳۹,۵۶۰,۸۲۳	۱۳۹۶/۰۱/۲۲	۱۳۹۶/۰۱/۲۲	۱۳۹۶/۰۱/۲۲	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (داس) - شهیدرجایی
۱۰	ایجاد قرارداد مناقصه مطالعات مقدماتی و طراحی فاز اول و دوم و ساخت پارکینگ طبقاتی و مجتمع تجاری نیایش	۱,۰۵۸,۸۳۲,۳۵۶,۰۲۵	۱۳۹۶/۰۲/۲۸	۱۳۹۶/۰۲/۲۸	۱۳۹۶/۰۲/۲۸	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (داس) - عمران نیوا
۱۱	اجرای باقی مانده عملیات احداث ادامه بزرگراه شهید باقری حد فاصل خیابان استقلال تا بزرگراه شهید بابایی به همراه تقاطع های مربوطه	۱۰,۵۱۴,۸۵۷,۳۱۶	۱۳۹۳/۰۵/۲۶	۱۳۹۳/۰۵/۲۶	۱۳۹۳/۱۱/۲۵	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (داس) - شهیدرجایی
۱۲	ادامه یادگار امام (ره)	۴۶۸,۷۳۹,۰۹۹,۱۳۲	۱۳۹۱/۰۶/۰۱	۱۳۹۱/۰۶/۰۱	۱۳۹۱/۰۵/۲۰	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (داس) - شهیدرجایی
۱۳	ادامه اجرای عملیات بزرگراه شهید زین العابدین حد فاصل شرق بلوار پروین تا سه راه آزادی	۱۸۲,۵۸۹,۹۶۸,۹۴۴	۱۳۹۱/۰۶/۰۲	۱۳۹۱/۰۶/۰۲	۱۳۹۳/۰۶/۰۳	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (داس) - شهیدرجایی
۱۴	اجرای باقیمانده عملیات احداث تقاطع های غیر همسطح بزرگراه شهید خراسانی و دوگانه با کانال رود آبرود و درج و ترانسپورت (تقاطع های ۳۱۹، ۳۱۸، ۳۱۷)	۱۶۱,۴۳۵,۳۸۹,۱۲۰	۱۳۹۱/۰۶/۰۱	۱۳۹۱/۰۶/۰۱	۱۳۹۲/۰۶/۰۱	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (داس) - شهیدرجایی
۱۵	انجام مطالعات، طراحی و اجرای عملیات نول کجکی و مخزن لاسکین سیلاب در پهنه جنوبی بزرگراه حکیم و اجرای تکمیلی و ابنیه روی تاج سد چیتگر	۳,۵۲۲,۲۰۰,۱۲۸,۳۷۷	۱۳۹۲/۰۲/۰۷	۱۳۹۲/۰۲/۰۷	۱۳۹۶/۰۶/۰۷	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا - موسسه حرا
۱۶	اجرای عملیات احداث ادامه بزرگراه شهید کجکی حد فاصل غرب در پهنه چیتگر تا کاروانسرا سنگی ۲ به همراه تقاطع های مربوطه	۱,۴۵۹,۸۵۱,۲۰۰,۰۰۰	۱۳۹۳/۱۱/۲۶	۱۳۹۳/۱۱/۲۶	۱۳۹۵/۱۱/۲۶	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (داس) - شهیدرجایی
۱۷	انجام مطالعات تکمیلی، طراحی و اجرای پارکینگ شرقی مهران به صورت طرح و ساخت و اجرای کانال نول الحرف آب خیابان	۲,۸۱۲,۷۹۹,۲۴۸,۴۶۶	۱۳۹۵/۱۲/۲۵	۱۳۹۵/۱۲/۲۵	۱۳۹۷/۱۲/۲۴	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا - موسسه حرا
۱۸	انجام مطالعات، طراحی و اجرای زیرگذر آرش - اسفندیار - نیایش و همچنین انجام مطالعات طراحی و اجرای زیرگذر نیایش (راه به صورت طرح و ساخت)	۲,۳۸۷,۵۲۹,۸۷۰,۹۱۲	۱۳۹۵/۰۷/۰۲	۱۳۹۵/۰۷/۰۲	۱۳۹۷/۰۷/۰۲	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا - موسسه حرا
۱۹	اجرای باقیمانده عملیات احداث ایستگاه دولت آباد حد فاصل کمربندی آزادگان تا بزرگراه امام رضا (ع) به همراه تقاطع های مربوطه	۲۲۰,۲۶۰,۲۸۰,۰۵۱	۱۳۹۳/۱۱/۲۶	۱۳۹۳/۱۱/۲۶	۱۳۹۶/۱۱/۲۶	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (داس) - شهیدرجایی
۲۰	بخش اول: تقاطع غیر همسطح آزادراه خلیج فارس با رنگ اول قطب، بخش دوم: شامل تقاطع شمالی رنگ اول با آزادراه تهران - قم، ادامه رنگ اول، شروع اثر تقاطع جنوبی و اتصال به شاهه شمعانی و در نهایت اتصال آن به بزرگراه آبشاه سعیدی، ادامه بزرگراه شهید او	۱,۵۸۸,۱۳۷,۸۸۲,۵۸۱	۱۳۹۶/۱۲/۰۸	۱۳۹۶/۱۲/۰۸	۱۳۹۶/۱۲/۰۶	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (داس) - شهیدرجایی
۲۱	بخش شرقی نول نیایش	۱,۸۴۳,۳۶۶,۶۹۹,۹۹۲	۱۳۹۰/۱۱/۰۸	۱۳۹۰/۱۱/۰۸	۱۳۹۲/۱۱/۰۸	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا - موسسه حرا
۲۲	احداث ساختمان پارکینگ طبقاتی	۱,۸۱۳,۹۰۷,۱۳۵,۰۰۰	۱۳۹۶/۰۲/۰۹	۱۳۹۶/۰۲/۰۹	۱۳۹۸/۰۲/۰۹	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا - موسسه حرا
۲۳	انجام مطالعات تکمیلی، طراحی و اجرای عملیات احداث تقاطع های غیر همسطح بزرگراه شهید باقری با خیابان های جابباران گلبرگ، فرجام ۱۹۶ و بزرگراه رسالت به صورت طرح و ساخت	۱,۵۱۷,۲۷۸,۸۹۲,۷۸۵	۱۳۹۶/۰۶/۰۳	۱۳۹۶/۰۶/۰۳	۱۳۹۸/۰۶/۰۳	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا (داس) - شهیدرجایی
۲۴	پرداخت وضع موجود تهیه اطلاعات خروجی شبکه اصلی آبهای سطحی شهر تهران	۱۷۲,۸۳۹,۸۸۲,۲۷۰	۱۳۹۵/۱۲/۱۲	۱۳۹۵/۱۲/۱۲	۱۳۹۷/۱۲/۱۱	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا - موسسه حرا
۲۵	جمع آوری و هدایت آب های سطحی بزرگراه های فتح و مخصوص به روش لوله رانی و مکاتیزه با دستگاه حفار TBM	۱,۱۲۷,۲۱۳,۵۵۱,۶۲۲	۱۳۹۵/۱۰/۲۵	۱۳۹۵/۱۰/۲۵	۱۳۹۷/۱۰/۲۴	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا - موسسه حرا
۲۶	جمع آوری و هدایت آبهای سطحی شهر تهران شامل آبهای سطحی محدوده خاورن، بزرگراه آزادگان قطعات (ا و ب، ج، د)، احداث کانال کمکی سرخه حصار و بازسازی کانال های حلال اسمر و هرنزی، امین سازی رودخانه کن	۱,۳۰۶,۷۶۵,۸۴۱,۰۰۰	۱۳۹۲/۱۲/۲۵	۱۳۹۲/۱۲/۲۵	۱۳۹۵/۰۹/۲۴	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا - موسسه حرا
۲۷	احداث تقاطع غیر همسطح خیابان های آرش و اسفندیار	۸۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۳۹۲/۰۲/۱۶	۱۳۹۲/۰۲/۱۶	۱۳۹۵/۰۲/۱۶	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا - موسسه حرا
۲۸	خرید اسکلت سیستم، لوازم و تجهیزات مورد نیاز مجتمع فاطمیه بزرگ تهران	۱۳,۷۱۶,۰۸۹,۳۷۹	۱۳۹۶/۰۱/۱۳	۱۳۹۶/۰۱/۱۳	۱۳۹۵/۰۱/۱۳	قرارگاه سازندگی خاتم الانبیا - موسسه حرا

اتوبوس برقی، ساخت هتل، برقی کردن موتورها، واگن سازی مترو و... پروژه‌هایی تعریف شده است. یکی دیگر از این بخش‌ها، گردشگری است و اگر گردشگری در تهران رونق بگیرد به ۱۰۰ هتل در رده مختلف نیاز داریم.»

کدام قراردادها با چه مبلغی؟

روزنامه هفت صبح در این گزارش آورده است: پیشتر نوشتیم که سرنوشت درخواست‌های مختلف‌مان از سامانه دسترسی آزاد به اطلاعات چه شده و هر کدام چه نتیجه‌ای در پی داشته است. در همان گزارش نوشته بودیم: «این تجربه درخواست شفافیت، متفاوت با سایر درخواست‌ها بود و به نتیجه واقعی رسید.» در درخواست خود پرسیدم: «تعداد و مبالغ قراردادهای شهرداری تهران با قرارگاه خاتم که هنوز تکمیل نشده اند را به همراه جزئیات اعلام فرمایید.» پاسخ اولیه شهرداری چنگی به دل نمی‌زد. آن‌ها جواب دادند: «لطفاً به پرتال شهرداری سایت شفاف سازی اطلاعات مراجعه نمایید. خاطر نشان می‌گردد فعلاً مبالغ بالای یک میلیارد درج گردیده که سامانه در حال تکمیل اطلاعات می‌باشد. از پاسخ قانع نشدم و شکایت زدم. نتیجه غیر منتظره بود. به شکایت رسیدگی و حق را به من داده و در یک فایل اکسل، تمام اطلاعات خواسته شده را در اختیارم قرار دادند. البته در فایل ارسال شده در مورد این قراردادها توضیح داده شده است: «گزارش درخواست‌های همه سازمان‌ها با نام بیمانکار قرارگاه سازندگی خاتم در سامانه امور پیمانکاران، قراردادهای و مناقصات شهرداری تهران.» در این فایل عنوان ۲۸ قرارداد با مبلغ آن‌ها برای ما ارسال شده است که تاریخ برخی از آن‌ها نشان می‌دهد این پروژه‌ها به اتمام رسیده است. مجموع مبلغ این ۲۸ قرارداد در حدود ۵۳ هزار میلیارد ریال است. فهرست کامل آن‌ها را در جدول مشاهده می‌کند.

زوال اقتصادی با روابط فرزند مادری دولت و خصولتی‌ها

عضو کمیسیون عمران:

نایب‌رئیس کمیسیون عمران در مجلس شورای اسلامی بایان اینکه نقش دولت در بخش‌های حساس اقتصادی باید به حوزه نظارتی تقلیل پیدا کند، گفت: چراکه هم‌اکنون روابط فرزند و مادری شرکت‌های خصولتی به دولت اقتصاد کشور را به اضمحلال کشانده است.

حسن علوی بایان مطلب فوق عنوان کرد: در حال حاضر به دلیل محدودیت‌های هوایی، کارآرایی این بخش حمل‌ونقل زیر سؤال رفته است؛ بنابراین موقعیت جدید فرصت مغتنمی است که بخش زمینی که در رأس آن حمل‌ونقل ریلی قرار دارد توسعه‌یافته و زیرساخت‌های آن اصلاح شود.

وی گفت: بخش راه‌آهن کشور به‌عنوان چهارراه آسیا و اروپا می‌تواند بار حمل و نقل را در دو حوزه مسافری و باری به دوش بکشد؛ اما در این خصوص ضعف‌های این بخش باید اصلاح شود.

وی بایان اینکه اصلاح زیرساخت‌های ریل نیازمند حضور سرمایه‌های خصوصی است. اظهار داشت: متأسفانه بسته‌های تشویقی مناسبی برای حضور سرمایه‌گذاری در این بخش تعبیه نشده و تا زمانی که بروکراسی‌ها و بسته‌های تشویقی در این بخش اعمال نشود سرمایه‌گذار، نقدینگی‌های خود را وارد حوزه‌ای که دیر بازده است نمی‌کند؛ بنابراین این حوزه نیاز به تغییر پارادایم برای حضور بخش خصوصی دارد.

نایب‌رئیس کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی بایان اینکه به‌جز مشکل جذب سرمایه شرکت‌های خصولتی که وبال گردن حوزه ریلی شده است، در حال حاضر بخش خصولتی مانع رشد بخش‌های کاملاً خصوصی در راه آهن شده است.

وی با انتقاد از حضور دولت در بخش‌های اقتصادی کشور گفت: وضعیت اقتصادی مزخرف دستاورد حضور ۹۰ درصدی دولت در تمام بخش‌ها است. درحالی‌که شایسته بود حضور دولت در بخش‌های مهم اقتصادی مانند راه‌آهن به کمتر از ۳۰ درصد می‌رسید. به گفته علوی نقش دولت در بخش‌های حساس اقتصادی باید به حوزه نظارتی تقلیل پیدا کند. چراکه هم‌اکنون روابط فرزند و مادری شرکت‌های خصولتی به دولت اقتصاد کشور را به اضمحلال کشانده است.

نایب‌رئیس کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی بایان اینکه دلیل این وابستگی ناشی از ضعف‌های قانونی است. اظهار داشت: متأسفانه ابهامات موجود در قانون در ایجاد شرکت‌های خصولتی نقش پررنگی داشته و این قوانین اشکالات بزرگی در این حیطه دارند.

علوی در ادامه عنوان کرد: اگر در نگارش این قوانین از دیدگاه‌های کارشناسی و مطالعات جهانی بهره برده می‌شد شاهد گردن‌کلفتی و وابستگی بی‌حدواندازه این شرکت‌ها در عرصه اقتصاد کشور نبودیم.

۳ شهریور - صما

جذب سرمایه ایرانی‌های خارج از کشور چه الزاماتی دارد؟

فریال مستوفی؛ رئیس مرکز خدمات
سرمایه‌گذاری اتاق تهران

گسترده دولت در اقتصاد، عدم ثبات در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی و بوروکراسی پیچیده از جمله عواملی است که می‌تواند، ایرانیان خارج‌نشین را برای سرمایه‌گذاری در کشور با تردید مواجه کند.

در دنیا برای جذب سرمایه‌گذاری، رقابت شدیدی حاکم است و همین رقابت سبب می‌شود که سرمایه‌گذار چشم‌پسته عمل نکند و پس از بررسی تمامی جوانب تصمیم‌گیری کند. یکی از شاخص‌هایی که سرمایه‌گذاران با تکیه بر آن تصمیم‌گیری می‌کنند، شاخص آزادی اقتصادی است. حال آنکه، رتبه ایران در شاخص آزادی اقتصادی در میان ۱۵۹ کشور، ۱۵۰ ارزیابی شده است. اما مسئله دیگری که وجود دارد، به برخی نگرش‌های سیاسی و اجتماعی سیاستگذاران در مورد سرمایه و سرمایه‌گذاران بازمی‌گردد. در سال‌های اخیر، مواضع منفی علیه اتباع دوتابعیتی کشور شکل گرفته است که

شاخص‌های اقتصادی از بالا بودن نرخ بیکاری در کشور حکایت می‌کنند و به طور حتم، ورود سرمایه‌های خارجی یکی از راهکارهای اصولی و اقتصادی است که می‌تواند این ابرچالش را تا حدودی برطرف کند. بنابراین لازم است جذب سرمایه‌گذاری خارجی در اولویت قرار گیرد. حال آنکه جذب سرمایه‌های ایرانیان مقیم سایر کشورها حائز اولویت بالاتری است.

سرمایه‌های ایرانیان مقیم خارج از کشور به دلیل ارتباطی که با ایران دارند، احتمالاً تمایل بیشتری نسبت به سرمایه‌گذاری در ایران در مقایسه با اتباع خارجی نشان خواهند داد. تجربه سایر ملل نشان داده که کشورها اغلب در آغاز جذب سرمایه‌گذاری، شرایطی را فراهم کرده‌اند تا خارج‌نشینان و اتباع کشور خویش را برای بازگشت به وطن ترغیب کنند و سپس سراغ سرمایه‌گذاران خارجی رفته‌اند. چین مصداق بارز این رفتار است. شمار قابل توجهی از چینی‌ها که پس از انقلاب کمونیستی در این کشور به دیگر کشورها گسیل شده بودند، پس از مدتی با تغییر رویکردها به کشور خود بازگشتند و در طول این دوره، سرمایه‌گذاری‌های امنی در این کشور صورت گرفت. از این رو در سایه امنیت سرمایه‌گذاری در چین و به واسطه ظرفیت خارج‌نشینان، ارتباطات بین‌المللی برقرار شد و نظر سرمایه‌گذاران دیگر کشورها نیز به کشور چین جلب شد. آمارهای موجود از اقامت پنج تا شش میلیون ایرانی در سراسر جهان خبر می‌دهند که از ثروتی بیش از دو هزار میلیارد دلار برخوردارند. اما چرا ایرانیان، کمتر تمایلی به بازگشت به ایران و سرمایه‌گذاری در سرزمین مادری خود نشان می‌دهند؟

سرمایه‌گذار چشم‌پسته اقدام نمی‌کند

واقعیت این است که عموماً رفتار درخوری با بخش خصوصی فعال در ایران صورت نمی‌گیرد. سهم این بخش از اقتصاد ایران کوچک مانده و بدیهی است که وضعیت بخش خصوصی در هر کشور می‌تواند آینه‌ای برای تشویق خارج‌نشینان یا سرمایه‌گذاران خارجی باشد. نفوذ

این مسئله می‌تواند به مانعی برای جذب سرمایه‌گذاران ایرانی تبدیل شود. چراکه عمده ایرانیانی که از کشور مهاجرت کرده‌اند و در خارج از ایران اقامت گزیده‌اند، دوتابعیتی هستند. به هر روی آنها در کشور مقصد، مستقر هستند، به فعالیت‌های اجتماعی و اقتصادی مشغول‌اند و مسلماً بعد از مدتی تابعیت کشور مقصد را دریافت می‌کنند. بنابراین، جو منفی که در مورد دوتابعیتی‌ها در ایران شکل گرفته است به عاملی بازدارنده برای جذب ایرانیان خارج‌نشین و سرمایه‌های مادی و معنوی آنها تبدیل خواهد شد و باید مورد تجدیدنظر قرار گیرد. دست‌کم باید میان دوتابعیتی‌ها در حوزه سیاست و اقتصاد تفکیک قائل بود. یک ایرانی که در مقطعی مهاجرت کرده و آن سوی آب‌ها به شرایط باثباتی رسیده و فعالیت و سرمایه‌گذاری ایجاد کرده، پس از مدتی تمایل پیدا می‌کند به ایران بازگردد اما سیاستگذاران با انگ‌هایی نظیر «دوتابعیتی» او را فراری داده و اجازه فعالیت به او نمی‌دهند.

آنها از داشتن اموال غیرمنقول منع می‌شوند و همین مسئله، آنها را از بازگشت و سرمایه‌گذاری در ایران منصرف می‌کند. بنابراین با وجود این نگرش‌ها و قوانین دست‌وپاگیر نمی‌توان انتظار داشت ایرانی‌های مقیم خارج میل چندانی به سرمایه‌گذاری در داخل کشورشان داشته باشند. در واقع علاوه بر اعمال اصلاحاتی بر این نگرش‌ها و ضوابط، ضرورت دارد، دولت از طریق حمایت از بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران داخلی، تصویر مثبتی از فضای کسب‌وکار به نمایش بگذارد. کاهش بوروکراسی و کاغذبازی‌های اداری و همچنین گسترش شفافیت در تمامی امور از جمله بانکی و مالیاتی باید مورد توجه قرار گیرد. از جمله الزامات دیگر برای جذب سرمایه‌گذاران، ایجاد ثبات در تصمیم‌گیری‌ها و نیز معرفی طرح‌های توجیهی به سرمایه‌گذاران است. طرح‌های موجود، عمدتاً بدون توجیه‌پذیری فنی و اقتصادی، به اجرا گذاشته شده است. به ویژه با توجه به تغییر مداوم قوانین و مقررات، توجیه‌پذیری طرح‌ها در وضعیت متزلزلی قرار می‌گیرد. هنگامی که

توسعه صادرات خدمات مهندسی در گرو حمایت از صنعتی سازی است

رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان تهران با بیان اینکه برای توسعه صادرات خدمات فنی مهندسی که سبب ایجاد فرصت های شغلی برای مهندسان می شود چاره ای جز توسعه و تقویت صنعتی سازی نداریم در عین حال خواستار حمایت دولت از روش های صنعتی سازی شد. احمد خرم در گفت و گو با صما و با اشاره به سابقه صنعتی سازی در کشور که به گفته وی به نیم قرن پیش بازمی گردد تاکید کرد: شهرکهای اکباتان و آپادانا که بالغ بر ۴۰ سال پیش ساخته شده اند دو نماد صنعتی سازی در کشورما هستند که به بهترین شکل ممکن ساخته شده اند و همانند کوه سرپا ایستاده اند. وی با تاکید بر اینکه ساخت و ساز به روش قالب تونلی یکی از بهترین شیوه های صنعتی سازی است که از کارآمدی بالایی برخوردار است خاطر نشان ساخت: دستگاه ها و تجهیزات مربوط به ساخت و ساز به روش قالب تونلی نظیر دستگاه ماسه شور، شن شور و... سالیان سال است که در شهرک اکباتان رها شده است و خاک می خورد و کسی گوشش بدهکار این حرف نیست که استفاده از روش قالب تونلی که توسط فرانسوی ها به ایران آمده است تا چه میزان کارآمد است. رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران با بیان اینکه در یک برهه بکارگیری روش قالب تونلی در کشور ما باب شد و در ساخت برخی از ساختمان ها در شهرک قدس از این روش استفاده شده خاطر نشان ساخت: پس از انقلاب عمده ساختمان سازی ها به روش سنتی و به شیوه بتنی که اجرای آن بسیار زمان بر است اجرایی شده است، این در حالی است که روش قالب تونلی که با مولفه هایی نظیر سریع سازی، ارزان سازی، مقاوم سازی و انبوه سازی همراه است به فراموشی سپرده شده است. خرم با یادآوری این موضوع که طی یک دهه اخیر ساخت و ساز به روش اسکلت فولادی در ساخت وسازها باب شده است تاکید کرد: در ساخت وسازها شاهد آن هستیم که فرآیند صنعتی سازی طی یک دهه اخیر به روش اسکلت پیچ و مهره ای بوده که در سطح شهر این تکنیک به عنوان یکی از تکنیک های رایج در ساخت و سازها مورد بهره برداری قرار گرفته است و در دود دهه اخیر بکارگیری آن در ساخت و سازها باب شده است. وی در ادامه با بیان اینکه برای توسعه صادرات خدمات فنی مهندسی چاره ای جزء حمایت از صنعتی سازی نداریم تاکید کرد: تنها راه توسعه صادرات خدمات فنی مهندسی که سبب ایجاد فرصت های شغلی برای مهندسان و کارگران می شود توسعه صنعتی ساخت و ساز است و دولت باید از صنعتی سازی حمایت کند.

۴ شهریور- صما

سرمایه گذار، مطالعات امکان پذیری یک طرح یا پروژه را بر مبنای قوانین یا مقرراتی به انجام می رساند، حداقل باید این اطمینان را داشته باشد که مقررات برای مدت مشخصی ثابت باقی می ماند. اما متأسفانه مقررات مدام تغییر می کند و با این تغییر و تحولات، عملاً توجیه طرح ها از موضوعیت خارج می شود. این اتفاق یک معضل بزرگ برای سرمایه گذاران داخلی و خارجی است و رغبت آنان برای سرمایه گذاری را کاهش می دهد. از این رو باید موانع توسعه ساختاری کشور برداشته شود. بنابراین، اگر محیط سیاسی ناپایداری حاکم است، اگر سیاست های کلان اقتصادی نامناسب وجود دارد، اگر امنیت کار اقتصادی کاهش یافته و اگر فساد اداری در کشور پدید می آید، باید به سرعت برای آنها تدبیر کرد. در اسناد بالادستی چنین هدف گذاری شده است که ایران باید تا سال ۱۴۰۴ حدود ۴۵۰ میلیارد دلار سرمایه جذب کند. اما شواهد از عدم دستیابی به این هدف حکایت می کند و ارزیابی های بین المللی نیز از عدم توفیق ایران در جذب سرمایه گذاری خارجی حکایت می کند. در همین راستا، اصلاح سیاست های پولی و مالی، ایجاد زیرساخت های فیزیکی، بهبود روابط بین الملل، گسترش عضویت های ایران در مجامع بین المللی، انعقاد بیشتر پیمان های چند جانبه و صدا البته حفظ نخبگانی که فی الحال در داخل کشور فعال اند، می تواند از جمله این تدابیر و راهکارها برای جذب سرمایه های ایرانیان خارج از کشور باشد. سال گذشته که در افاق بازگانی تهران میزبان مایکل واکر بنیانگذار و رئیس موسسه فریزر، موسسه ای که شاخص های آزادی اقتصادی را در دنیا بررسی می کند، بودیم، او توصیه کرد: «در وهله نخست باید تلاش کرده و محیطی را فراهم بیاورید که سرمایه داران ایرانی موجود در ایران را حفظ کنید. بخشی از سرمایه داران ایرانی در خارج از ایران هستند و این مسئله وجود دارد که هنوز هم بخشی از سرمایه داران، ایران را ترک می کنند و این بسیار حائز اهمیت است. بنابراین باید تلاش کنید که ابتدا سرمایه داران خود را حفظ کنید. در عین حال که جذب سرمایه گذار خارجی نیز مهم است.» بر اساس گزارش ها و آمار که وجود دارد، بخش قابل توجهی از ایرانیان خارج از کشور دارای سطح قابل قبولی از تحصیلات، موقعیت اجتماعی و فرهنگی و شریط شغلی و مالی هستند و باید بتوان از این ظرفیت چشمگیر در جهت رونق اقتصاد و اشتغال زایی بهره برد. در بسیاری از کشورها نظیر ترکیه، هند و ارمنستان، مشوق هایی برای جذب سرمایه داران اعمال شده که به نظر می رسد در ایران این مشوق ها آنچنان که باید مورد توجه قرار نگرفته است. هر چند از منظر نگارنده گام اول باید حمایت از بخش خصوصی داخل کشور باشد تا به منزله آئینه مناسبی برای ایرانی های خارج نشین و سرمایه گذاران خارجی عمل کند. در داخل کشور متأسفانه تنگنای شدید اداری، محدودیت های گمرکی و بدتر از همه، بد اخلاقی هایی وجود دارد که معمولاً شامل حال بخش خصوصی می شود و مرجعی هم برای رسیدگی به این موارد وجود ندارد. طبیعی است به هر میزانی که توسعه در کشور زادگاه رخ بدهد و تغییرات مثبتی به وقوع بپیوندد، شانس بازگشت مهاجرانی که ریشه در سرزمین مادری دارند، بیشتر خواهد شد.

اعتراض به عدم اجرای قانون بودجه سال ۹۷ و عدم ارائه خدمات بانکی به دارندگان چک برگشتی

**در نشست شورای گفت و گوی
دولت و بخش خصوصی صورت گرفت**

کرده است و آنان به جای اینکه با تکیه بر این بخشنامه‌ها فعالیت اقتصادی خود را توسعه دهند، تا صدور بخشنامه بعدی فعالیت خود را متوقف می‌کنند.

شافعی گفت: اگر قرار است با هم به جنگ مشکلات برویم هر روز باید شرایط بهتر از دیروز باشد اما فعالان اقتصادی هر شب دعا می‌کنند که فردا صبح با یک معضل جدید روبرو نشوند. این معضل که فعالان اقتصادی روز بعد با چه دستورالعمل جدید یا مشکل دیگری مواجه می‌شوند، فکر و ذهن افراد را به شدت درگیر کرده است. اشکال این است که به جای مسئولان، افراد غیرمسئول تصمیم می‌گیرند و هر کسی متناسب با وظایف میدان عمل ندارد، بنابراین استدعا داریم که در چارچوب وظایف، هرکسی کار خود را انجام دهد و پاسخگوی اقداماتش باشد.

شافعی بایان این موضوع که سرمایه در گردش بنگاه‌های تولیدی پاسخگوی شرایط فعلی نیست، پیشنهاد داد تا میزان این سرمایه اصلاح شود. به اعتقاد رئیس اتاق ایران بنگاه‌های تولیدی حداقل ۳ برابر گذشته نیازمند سرمایه در گردش هستند.

رئیس اتاق ایران با اشاره به این موضوع که تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی به نفع

در داخل به گونه‌ای رفتار کنیم که بتوان از اثرات ناملایمت‌های بیرونی کاست و در این شرایط مسائل داخلی با درایت بیشتری حل شود.

دبیر شورای گفتگو ادامه داد: همه دستگاه‌ها باید علاوه بر اینکه در چارچوب مشخص مرتبط با وظیفه خود تصمیم‌گیری می‌کنند، در مقابل آن تصمیم‌ها، پاسخگو هم باشند. به عنوان نمونه، در ماجرای برخوردهایی که در راستای مقابله با احتکار صورت گرفته، باید وزارت صنعت درباره کنترل قیمت‌ها یا مسائل تعزیراتی در برنامه‌ریزی، اجرا و عمل حضور داشته باشد و بعد هم پاسخگو باشد. هم‌اکنون در میان فعالان اقتصادی، افراد درستکار بنکدار را می‌شناسیم که با مشکلات عده‌ای بر سر همین برخوردها مواجه شده‌اند.

شافعی تأکید کرد: از یک طرف از سوی مسئولان تأکید می‌شود که اعتماد باید بین مردم، بخش خصوصی و دولت بالا رود اما از طرف دیگر شاهد اقداماتی هستیم که این اعتماد را به شدت متزلزل می‌کند. شرایط فعلی گواه این است که خشک و تر باهم می‌سوزند.

او در ادامه تصریح کرد: دستورالعمل‌های پی‌درپی فعالان اقتصادی را دچار تردید

هفتاد و هفتمین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی با حضور غلامحسین شافعی دبیر شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، محمد شریعتمداری وزیر صنعت، معدن و تجارت، حمیدرضا فولادگر رئیس کمیسیون ویژه حمایت از تولید ملی مجلس، محمدرضا پورابراهیمی رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس، حسین سلاح‌ورزی نایب‌رئیس اتاق ایران و سایر نمایندگان دستگاه‌ها و وزارتخانه‌ها و جمعی از فعالان بخش خصوصی برگزار شد.

بررسی پیشنهاد کاهش نرخ دریافت مالیات مستقیم از اشخاص حقوقی، بررسی مراتب اعتراض به عدم امکان اجرای بند «و» تبصره ۱۶ قانون بودجه سال و رفع شرایط نداشتن بدهی غیر جاری و چک برگشتی از سوی شعب بانک‌ها در صدور ضمانت‌نامه‌های بانکی و دیگر خدمات بانکی جزو دستور جلسه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی بود.

غلامحسین شافعی در این نشست با انتقاد از شرایط حاکم بر فعالیت‌های اقتصادی گفت: در حال حاضر مسائل داخلی در مقایسه با مشکلات خارجی، بیشتر سدر راه فعالان اقتصادی است؛ انتظار می‌رود تا

پس از صدور بخشنامه‌ای یک بخشنامه دیگر صادر شود و گاهی پیش می‌آید که این بخشنامه‌ها با اصل ثابت در قوانین و مقررات مغایرت داشته باشد.

نگرانی از تنزل جایگاه ایران در رتبه‌بندی فضای کسب و کار

در ادامه این نشست، حسین سلاح‌ورزی نایب‌رئیس اتاق ایران با اشاره به رتبه‌بندی فضای کسب‌وکار و جایگاه ایران در رتبه جهانی، گفت: متأسفانه این شاخص برای ایران به خصوص در رتبه «کارآیی بازار نیروی کار» روند نزولی داشته است. در این شرایط متأسفانه شاهد اتخاذ تصمیماتی از سوی وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی هستیم که جز بار روانی و هزینه برای بخش خصوصی هیچ صرفه دیگری ندارد.

به گفته نایب رئیس اتاق ایران یکی از این تصمیمات که بدون نظرخواهی از بخش خصوصی و بی‌توجهی به قانون بهبود محیط کسب و کار اتخاذ شده، راه‌اندازی سامانه جامع روابط کار است که وسیله‌ای برای ثبت قراردادهای مستمر و غیر مستمر است. در شرایط فعلی نه تنها ایجاد مشاغل جدید سخت و دشوار است بلکه حفظ، استمرار و پایداری مشاغل موجود هم با ابهام و سختی زیادی مواجه است اما متأسفانه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی بدون توجه به این شرایط، اقدام به ایجاد سامانه عریض و طویل روابط کار کرده است. وزارتخانه همه کارفرمایان و مدیران مجموعه تولیدی و بنگاه‌های اقتصادی را مجبور کرده تا با مراجعه به دفاتر پیشخوان و با پرداخت مبلغی، جزئیات قرارداد کارکنان خود را ثبت کنند. قائم مقام شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی در مخالفت با این سامانه تأکید کرد: کارفرمایان به دلیل شرایطی که خارج از اختیار واحدهای تولیدی ایجاد شده و همچنین به دلیل افزایش هزینه‌های تولید، در پرداخت حقوق و دستمزد نیز با مشکل مواجه اند. راه‌اندازی سامانه

کرده، جبران کند. او با اشاره به پیشنهاد حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی گفت: این موضوع نیازمند بررسی کارشناسی دقیقی است. تصمیم بر این شده که فقط کالاهای اساسی و حساس از این نرخ برخوردار شوند و مابقی کالاها با ارز بازار ثانویه تامین اعتبار خواهند شد. با توجه به اینکه تصمیم‌گیری درباره حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی ممکن است مثبت یا منفی باشد، بنابراین نمی‌توان بدون بررسی کارشناسی درباره آن اظهار نظر کرد. در مورد نان، بنزین و سایر محصولات یارانه‌ای، نظرات متفاوتی در کشور وجود دارد که باید دید آیا حذف یارانه آنها یا دلار ۴۲۰۰ تومانی برای وارداتشان از سوی کشور قابل تحمل است. البته در برخی موارد از جمله نرخ مربوط به خدمات هوایی خارجی تصمیماتی گرفته شد و تاثیر آن نیز مشاهده شد که باید از طریق سازمان حمایت از تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان اصلاحاتی صورت بگیرد.

شریعتمداری گلایه رئیس پارلمان بخش خصوصی درباره بخشنامه‌های پی‌درپی را هم مورد توجه قرار داد و گفت: صدور بخشنامه‌ها با هدف تسهیل در امر است که در برخی مواقع شرایط ایجاد می‌کند تا

غلامحسین شافعی:

در حال حاضر مسائل داخلی در مقایسه با مشکلات خارجی، بیشتر سد راه فعالان اقتصادی است؛ انتظار می‌رود تا در داخل به گونه‌ای رفتار کنیم که بتوان از اثرات نامالایمت‌های بیرونی کاست و در این شرایط مسائل داخلی با درایت بیشتری حل شود.

افراد برخوردار و پولدارتر است تا اقشار آسیب‌پذیر، پیشنهاد داد تا تخصیص ارز به این شیوه حذف و به جای آن یارانه نقدی به اقشار آسیب‌پذیر پرداخت شود.

اصلاح سرمایه در گردش بنگاه‌های تولیدی در دستور کار

محمد شریعتمداری وزیر صنعت، معدن و تجارت در پاسخ به پیشنهاد غلامحسین شافعی در خصوص افزایش سرمایه در گردش بنگاه‌های تولیدی، از مذاکرات صورت گرفته از سوی خود و دو وزیر سابق کار و اقتصاد با رئیس جمهور و معاون اول خبر داد و افزود: مقرر شده است تا با بررسی این موضوع در شورای عالی پول و اعتبار، سرمایه در گردش بنگاه‌های تولیدی متناسب با شرایط روز اقتصادی اصلاح شود. در سه جلسه گذشته شورای پول اعتبار به طور مکرر این موضوع را مطرح کردیم، اما به دلیل اولویت داشتن مسئله نظم بخشیدن به نظام بانکی، این موضوع در دستور کار جلسه قرار نگرفته است.

شریعتمداری از تدوین بسته حمایت از تولید با همکاری سازمان برنامه و بودجه خبر داد و اعلام کرد: این بسته می‌تواند نواقص ناشی از نرخ پایه مواد اولیه را که برای واحدهای تولیدی مشکل ایجاد

انتقاد از عدم حضور رئیس کل بانک مرکزی در این نشست گفت: اولویت امروز کشور سیاست‌های ارزی است و بانفوذی که اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران به عنوان نماینده بخش خصوصی در دولت و مجلس پیدا کرده ضروری است تا هرچه سریع‌تر اتاق بسته ارزی پیشنهادی خود را تدوین و به مجلس ارائه دهد.

پور ابراهیمی گفت: نقش اتاق ایران در جریانسازی در فضای اقتصادی کشور انکارشدنی نیست و پارلمان بخش خصوصی با تکیه بر این ظرفیت می‌تواند جایگزین بخش دولتی در حوزه اقتصاد شود.

او در ادامه از موافقت کمیسیون اقتصادی مجلس با کاهش نرخ مالیات خبر داد و خطاب به فعالان اقتصادی حاضر در نشست گفت: پیشنهاد می‌شود نرخ مالیاتی، پلکانی کاهش یابد و فعلا در نشست این ماه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی با ۵ درصد کاهش نرخ مالیات مستقیم از اشخاص حقوقی موافقت شود.

پورا براهیمی گفت: برای اینکه موضوع کاهش نرخ مالیاتی سریع‌تر در دستور کار دولت قرار گیرد، در قالب یک طرح دو فوریتی در نیمه دوم امسال در مجلس

در قالب بخشنامه یا دستورالعمل به صورت صریح از طرف بانک مرکزی مشخص نشده است. به همین دلیل اجرای این بند به صورت سلیقه‌ای بر عهده بانک‌ها گذاشته شده است و فعالان اقتصادی در مواجهه با بانک‌ها شاهد برخوردهای متفاوتی هستند.

رفع شرط نداشتن بدهی غیر جاری و چک برگشتی موضوع سوم دستور کار نشست شورای گفت‌وگو بود. به گفته سلاح‌ورزی بانک مرکزی با سیاست‌گذاری پولی و بانکی بیشترین بخشنامه‌ها را در حوزه چک صادر کرده است و این امر سبب شده تا به نحوی فضا برای فعالان اقتصادی گنج‌کننده شود. به ویژه اینکه برخی از این فعالان ناخواسته یا به دلیل مطالباتشان از دولت درگیر چک برگشتی شده‌اند.

سلاح‌ورزی افزود: محرومیت‌ها برای برخی کسانی که چک آنها برگشت می‌خورد در شرایط فعلی اقتصادی اصلا منطقی نیست و ضروری است هرچه سریع‌تر این قانون اصلاح شود.

اتاق بسته ارزی

پیشنهادی خود را ارائه دهد

محمد رضا پور ابراهیمی رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ضمن

جامع روابط کار در چنین شرایطی به غیر از افزایش بدبینی و ناراضی‌تولیدکنندگان از دولت ثمره‌ای به همراه نخواهد داشت. سلاح‌ورزی با اشاره به اولین دستور جلسه هفتاد و هفتمین شورای گفت‌وگوی دولت بخش و خصوصی در خصوص ضرورت کاهش نرخ دریافت مالیات مستقیم از اشخاص حقوقی گفت: در همه جای دنیا مالیات بر اساس شرایط اقتصادی تعیین می‌شود. در شرایط کنونی کشور و بر اساس اعلام بانک جهانی در سال ۲۰۱۸، رتبه ایران در نماگر مالیات از ۱۰۰ به ۱۵۰ تنزل پیدا کرده و در میان سایر نماگرها بیشترین تنزل رتبه و امتیاز را از آن خود کرده است. به گفته سلاح‌ورزی پیشنهاد کاهش نرخ مالیات از اشخاص حقوقی در تیرماه سال جاری در جلسه کارگروه کارشناسی شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی با حضور نمایندگان اتاق ایران، اصناف، تعاون، سازمان امور مالیاتی و فعالان بخش خصوصی بررسی و با کاهش ۱۰ درصدی این نرخ موافقت شد.

نایب‌رئیس اتاق ایران بند (و) تبصره ۱۶ قانون بودجه سال ۹۷ را که به عنوان دومین موضوع در دستور جلسه شورای گفت‌وگو قرار داشت فاقد شفافیت دانست و تأکید کرد: نحوه اقدام و اجرای این بند

بررسی خواهد شد.

او افزود: ساختار مالیاتی باید اصلاح شود و این ادبیات که مصرف بیشتر به مثابه مالیات بیشتر است و تولید بیشتر به معنای مالیات کمتر است در فضای اقتصادی کشور جا بیفتند.

پوراابراهیمی تاکید کرد: هر چقدر نرخ مالیات کاهش یابد، میزان فرار مالیاتی هم در اقتصاد کاهش خواهد یافت.

پوراابراهیمی همچنین از مطرح شدن طرح اصلاح قانون مالیات بر ارزش افزوده در صحن علنی مجلس در آینده نزدیک خبر داد و ابراز امیدواری کرد تا مشکلات مالیاتی در بحث تولید حل شود.

او افزود: علاوه بر این، توسعه پایه‌های جدید مالیاتی هم در دستور کار کمیسیون اقتصادی مجلس است. مالیات بر عایدی سرمایه (سی‌جی‌تی) یکی از این ابزارهای توسعه‌ای است که به فعالان اقتصادی کمک می‌کند.

پوراابراهیمی با بیان اینکه شفافیت مالیات، مانع فرار مالیاتی می‌شود، اظهار داشت: از سال گذشته تاکنون به واسطه بررسی وضعیت تراکنش‌های بانکی نزدیک ۱۶ هزار میلیارد تومان منابع مالیاتی حقه دولت از کسانی که تاکنون یک ریال مالیات نداده‌اند وصول شده است.

عدالت مالیاتی مورد توجه قرار گیرد

در ادامه، حمیدرضا فولادگر رئیس کمیسیون حمایت ویژه از تولید ملی مجلس گفت: به نظر می‌رسد در شرایط فعلی و با توجه به مشکلات پیش آمده که شرایط اضطراری را رقم زده، نمی‌توان انتظار ثبات در قوانین و مقررات را داشت. بنابراین ضروری است تا تعریف قوانین در شرایط اضطراری به طور مفصل در جلسات شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی مورد بحث و بررسی قرار گیرد. او همچنین پیشنهاد داد تا زمینه فعالیت بورس کالا و نحوه قیمت‌گذاری در بورس در دستورالعمل‌های بعدی شورا گنجانده شود و مورد بحث و بررسی قرار گیرد.

رئیس کمیسیون حمایت ویژه از تولید ملی در خصوص اولین دستورالعمل هفتاد و هفتمین جلسه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی که درباره کاهش نرخ دریافت مالیات مستقیم از اشخاص حقوقی بود گفت: جامعه مالیاتی باید تعریف مشخصی داشته باشد و مورد توجه قرار گیرد. نمی‌شود بین کسانی که ملزم به پرداخت مالیات هستند با دیگران تفاوتی قایل شد.

او با تاکید بر ضرورت توجه به عدالت در دریافت مالیات افزود: متأسفانه گاهی می‌بینیم وزیر یک صنف مدعی می‌شود که چرا باید آن صنف در محل کار خود دستگاه کارخوان داشته باشد.

نتایج نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

هفتاد و هفتمین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی در حالی به کار خود پایان داد که در خصوص دستور جلسه اول مقرر گردید هیأت وزیران ظرف مدت یکماه پیشنهاد کاهش (۵) درصد نرخ مالیات بنگاه‌های اقتصادی را تصویب و در قالب لایحه، به مجلس شورای اسلامی ارسال و یا نظر مثبت خود

پوراابراهیمی:

ساختار مالیاتی باید اصلاح شود و این ادبیات که مصرف بیشتر به مثابه مالیات بیشتر است و تولید بیشتر به معنای مالیات کمتر است در فضای اقتصادی کشور جا بیفتند. هر چقدر نرخ مالیات کاهش یابد، میزان فرار مالیاتی هم در اقتصاد کاهش خواهد یافت.

را در خصوص این پیشنهاد به مجلس شورای اسلامی اعلام نماید و همچنین کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با هماهنگی دولت، طرح کاهش نرخ مالیات بنگاه‌های اقتصادی را تدوین و به عنوان طرح دو فوریتی در نیمه دوم سال ۹۷ در صحن علنی مجلس مطرح نماید.

در مورد موضوع عدم امکان اجرای بند (و) تبصره ۱۶ قانون بودجه سال ۹۷ نیز مقرر شد تا ابلاغ طرح اصلاح بند (و) قانون بودجه سال ۹۷ اعضای هیأت دولت در شورای پول و اعتبار و همچنین بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران پیشنهادی مبنی بر برخورداری از اعمال فشار، اقدام قانونی و یا صدور هرگونه اجرائیه نسبت به بنگاه‌هایی که بدهی بانکی دارند را در این شورا مطرح و پیگیری نمایند.

در خصوص دستور جلسه سوم مصوب گردید شورای پول و اعتبار تاکید مجدد بر اجرای مصوبه هیأت وزیران به شماره ۹۵/۲/۱۹ ت/۱۸۵۴۹/۵۳۰۹۷ هـ مورخ ۹۵/۲/۱۹ را به شبکه بانکی کشور ابلاغ نماید و رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مواردی که بانک‌ها از اجرای آراء دیوان عدالت اداری در خصوص ابطال دستورالعمل حساب جاری سال ۹۱ و بخشنامه‌های بانک مرکزی؛ استنکاف نموده‌اند را به دیوان عدالت اداری، جهت پیگیری اعلام نمایند.

همچنین از آنجایی که طرح اصلاح قانون صدور چک در شورای نگهبان در حال بررسی می‌باشد، مقرر گردید نمایندگان مجلس شورای اسلامی عضو شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی، در صورت برگشت این طرح از شورای نگهبان و قرار گرفتن ماده ۵ مکرر این طرح، در سرفصل ایرادات وارده این شورا؛ نظرات بخش خصوصی را در زمان اصلاح ایرادات، اعمال و مورد پیگیری قرار دهند و در صورت ابلاغ این طرح به عنوان قانون، اصلاح آن را جهت حل مشکل فعالان اقتصادی، پیگیری نمایند.

۱- تاریخچه

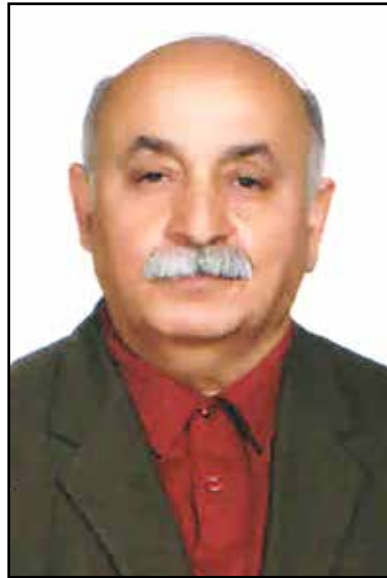
پیشینه اندیشه حل و فصل دعاوی از طریق نهادهای سازشی و داوری در قوانین مصوب می‌توان اولین بار در قانون حکمیت اجباری سال ۱۳۰۶ دید، که در سالهای ۱۳۰۸ و ۱۳۱۳ مقررات آن اصلاح گردید البته در قانون موقتی اصول محاکمات حقوقی سال ۱۲۹۰ نیز این اندیشه را می‌توان ملاحظه نمود. بموجب نهاد داوری مندرج در این قانون، در صورت بروز اختلاف بین اشخاص، آنان توانستند بموجب «قرارنامه» که ضمن عقد لازم تنظیم می‌گردید، حکمیت در آن منازعه را به یک یا چند نفر به عهده طاق واگذار کنند. چون این مقررات اختیاری بود، لذا بمنظور رفع تراکم امور دادگاهها و حل و فصل سریع دعاوی، قانون حکمیت اجباری در ۲۹ اسفند سال ۱۳۰۶ به تصویب رسید. آیین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۱۸ نیز در بردارنده مقررات مفصل و نسبتاً جامعی در خصوص داوری بوده است. این روند ادامه داشت تا اینکه در تاریخ ۱۳۴۴/۲/۱۸ قانون تشکیل «خانه انصاف» به تصویب مجلس شورای ملی رسید و بموجب ماده یک این قانون، بمنظور رسیدگی و حل و فصل اختلافات میان ساکنان روستاها، شورایی بنام «خانه انصاف» برای یک یا چند ده و مرکب از معتمدین محل تشکیل گردید و با توجه به موفقیت خانه انصاف در آن زمان، این انگیزه بوجود آمد که در شهرها نیز نهادی مشابه به

آن ایجاد شود. از این رو، در تاریخ ۱۳۴۵/۴/۹ قانون تشکیل «شورای داوری» به تصویب رسید. در هر دو این قوانین، اصل بر انتخابی بودن اعضا و فاقد تشریفات دادرسی و مجانی بودن رسیدگی به حل و فصل سریع دعاوی و ایجاد سازش بین طرفین دعوی بود و این شورا هم در امور مدنی و هم در امور کیفری صلاحیت رسیدگی داشت.

در تاریخ ۱۳۵۶/۳/۲۱ قانون جامع تری برای حل و فصل سازشی دعاوی، بنام قانون شورای داوری به تصویب رسید. این شورا در کلیه اختلافات سعی می‌نمود موضوع را با سازش خاتمه دهد و بموجب این قانون، شورای داوری تا وقوع انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷ به حل و فصل دعاوی می‌پرداختند. تأسیس «خانه‌های انصاف» و «شورای داوری» قبل از انقلاب اسلامی، در حقیقت گامی در جهت سهیم نمودن مردم در حل و فصل دعاوی بود. پس از وقوع انقلاب اسلامی و با تأسیس سازمان قضایی جدید، مسئولین دستگاه قضایی، با طرح این امید در افکار عمومی که در کلیه شئون قضایی از مجتهدین جامع الشرایط بعنوان قاضی استفاده خواهد شد، نه تنها دو نهاد قضایی - مردمی «شورای داوری» و «خانه انصاف» را بکلی تعطیل نمودند، اعتبار داوری نیز به دلیل آنکه داور یا داوران اغلب فاقد شرایط اجتهاد بودند، تا مدت‌ها

صلح دعاوی و داوری با نگاه به قانون اساسی

مهندس رضا طیب زاده

مورد تردید قرار گرفت. با تصویب لایحه قانون تشکیل دادگاههای عمومی مصوب ۱۳۵۸ و بموجب ماده آن، صلاحیت مقرر در قانون شورای داوری مصوب ۱۳۵۶ به دادگاههای صلح واگذار شد. ولی قانون تشکیل خانه انصاف بدون اینکه توسط قانونی نسخ گردد، در زمره قوانین متروک درآمد.

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، داوری الزامی تا قبل از تصویب قانون برنامه سوم توسعه جایگاهی نداشت. مقررات داوری اختیاری مندرج در مواد ۶۳۲ تا ۶۸۰ قانون آیین دادرسی مدنی مصوب ۱۳۸۱ با وجود تردیدهایی در مشروعیت این نهاد کماکان به قوت خود باقی بود. در قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۳ نهاد «قاضی تحکیم» مورد شناسایی قرار گرفت. مطابق ماده ۶ آن: «طرفین دعوی در صورت توافق می‌توانند برای احقاق حق و حل و فصل خصومت به قاضی تحکیم مراجعه نمایند» بدین ترتیب مقررات راجع به داوری که در قانون آیین دادرسی مدنی پیش بینی شده بود و مشروعیت آن مورد تردید بود، با تصویب ماده ۶ مرقوم به صحت و شرعی بودن آن الزام داشت.

با تصویب قانون آیین دادرسی مدنی در سال ۱۳۷۹، باب هفتم آن به داوری اختصاص داده شده است، که این مقررات، تکرار همان مقررات آیین دادرسی سابق می‌باشد. قانون داوری تجارت بین المللی نیز در سال ۱۳۷۶ به تصویب رسیده است همچنین تبصره ۱۲ قانون بودجه کل کشور در سال ۱۳۷۶ که بصورت دیگری در بند «ج» تبصره ۹۵ قانون بودجه سال ۱۳۷۹ و تبصره ۱۲ قانون بودجه سال ۱۳۸۰ پیش بینی شده است از موارد داوری اجباری دولتی است.

با تصویب ماده ۱۸۹ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران روند حکمیت اجباری وارد مرحله جدیدی شده است. بنظر میرسد تحولی شگرف در نظام قضایی ایران بعد از انقلاب اسلامی در شرف تکوین است. ماده مزبور مقرر میدارد: «به منظور کاهش مراجعات مردم به محاکم قضایی و در راستای توسعه مشارکتهای مردمی، رفع اختلافات محلی و نیز حل و فصل اموری که ماهیت قضایی ندارند و یا ماهیت قضایی آن از پیچیدگی کمتری برخوردار است به «شوراهای حل اختلاف» واگذار گردید و تفاوت عمده شورای اختلاف با شورای داوری در این بود که تعیین اعضای شورای داوری بصورت انتخابی تعیین می‌گردید.

۲- پیش گفتار

بحث عدم احترام و درک صحیح و شفاف در حوزه "معادله مسئولیت و اختیار" در قراردادهای موجود در کشور بین کاربران و ذینفعان حاضر

در آن (کارفرمایان / مجریان دولتی / پیمانکاران بخش خصوصی) از دیرباز و سالیان گذشته از دغدغه‌های اصلی بخش خصوصی پیمانکاری و صنعت احداث در کشور بوده است.

پیمانکاران اعتقاد دارند برای ایجاد و تحقق فضای "برد-برد" در اجرای پروژه‌های صنعت احداث در کشور به صلاح منافع ملی است که یک تعادل منطقی و اصولی در برقراری اختیارات تفویض شده به کارفرمایان / مجریان در مقابل تعهدات آنها حاکم و جاری باشد و نگاه یکسویه موجود و فرهنگ القاء شده در متون قراردادی "کارفرما می‌تواند و پیمانکار بایستی" از لا به لای نوشته‌ها و متون قراردادی موجود کلا و برای همیشه حذف شود و در عمل این اصل و نگاه به میان خانواده کارفرمایان و مجریان برده شود که برای تحقق "شرایط برد-برد" در پروژه‌های صنعت احداث کشور قطعاً کارفرمایان و بیکره اجرایی دولت بایستی پیمانکاران را جزئی از خانواده بزرگ اجرایی پروژه‌ها در کشور تلقی نمایند و قبول نمایند که این قشر زحمت کش و خدوم برای خدمت، کارفرآینی، تولید و البته با قبول ریسک‌های بسیار بالاتر از کارفرمایان / مجریان دولتی در اجرای پروژه‌ها به میدان آمده‌اند و هدف آنها نه سود جویی تنها بلکه خدمت به مملکت و ساخت و ساز ایران اسلامی البته با پرداخت معقول سود می‌باشد و خصوصاً و مهمتر اینکه نگارندگان و تنظیم کنندگان متون قراردادی در بخش دولتی نبایستی حفظ منافع ملی را تنها در نگاه به نگارش یک جانبه متون قراردادی به نفع دولت تلقی نمایند. به قطع و یقین این نگاه تاکنون ضایعات و لطمات عدیده‌ای بوجود آورده است و ما در طول سالیان گذشته تبعات نامطلوب آنرا به روشنی درک نموده ایم و ادامه چنین شرایطی در فضای کسب و کار ما به صلاح منافع ملی کشور نیست.

به باور نگارنده یکی از کلیدهای اصلی برای باز نمودن این درب بسته، بحث نگاه و ورود به حوزه داوری و صلح دعاوی در اختلافات حادث شده در طول اجرای پروژه‌های عمرانی در کشور بین ذینفعان حاضر در آن (کارفرمایان / مجریان / پیمانکاران) است. اساتید و بزرگان اهل فن خصوصاً حقوقدانان از یک منظر (LAW VIEW) و مهندسان اجرایی از منظر دیگری (CONTRACTUAL ENGINEERING VIEW) با تفاوتی با هم برای رسیدن به یک هدف مشترک به حل و فصل دعاوی و اختلافات فی بین کارفرما و پیمانکار نگاه می‌نمایند. این تفاوت‌ها و احتمالاً عدم برداشت‌های یکسویه بایستی همسو و تجمیع شده و به یک راهکار مطلوب و مورد وثوق و توافق طرفین ختم شود.

هدف از تقدیم این نوشتار باز نمودن باب بحث، گفتگو و ایجاد تضارب آراء و به منظور جلب توجه خاص اصحاب ذینفع خصوصاً مسئولان محترم قوه مقننه و در پی آن مسئولان محترم قوه مجریه برای ورود به این بحث کلان با نگاه به دو اصل ۱۳۸، ۱۳۹ و خصوصاً اصل ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و سایر قوانین حقوقی و اجرایی موجود در این حوزه می‌باشد تا با عنایت و لطف خاص پروردگار آنچه به صرف و صلاح کشور می‌باشد اتخاذ، انتخاب، رهگیری و بکار گرفته شود.

۳- مقدمه

نگارنده از سه دهه قبل و با ورود به فضای اجرای پروژه‌ها و تجربه عملی

و ملموس در نشستن بر روی سه صندلی مشاور / کارفرما و پیمانکار همواره دغدغه عدم شفافیت قراردادها و در پی آن ورود به موضوع حل اختلاف بین اصحاب قرارداد را داشته است و نگارش این مقاله بیش از یک دهه قبل شروع نموده با نیت این امر که باب بحث و مذاکره را در مورد حل اختلاف بین بخش دولتی و بخش خصوصی بنحوی حل و فصل نماید.

در واقعیت امر این اصل مسلم جاری است که امکان چنین شرایطی موجود نیست که متون قراردادی را به نحوی تهیه و تنظیم نمود که همه جوانب امر را به نحوی در بر گرفته و در پی آن راهکارهای لازم و روشن را برای جلوگیری و رفع هر نوع اختلاف ریز و درشت ایجاد شده در طول اجرای همه پروژه‌ها ارائه نمود. رسیدن به این نگاه نه مقدور و امکان پذیر است و نه تا حال همه نگارندگان و تنظیم کنندگان این متون به دنبال چنین ذهنیتی بوده‌اند. لذا وجود اختلاف نظر بین طرفین در سرشت کار نهفته است ولی هدف و عنایت اصلی اول به حداقل درآوردن اختلافات و دوم رفع و حل و فصل منصفانه و به موقع اختلافات در اجرای پروژه‌ها می‌باشد.

عموماً اختلافات در دو حوزه متفاوت و قابل تفکیک در اجرای پروژه‌ها در کشور بشکل زیر دیده می‌شود:

حوزه اول: این حوزه شمول اختلافات اجتناب ناپذیر در اجرای پروژه‌ها طور مستمر است که بایستی به صورت روزمره و پیوسته در مورد آنها تصمیم سازی شده و اختلاف فیما بین طرفین رفع شود، چه عدم حل و فصل و رفع فوری آنها موجب انباشته شدن این موارد و رکود و اخلال در اجرای امور جاری پروژه‌ها، گسستن توالی اجرای کار و ایجاد اختلافات بیشتر بین طرفین در طول اجرای صحیح کار منجر شده و در نهایت امر موجب ضربه زدن به اهداف پروژه‌ها خواهد گردید. در این حوزه عموماً خواسته‌های بر حق طرفین قرارداد در قالب (CLAIM) ارائه میشود که حل و فصل آن بایستی با روش‌های مسالمت آمیز و با روش کد خدا منشی، روش حکمیت یا روش داوری حل و فصل شود و به پاشیدگی قرارداد منجر نخواهد شد.

حوزه دوم: این حوزه مربوط به مواردی است که به عنوان تعارضات و اختلافات کلیدی و اصلی تلقی شده و ممکن است در طول اجرای پروژه یکبار و یا به دفعات کمتر حادث شود و ابعاد و شعاع عملکردی این حوزه بسیار وسیع تر از حوزه اول است و لذا رفع آنها بعضاً با شرایط و تصمیم سازی در حوزه اول تفاوت کامل و ماهوی دارد. فی المثل بحث خلع ید پیمانکار و یا ختم پیمان بین طرفین از طریق هر یک از اصحاب قرارداد و مسائل این چنینی را شامل میشود که عموماً تعدد آنها بسیار محدود تر از حوزه اول است و دارای پیچیدگی‌های بیشتری است. اختلافات این حوزه بین طرفین به نحوی است که ممکن است به قطع قرارداد از طرف هر یک از اصحاب قرارداد (BREACH OF CONTRACT) منجر شود و برای حل و فصل آن عموماً ارائه روش داوری و در نهایت مراجعه به دادگاه صالحه است.

لذا برای انجام و اجرای یک پروژه روان و به منظور ایجاد یک فضای امن و با آرامش کامل بین طرفین قرارداد (کارفرما/ مشاور/ پیمانکار) لزوم

بین المللی با توجه به قوانین و نظامات حقوقی / قضایی حاکم بر کشورها متفاوت بوده و ورود به بحث در انواع آنها از حوصله این مقاله خارج است آنچه در کلیت امر همگان به آن اجماع و نظر موافق دارند حداقل عبور از مراحل سه گانه ذیل می باشد چنانچه طرفین دعوی یا اختلاف نتوانند به نحوی با مرضی الطرفین اختلافات خود را حل و فصل نمایند قوانین همه کشورها من جمله قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (ماده ۳۴) حق مراجعه به دادگاه را به همه شهروندان (حقیقی یا حقوقی) داده است که برای احقاق حق خود به دادگاه مراجعه نمایند. گرچه در متن این ماده قانون به "مزد" یعنی شخصیت حقیقی مراجعه کرده ولی این نبایستی به معنی عدم دسترسی شهروندهای حقیقی و حقوقی ایرانی به دادگاههای صالحه برای احقاق حق خود باشد مراحل ورود به صلح دعاوی و حل اختلافات به شرح ذیل است :

۱-۴- مرحله اول : حل اختلاف توسط طرفین قرارداد (روش کدخدانمنشی) (۱)

در این روش عالی ترین مقام های مسئول دو طرف قرارداد (کارفرما / پیمانکار) تلاش می نمایند موارد اختلاف را در خانواده خود و به صورت کد خدا منشی و با مذاکره حل و فصل نمایند عموماً در پروژه های عمرانی در کشور و با توجه به وفور اختلاف نظرها ریز و درشت عموماً رفتن از این مسیر حل و فصل قابل دسترس است.

۲-۴- مرحله دوم : حل اختلاف با روش کارشناسی / حکمیت (۲)

این مرحله در حقیقت ورود به مرحله کارشناسی / حکمیت و قبول و معرفی دو شخص حقیقی یا حقوقی به عنوان کارشناس، حکم توسط هر یک از اعضا دعوی و اختلاف (کارفرما / پیمانکار) و انتخاب سر حکم توسط دو حکم طرفین اختلاف برای ورود به موضوع و حل و فصل اختلاف انتخاب میشود. در اجرای طرح های عمرانی کشور و یا طرح های بزرگ صنعتی در کشور (من جمله طرح های صنعت نفت) و به روال و عرف قبول شده بین المللی (فی المثل با الگوگیری از استاندارد FIDIC) می توان از ابتدا با ایجاد یک "گمپته حل اختلاف (۳)" مورد قبول طرفین قرارداد به حل اختلاف در طول اجرای پروژه همت گماشت. تجربه روشن گذشته نشان داده است که در صورت عدم داشتن مکانیزم لازم برای حل اختلافات بین طرفین که بصورت اجتناب ناپذیر و روزمره حادث میشود این موارد بطور پیوسته بایستی حل و فصل شود چه عدم رفع حل اختلافات اثر نامطلوب بر روی پروژه ها گذاشته است در این مرحله می توان به مرحله بعدی حل اختلاف یعنی به مرحله حل "اختلاف از طریق داوری" (۴) ورود نمود.

۳-۴- مرحله سوم : حل اختلاف با روش داوری

حل اختلاف و صلح دعاوی بین طرفین پس از گذر از مرحله دوم به مرحله سوم یعنی "مرحله حل اختلاف از طریق داوری" میباشد سازمان یا ارگان داوری در این مرحله خارج از فضا، نظامات و کنترل هر یک از طرفین دعوی (کارفرما / پیمانکار) بوده و بایستی یک نهاد قانونی بی طرف (تاکید میشود بیطرف) در همه نظامات بین المللی (همچون ICA (۵)) به داوری ورود نمایند. ورود به این مرحله بهر دلیلی این است که دو طرف قرارداد قادر به حل و فصل اختلاف و صلح در مورد

بستر سازی و ارائه راهکارهای منطقی برای ایجاد یک شرایط برد - برد با شرایط منصفانه اجتناب ناپذیر است و بایستی هدف نهایی تلقی شود.

عموماً بخش کارفرمایی و مجریان پروژه های عمرانی در کشور برای مسئله صلح دعاوی با استناد به اصل ۱۳۹ قانون اساسی به دو گروه متمایز تفکیک می شوند.

گروه اول : کلا این گروه با نگاه جزمی معتقد هستند که برای رفع کلیه موارد اختلاف در قراردادها با استناد و مصرحات مندرج در اصل ۱۳۹ " برای صلح دعاوی مربوط به اموال عمومی یا ارجاع به داوری در هر مورد بایستی از طریق مصوبات هیأت وزیران صورت گیرد و حسب مورد تایید موضوع در مورد "عملکرد با پیمانکاران خارجی" یا "موارد مهم داخلی" بایستی به تصویب مجلس نیز برسد. " عملی شود.

گروه دوم : ظاهراً به شدت و حدت گروه اول به این ماده قانون نگاه جزمی ندارند و در تعبیر و تفسیر قانون انعطاف بیشتری در حل و فصل مشکلات و اختلافات اجرای امور را پذیرا هستند و معتقد هستند برای حل و فصل موارد اختلاف روزمره و ریز و درشت حادث شده در پروژه ها، رفتن به راهکار گروه اول به هیچ وجه عملی و منطقی نیست و برای حل مسئله به نحوی به دنبال راهکار مطلوب و البته با حفظ منافع دولت می باشند.

لاجرم برای جلوگیری از قفل شدن در اجرای پروژه ها و به منظور انجام "صلح دعاوی و رفع اختلافات" آنچه که در عمل تاکنون اتفاق افتاده است، عمدتاً نگاه گروه دوم جاریست، چه منطقی حکم می کند که اختیارات تفویض شده به مجریان طرح های عمرانی در کشور بایستی به نحوی عمل شود که بتوان مسائل روزمره و ریز و درشت که به وفور در پروژه ها اتفاق می افتد را به راحتی و بدون دغدغه و البته بدون ترس مجریان از عدم رعایت احتمالی قانون و در پی آن در معرض و مورد بازخواست قرار گرفتن سیستم های کنترلی و نظارتی همچون سازمان بازرسی کل کشور حل و فصل نمود. به هر حال و به عنوان یک اصل، قانون موقعی کارا و قابل عمل می باشد که کاربران آن بتوانند به راحتی و بدون دغدغه و با حذف کامل نگاه به قانون گریزی برای حل و فصل مسائل خود به آن رجوع نمایند.

به باور نگارنده برای دستیابی به دیدگاه فوق الذکر بایستی ذینفعان و مسئولان در قوه محترم مقننه به انعطاف و کارایی این اصل مهم قانون اساسی توجه خاص بفرمایند و پیشنهاد مشخص نگارنده این است که این مسئله در دستور کار مرکز پژوهش های محترم مجلس شورای اسلامی یعنی بازوی فنی و مغز متفکر مجلس و سایر میادین ذینفع در این امر قرار گیرد و اصحاب ذینفع در این مورد خصوصاً حقوقدانان محترم کشور اظهار نظر لازم را بفرمایند.

لازم به ذکر است که در این مورد در طی سالهای اخیر پاره ای از کارشناسان حقوقی آگاه به چالش های این ماده قانونی و شفاف نمودن کاربرد اصل ۱۳۹ قانون اساسی پرداخته و مقالات و دیدگاههایی نیز ارائه نموده اند.

۴- روش های صلح دعاوی و حل اختلاف

ورود به انواع روش های صلح دعاوی و حل اختلاف در متون و ضوابط

۶- نگاه به اصل ۱۳۹ قانون اساسی

برای مراجعه به اصل ۱۳۹ قانون اساسی در این نوشتار مندرجات این ماده عینا نقل از متن نوشته می شود:

"صلح دعاوی راجع به" **اموال عمومی و دولتی** " با ارجاع آن در هر مورد موکول به تصویب هیات وزیران است و باید به اطلاع مجلس برسد. در مواردی که طرف دعوی خارجی باشد و در موارد **"مهم داخلی"** باید به تصویب مجلس نیز برسد. موارد مهم را قانون تعیین می کند."

در متن این ماده قانونی به "عناصر اساسی" که بعضا مابه الاختلاف کاربران می باشد به شرح زیر اشاره شده است. ابتدا برای ورود به بحث اصلی چالش های ۸ گانه مهم و اساسی ذیل در مورد موارد مهم اشاره شده در متن ماده قانونی نوشته شده است.

چالش اول: مراد از "اموال عمومی و دولتی" اشاره شده در متن قانون چیست؟

چالش دوم: "ارجاع داوری" با توجه به قوانین موجود حاکم بر روابط بخش خصوصی داخلی و یا بخش خصوصی خارجی با زیرمجموعه های

بخش کارفرمایی و دولتی کشور مستند به قوانین جاریه کشور من جمله قوانین آیین دادرسی مدنی، قوانین تجارت و سایر قوانین مترتب به این امر در کشور به چه صورت توسط کاربران آن باید تعبیر و تفسیر شود؟ و آیا اصولا داوری از جنس احاله اختلاف یا دعوی به دادگاه است؟

چالش سوم: آیا همه موارد اختلاف بین کاربران در اجرای پروژه ها (بیمانکاران داخلی و یا خارجی با کارفرمایان دولتی) بایستی براساس تاکید و مصرحات اصل ۱۳۹ از مسیر تصویب نامه های هیات وزیران و به طبع آن حسب لزوم از مسیر تایید مجلس شورای اسلامی بگذرد؟

چالش چهارم: مهم تر "موارد مهم داخلی" مصرح در قانون که می بایستی به تصویب مجلس برسد کدام است؟ آیا تاکنون دستورالعمل و راهکار "برای تعیین موارد مهم و داخلی" برای آن تدوین شده که مستندات آن مورد عمل کاربران قرار گیرد؟

چالش پنجم: براساس مندرجات اصل ۷۳ قانون اساسی با موضوع "شرح و تفسیر قوانین عادی در صلاحیت مجلس شورای اسلامی است."

خاص از مراحل قبل نمی باشند و با توجه به سطح و حجم و شرایط خاص موضوع دعوی بایستی به نهادی مستقل خارج از حوزه اثر هر یک از دو طرف قرارداد رجوع نمایند و لذا منطق حکم می کند که نهاد داوری یک نهاد کاملاً بی طرف و خارج از حیطه و شعاع اثر هر یک از طرفین دعوی (خصوصاً کارفرمایان و ارگانهای دولتی) باشند.

بحث اصلی این نوشتار ورود به مرحله داوری در فضای همه پروژه های صنعت احداث (اعم از طرح های تملک دارایی های سرمایه ای و طرح های مربوط به وجوه عمومی) در کشور و مراجعه به یک نهاد داوری بی طرف خارج از حیطه و اعمال نظر طرف کارفرمایی دولتی در طرح های عمرانی / اجرایی با پیمانکاران و NGOها می باشد.

۴-۴- مرحله چهارم: مراجعه به دادگاه

التهایه باز ممکن است یکی از طرفین دعوی به رای داوری تمکین ننماید. مرحله آخر ورود به دادگاه صالحه برای حل اختلاف فی ما بین طرفین می باشد. این مرحله در حقیقت انتهای مسیر برای رفع اختلاف تلقی می شود و طرفین ملزم به تمکین رای دادگاه در همه شرایط خواهند بود.

در ذیل این مقاله به صورت اجمالی با نگاه به روش های فوق الذکر حل اختلاف متداول و معمول بین المللی، به شرایط حاکم و جاری بر صلح دعاوی و حل اختلاف در نظامات داخلی کشور پرداخته شده است.

۵- صلح دعاوی و حل اختلاف در ضوابط جاریه کشور

کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی در دهه ۶۰ با انتشار مقاله ای با عنوان "داوری و قانون اساسی" به مسئله ابهام و عدم انسجام لازم در اصل ۱۳۹ قانون اساسی پرداخته است. نگارنده محترم مقاله فوق الذکر به عنوان یک حقوقدان موشکافانه و به صورت روشن و نگاه بی طرفانه به عدم قطعیت در نگاه و برداشت های جاری یکسویه از این ماده قانونی و سایر قوانین پایین دست مربوط به آن توسط کاربران پرداخته است. اینجانب در مقاله حاضر تقدیمی حاضر از دیدگاه های نگارنده محترم از نوشته فوق الذکر در تحلیل مطلب بسیار سود جسته ام و مجدداً باب بحث و اظهار نظر را برای نگاه نقادانه و موشکافانه به اصل ۱۳۹ قانون اساسی و در پی آن اصل ۱۳۸ قانون اساسی را باز نموده ام.

سوابق روش های جاری حل اختلاف در متون قراردادی کشور

در ضوابط جاری کشور من جمله در ضوابط نظام فنی اجرایی در مورد طرح های تملک دارایی سرمایه ای (طرح های عمرانی) و هم در مورد طرح های عمومی من جمله طرح های صنعت نفت کشور ورود به حل اختلاف با تاصی از مندرجات اصل ۱۳۹ قانون اساسی و همچنین ماده ۴۵۷ قانون آیین دادرسی مدنی (که این ماده قانونی اخیر عیناً از متن اصل ۱۳۹ تبعیت می نماید) استفاده میشود بدین معنی که مراحل مختلف حل اختلاف اشاره شده در بند ۴ فوق الذکر با تبعیت از مندرجات اصل ۱۳۹ نوشته و پیگیری میشود و الهایه فضای داوری براساس این اصل در حوزه شمول اختیارات کارفرمایان قرار خواهد گرفت.

آیا مفاد این اصل مانع از تفسیر کارشناسان و صاحب نظران در مقام تمیز حق، از قوانین می کنند و در اعمال این اصل تاکنون به چه صورت عمل شده است؟

چالش ششم: آیا دستگاه دولتی و کسانی که تصدی و کنترل "اموال دولتی و عمومی" را در اختیار دارند لاجرم و ناگزیراً بایستی در جریان فعالیت‌های خود برای هر موردی که برای "صلح دعاوی" راجع به اموال فوق و یا ارجاع به داوری باشد، خود تصمیم بگیرند؟

چالش هفتم: دایره و شعاع عمل شمول ماده قانونی ۱۳۹ تا کجاست؟ تا نیاز به کسب مجوز از طریق مصوبه‌های هیات وزیران و یا نیاز به کسب مصوبه مجلس حسب لزوم نداشته باشند؟

چالش هشتم: آیا حسب این ماده قانونی مواردی وجود دارد که مجریان پروژه‌ها (کارفرمایان دولتی) در مورد دخل و تصرف در "اموال دولتی و عمومی" نیاز به رفتن از مسیر "تصویب نامه هیات وزیران" نباشد و در حسب لزوم پاسخگویی دستگاه‌های کنترلی و نظارتی نگردند.

متأسفانه بایستی اذعان نمود که با وجود چالش‌های فوق الذکر (نه محدود به آنها) تاکنون بعلت کلی بودن متن قانون و عدم شفافیت در نوشتار اصل ۱۳۹ قانون اساسی یک رویه، حکم روشن که همه کاربران متفق القول بر آن باشند و براساس آن اتخاذ تصمیم نمایند وجود ندارد. در کلیت امر عموماً دستگاه‌های اجرایی به دو گروه متمایز ذیل قابل تفکیک هستند.

گروه اول: این گروه با تفسیر باز و گسترده و وسیع از اصل ۱۳۹ قانون اساسی برای حل و فصل مشکلات ریزو درشت عمل می نمایند و مسائل و نگاه بسته، صلب و محکم به تعبیر و تفسیر مندرجات این اصل ندارند.

گروه دوم: این گروه بعضاً در قطب مقابل "گروه اول" بسیار محدود و محافظه کارانه عمل می نمایند و همواره در نظر دارند حل و فصل اختلافات ریزو درشت و روزمره را با عنایت به "مرفقانونی" از مسیر مصوبات هیات وزیران یا حسب مورد تصویب مجلس به پیش برند.

به نظر می رسد تا بحال عموماً حکم غالب در دستگاه اجرایی کشور با عملکرد گروه دوم بوده است که ما شاهد ماحصل این عملکرد در اجرای طرحها و پروژه‌های کشور و جاری نمودن دستورالعمل و ضوابط حل اختلاف در دستگاه‌های مختلف قوه مجریه براساس "مرماده ۱۳۹" فوق الذکر بوده ایم که ماحصل آن تاکنون عدم حل و فصل اختلافات عدیده فی مابین کارفرمایان و پیمانکاران گردیده است که ماحصل آن تطویل مدت پیمانها و بالا رفتن بی رویه و غیراصولی عمر متوسط پیمانها در کشور بالای ۱۰ سال براساس گزارش‌های مقامات ذیربط من جمله سازمان برنامه و بودجه را در پی داشته است.

۷- اصول حاکم در طرح ادعا (دعوی)

در قانون اساسی و سایر قوانین مرتبط

در شرایط حال دیدگاه‌های ذیل در قوانین جاری و حاکم در مورد حل اختلاف بین طرفین دعوی به شرح ذیل در کشور جاری است:

۱-۷- اصل ۱۵۹ قانون اساسی "مرجع رسمی تظلمات و شکایات

دادگستری است با تشکیل دادگاه‌ها و تعیین صلاحیت آنها منوط به حکم قانون است" (نقل از متن)

۲-۷- اصل ۳۴ قانون اساسی حکم میکند "که دادخواهی حق مسلم فرد است و هر کس می تواند به منظور دادخواهی به دادگاه صالح رجوع نماید. همه افراد ملت حق دارند این گونه دادگاه‌ها را در دسترس داشته باشند و هیچ کس را نمی توان از دادگاهی که به موجب قانون حق مراجعه به آنرا دارد منع کرد" (نقل از متن)

۳-۷- ماده ۴۵۴ قانون آیین دادرسی مدنی چنین حکم می کند "کلیه اشخاصی که اهلیت اقامه دعوی را دارند می توانند منازعه و اختلاف خود را اعم از اینکه در دادگاه‌های دادگستری طرح شده یا نشده باشد و در صورت طرح در هر مرحله که باشد به تراضی به داوری یک یا چند نفر رجوع کنند." (نقل از متن)

۴-۷- ماده ۵۸۷ قانون تجارت چنین حکم دارد "مؤسسات و تشکیلات دولتی و بلدی به محض ایجاد و بدون احتیاج به ثبت دارای شخصیت حقوقی می شوند." (نقل از متن)

۵-۷- اصل ۱۳۴ قانون اساسی چنین حکم می کند "ریاست هیات وزیران با رییس جمهور است که بر کار وزیران نظارت دارد و با اتخاذ تدابیر لازم به هماهنگ ساختن تصمیم‌های وزیران و هیات دولت می پردازد و با همکاری وزیران، برنامه و خط مشی دولت را تعیین و قوانین را اجرا می کند. در مورد اختلاف نظر و یا تداخل در وظایف قانونی دستگاه‌های دولتی در صورتیکه نیاز به تفسیر یا تعبیر قانون نداشته باشد، تصمیم هیات وزیران که به پیشنهاد رییس جمهور اتخاذ می شود لازم الاجراست رییس جمهور در برابر مجلس مسئول اقدامات هیات وزیران است." (نقل از متن)

۶-۷- ماده ۵۸۸ قانون تجارت چنین حکم می کند "شخص حقوقی می تواند دارای کلیه حقوق و تکالیفی شود که قانون برای افراد قائل است مگر حقوق و وظایفی که بالطبع فقط انسان ممکن است دارای آن باشد مانند حقوق و وظایف ابوت نبوت و امثال ذلك." (نقل از متن)

۷-۷- ماده ۲۹ قانون اخیر قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار "قوه قضائیه و دولت اقدامات قانونی لازم را برای تنظیم آیین دادرسی تجاری و تشکیل دادگاه‌های تجاری به عمل می آورند." (نقل از متن)

تبصره: تا زمان تأسیس دادگاه‌های تجاری، جرائم مرتبط با فعالیت‌های تجاری و اختلافات بین بخش خصوصی و دستگاه‌های اجرایی، حسب مورد توسط شوراهای حل اختلاف یا شعب خاصی که رؤسای دادگستری استان‌ها با رعایت صلاحیت محلی در حوزه‌های قضائی تعیین می نمایند، رسیدگی می شود.

تبصره: بعلت نبود دادگاه‌های خاص حل اختلاف در فضای کسب و کار صنعت احداث لزوم دادرسی تجاری و تشکیل دادگاه‌های تجاری مورد نظر قانون گزار قرار گرفته است به منظور رفع این مشکل در تبصره ذیل این ماده به شرح ذیل تاکید و اشاره شده است:

۹- بحث طرح دعوی

قدر مسلم این است که نمی توان قراردادی تنظیم نمود که همه جوانب امر در آن به نحوی پیش بینی و رعایت شده باشد که طرفین آن در طول اجرا به هیچ مشکلی برخورد نمایند. دستیابی به چنین شرایطی در هیچ قراردادی نه مقدور است و نه تهیه کنندگان و نویسندگان این متون به دنبال چنین سیاستی هستند. لذا با این ذهنیت مسلم که با اجرای هر پروژه اختلافات ریز و درشت وجود دارد بایستی به روش حل و فصل آن به نحوی نگاه و توجه شود که مورد توافق طرفین بوده و از روش عادلانه برخوردار باشد که ما حاصل آن پروژه مسیر صحیح و منطقی خود را بیاماید و از وقفه در روند اجرای آن خودداری شود:

در پروژه های عمرانی و اجرایی کشور اختلافات به دو دسته

به شرح ذیل تقسیم می شوند:

اختلافات دسته اول اختلاف نظرهایی بین طرفین در مورد کارهای جاری پروژه ها اعم از فنی / مالی / عملیاتی / اجرایی بروز می نماید که حل و فصل هر اختلاف پیش نیاز اجرای بخش های بعدی پروژه می باشد و نیاز به رفع فوری و روزمره آن برای پیشبرد پروژه ها را طلب می نماید و کوتاهی در حل و فصل فوری آنها به هیچ وجه جایز نیست،

چه عدم اقدام به حل فوری و بعضاً روزمره آنها پیشرفت پروژه را دچار مخاطره جدی می نماید لذا این دسته اختلافات بایستی با راهکار عملی به صورت سریع و روزمره حل و فصل شود. این موارد عموماً به صورت طرح ادعا توسط هریک از دو طرف قرارداد (کارفرما / پیمانکار) قرار می گیرد مطرح میشود که هر طرف اجابت آنرا از طرف مقابل حق خود می داند و به نحوی ادامه و یا چارچوب اصلی قرارداد را متزلزل نمی نماید.

اختلافات دسته دوم اختلافات پایه ای و بنیادی بین طرفین که ممکن است در اجرای پروژه ها بروز نماید و به چند مورد مشخص ختم شود و به نحوی به صورت برهم خوردن قرارداد تلقی شود و یک طرف با استنباط از موازین قراردادی و بزم خود درخواست ختم قرارداد می نماید من جمله بحث خلع ید (عموماً از طرف کارفرما) و یا خاتمه کار و در پی آن ضبط ضمانت نامه ها و وثایق پیمانکار توسط کارفرما می توان در این دسته نام برد در این حوزه فضای اختلاف با فضای دسته اول

تا زمان تاسیس دادگاه های تجاری، جرائم مرتبط با فعالیت های تجاری و اختلافات بین بخش خصوصی و دستگاه های اجرایی حسب مورد در شوراهای حل اختلاف یا شعب خاصی که روسای دادگستری استان ها با رعایت صلاحیت محلی در حوزه های قضایی تعیین می نمایند رسیدگی شود. روح قوانین فوق الذکر بر این است که شخصیت های حقوقی می توانند برای حل اختلافات دعوی خود را به دادگستری رجوع دهند.

۸- روش صلح دعاوی

روش صلح دعاوی از طریق مراجعه به حوزه داوری به عوض مراجعه به دادگاه های دادگستری می تواند مورد توجه قرار گرفته و به نفع ذینفعان قرار گیرد و در حقیقت این روش ها با نام روش جایگزین حل اختلاف (ADS) (۶) تلقی میشود. دیدگاه های ذیل برای اهلیت این سیاست و روش به شرح ذیل نوشته شده است:

اول روش داوری که عموماً براساس عرف و معیار بین المللی و در قراردادهای بین المللی است که یک طرف آن پیمانکار خارجی است یا کنسرسیومی از پیمانکاران داخلی و خارجی است و می تواند ملاک و معمول باشد در این شرایط قطعاً قضاوت و داوری بخش دولت ایران در حل و فصل اختلافات قراردادی قطعاً مورد قبول نخواهد بود و آنها این مراجع را بی طرف نمی دانند و منطقاً نخواهند پذیرفت و این درخواست آنها با عرف و نظامات بین المللی نیز مطابقت کامل دارد و ما نمی توانیم آنرا مردود اعلام نماییم. لذا در این مرحله تکلیف ماده قانونی ۱۳۹ قانون اساسی در مورد پروژه های داخلی با حضور پیمانکاران خارجی نیز شفاف نیست و بلا تکلیف است؟ و آنچه که هم اکنون در مورد حل اختلاف در متون مربوط به طرح های عمرانی و یا ضوابط صنعت نفت جاری است مورد پرسش جدی است که براساس اصل کامله الوداد متقابلاً پیمانکاران ایرانی برای حضور در پروژه های بین المللی می توانند در کشورهای خارجی بخواهند که قوانین و روش های متداول بین المللی را در قراردادها لحاظ نمایند.

دوم هم اکنون در پاره ای از قراردادها خصوصاً در صنعت نفت که با پیمانکاران خارجی منعقد میشود قوانین جاری و حاکم در حل و فصل اختلافات قوانین و روش های پاره ای از کشورهای اروپایی من جمله قوانین کشورهای "انگلستان، سوییس و فرانسه" و روش بررسی طرح دعوا در دادگاه های بین المللی از طریق روش ICC بین المللی ملاک است و این پروژه ها همه از اموال دولت و با تملک عمومی مصرح در ماده ۱۳۹ قانون اساسی است و روش طرح دعوی و حل و فصل در این قراردادها براساس ضوابط هیات وزیران و یا تصویب مورد به مورد آن توسط مجلس شورای اسلامی لزوماً جاری نبوده و دنبال نمی شود.

لذا به نظر می رسد نگاه دقیق تر به تغییر و تعبیر اصل ۱۳۹ قانون اساسی به عنوان یک اصل بسیار مهم از قانون اساسی و همه شمول برای ایجاد تعادل و تعامل در داوری و صلح دعاوی در قراردادهای داخلی هم با حضور پیمانکاران ایرانی و هم با حضور کنسرسیوم پیمانکاران ایرانی و خارجی امری جدی و الزام آور است و بایستی در این حوزه یک قرائت همه جانبه صحیح و مرضی الطرفین ارائه شود و مسئولان ذیربط بایستی چاره اندیشی نمایند.

کاملاً متفاوت بوده و اصطلاحاً نگارنده دسته اول را "اختلافات قراردادی" و دسته دوم را "اختلافات دادگاهی" اتلاق می نماید.

۱- شیوه‌های داوری

همانطور که در بخش طرح دعوی در مبحث ۹ مقاله اشاره شد مرحله سوم حل اختلاف با موضوعیت داوری (ARBITRATION) بایستی از طرف یک شخصیت حقوقی کاملاً بیطرف صورت گیرد و لذا آنچه منطبق حکم می‌کند داور برای حل و رفع اختلاف بایستی معتمد و مورد وثوق هر دو حوزه طرف دعوی باشد ولی آنچه در اصل ۱۳۹ قانون اساسی نوشته و تصریح شده است مرحله ورود به داوری هم اکنون در انواع شرایط عمومی پیمان قراردادهای کشور ورود به حوزه داوری منتخب یکی از اصحاب قرارداد یعنی کارفرما متمرکز می‌باشد ولی برای اولین بار با تشکیل مرکز داوری مفهوم داوری با نگاه به سازمان بین المللی داوری (۹) وارد نظام قضایی ایران نیز گردید و طبق بند ۵ ماده ۵ قانون اتاق بازرگانی ایران (اصلاحی مصوب ۱۳۷۳/۹/۱۵) یکی از وظایف اتاق بازرگانی حل و فصل اختلافات بازرگانی داخلی و خارجی می‌باشد که بر این اساس مرکز داوری اتاق بازرگانی ایران به موجب قانون مستقلی بنام قانون اساسنامه مرکز داوری اتاق ایران مصوب بهمن ۱۳۸۰ تاسیس و از حمایت قانونی نیز برخوردار شد

بر اساس ماده ۱۰ قانون اساسنامه مرکز داوری رسیدگی به اختلافات و دعاوی تجاری در داوری‌های داخلی و حسب مقررات قانون آیین دادرسی مدنی مصوبه سال ۱۳۷۹ (باب هفتم) و در داوری‌های بین المللی مطابق قانون داوری تجاری بین المللی مصوب سال ۱۳۷۶ صورت می‌گیرد قواعد و آیین داوری مرکز داوری نیز با رعایت قوانین ایران و با استفاده از رویه سازمانهای داوری بین المللی تهیه شده که طبق ماده ۶ قانون اساسنامه مرکز داوری به تصویب مراجع صالح نیز رسیده است.

لذا بنظر می‌رسد شاید بتوان از امکانات مرکز داوری اتاق بازرگانی ایران و با نگاه به شیوه‌های جایگزین حل و فصل اختلاف نیز در حل و فصل اختلافات بین بخش خصوصی و دولت نیز استفاده نمود.

۱۱- طرح دعوا (دعوی) چیست ؟

ظاهراً در متون و قوانین داخلی ایران منجمله قانون مدنی (ماده ۷۵۲) و یا آیین دادرسی مدنی (مواد ۶۳۲، ۶۳۳، ۶۳۷ و ۶۳۸) از لفظ "رجوع" برای داوری و ایضا در قانون آیین دادرسی مدنی (مواد ۶۵۱، ۶۵۰، ۶۵۵، تبصره ماده ۶۶۰، ۶۶۲، ۶۶۶، ۶۷۵، ۶۷۶ و ۶۷۷) از لفظ "ارجاع" استفاده شده است در زبان انگلیسی برای لفظ "دعوی"، "منزاعه"، "اختلاف" کلماتی همچون LAW QUESTION، DISPUTE، DISCREPENCY، DISCORE، SUIT و نظایر آن بکار رفته شده که بنظر می‌رسد جایگاه صحیح این کلمات در معادلات فارسی به درستی تدقیق نشده و معادلات نه چندان دقیق در فضای داوری‌های بین المللی مبنای کار قرار گرفته است و به نظر میرسد عدم انطباق از درک صحیح از معادلهای فارسی به استنباط غیردقیق از اصل ۱۳۹ قانون اساسی کمک نموده است لذا مقدمتاً معادلهای انگلیسی که در قراردادها بایمانکاران بین المللی بکار گرفته میشود ذیلاً نوشته شده است.

در مقابل کلمه CLAIM بهتر است به عوض "دعوی" معادل "ادعا" نوشته

شود و مراد از ادعا "خواستار" است که توسط یکی از اصحاب قرارداد نسبت به دیگری مطرح می‌شود و طرف مدعی (خواهان) با استناد به موازین و نص قرارداد یا توافق فی ما بین آنرا طلب می نماید ولی این امر ثابت نشده است و مورد قبول طرف مقابل (خوانده) نیست "لذا بایستی با روش مورد توافق طرفین صحت و سقم این ادعا برای طرف دوم روشن شود. در متون حقوقی انگلیسی برای معادل LAW SUIT و ایضا برای معادل DISPUTE به معنای دعوی "نزاع" و "مشاجره" نوشته شده است لازم به ذکر این نکته است که حتی در محاوره روزمره زبان امریکایی وقتی از لفظ CLAIM در مورد خواسته استفاده میشود مراد حق طلب کننده است که از طرف مقابل می‌خواهد و عموماً نگاه طرف دوم نیز دال بر صحت این درخواست است.

۱۲- تعریف دعوا از منظر حقوقی

۱-۱۲- هر دعوی به معنای "منظره" یا "اختلاف" نیست ولی هر "منظره" یا "اختلاف" مادام که به دادگاه ذیصلاح برای اخذ نتیجه رجوع داده نشده باشد "دعوی" تلقی نمی‌شود. در بعضی از مواد قانون اساسی (به جز اصل ماده ۱۳۹) از کلمات "دعوی" یا "دعاوی" استفاده شده است حال بایستی این نکته مهم روشن شود آیا نیت قانون گذار از ذکر کلمه "دعوی" در اصل ۱۳۹ قانون اساسی به همان معنی و مفهوم و هم وزن مندرج در سایر مواد قانون اساسی (همچون مواد ۱۵۶، ۱۶۵ و ۱۶۷) میباشد؟ و رسیدگی به اختلافات این مواد نیز بایستی از طریق مصوبات هیات وزیران یا مصوبات مجلس شورای اسلامی و یا نهایتاً به طرح در دادگاه‌های صالحه صورت گیرد.

۲-۱۲- از طرفی در سایر قوانین حاکم در کشور من جمله آیین دادرسی مدنی "در باب داوری امور (مواد ۶۳۹ و ۶۸۰) برای رجوع به داوری به طور قالب از لفظ "اختلاف" و کمتر از لفظ "منزاعه" استفاده شده است. این توجیه که از رجوع "منزاعه به اختلاف و داوری" گفته می‌شود نه مراد و هدف از "اقامه دعوی" است، چرا که منازعه یا اختلاف "تا زمانی که در مرجع قضایی صالحه حل نشده باشد و اثبات نشود تنها "دعوی" خواند می‌شود.

۳-۱۲- بشرح توضیحات پیش گفته حق رجوع داوری یعنی یکه حق مطلق و مسلم برای اشخاص حقیقی و حقوقی مصرح در اصل ۳۴ برای مسائل عام و مصرح در اصل ۱۳۹ قانون اساسی در مواردی که به اموال عمومی و دولتی برخورد میشود نوشته شده است. حال باید دید برای حفظ تعادل در رعایت حقوق طرفین معامله در معاملات دولتی در فضای پروژه‌های عمرانی و در صنعت احداث به چه صورت باید عمل شود تا حداقل به موارد ذیل پاسخ داد.

الف: چه نوع "معاملات دولتی" و تا چه حد و سقف بایستی از مسیر اصل ۱۳۹ عمل شود و ایضا بایستی مصوبه مجلس شورای اسلامی را برای حل و فصل موضوع دریافت نمود ؟

ب: آیا برای اجرای حکم ماده ۱۳۹ قانون اساسی به هنگام شرایط حضور پیمانکاران خارجی (در مقابل دولت و یا با بخش خصوصی) در داخل کشور یا معاملات خارجی رعایت اصول GLOBALIZATION یا اصل کامله الوداد (MOST FAVORED NATION) با توجه به روابط بین المللی همخوانی

دارد آیا قانون گذار(قوه مقننه) میتواند بصورت یک جانبه رفتن از این مسیر را در معاملات چه داخلی چه خارجی باشد از طرح های خارجی مقابل دولت سلب نماید و آن را محدود کند.

پ: در قراردادهای جاری بین دولت و بخش خصوصی اختلافات روزمره ریز و درشت در جریان اجرای پروژه امری عادی و جاری است و تمام این نوع دعاوی مربوط به "اموال عمومی و دولتی" میباشد آیا حل و فصل این موارد را نمی توان با تفاهم و توافق دو طرف حل و فصل نمود و از شیوه های حل و فصل اختلافات (ADR) متداول بیرون از دادگاه در نظامات حقوقی بین المللی حل و فصل نمود و ناگزیر حل و فصل آن موکول به تصویب هیات وزیران و حسب مورد دریافت تعدیلات از مجلس است.

ت: قانون اساسی در تبیین ماده ۱۳۹ با کدام هدف و ذهنیت موضوع ورود به همه نوع حل اختلاف را از مسیر مصوبات هیات وزیران (به عنوان بخشی از طرف کارفرمای دولتی) و با دریافت تاییدات بعدی آن از مجلس شورای اسلامی رجوع داده است ؟ آیا قانون گزار چنین استنباط داشته است که پیمانکاران خارجی باز به این شرایط تن در می دهند و رفتن بر اساس ضوابط و قوانین ایران و حل اختلاف در دادگاه های ایران را می پذیرند؟

به نظر می رسد پاسخ به سوالات و پرسش های فوق الذکر (نه محدود به آنها) در این زمینه برای حل و فصل این امور جاری پروژه ها با یک نگاه جزمی به رعایت اصل ۱۳۹ امکان پذیر نبوده و منطق هم حکم نمی کند که چنین روشی یکسویه پیگیری شود. چه ادامه این روش و این نگاه، اجرای همه پروژه ها را به چالش جدی خواهد کشاند و قطعاً برای قوای مجریه و مقننه امکان ندارد چنین ساختاری را برای حل و فصل همه اختلافات روزمره ریز و درشت در طرح های مختلف عمرانی با پیمانکاران داخلی و خارجی تبیین نموده و راهکار و دستورالعمل های لازم را ارائه نماید و قطعاً پیگیری این امر به صرفه و صلاح نمی باشد لذا بایستی به دنبال راه کارهای دیگر برای حل و فصل موضوع بود و آن نگاه نو به اصل ۱۳۹ قانون اساسی توسط قوه مقننه می باشد.

۱۳- اموال دولتی و عمومی چیست ؟

به طور اختصار در قوانین جاری کشور تعاریف ذیل در مورد "اموال دولتی و عمومی" نوشته و جاری شده است:

الف) اموال دولتی: برای اموال دولتی در ماده ۱۱۳ قانون محاسبات عمومی تعریف کلی ذیل نوشته شده است.

■ "اموال منقول و غیر منقول متعلق به دولت که به منظور استفاده در اختیار وزارتخانه ها و موسسات دولتی است"

■ "کلیه اموال و دارایی های منقول که از محل اعتبارات طرح های عمرانی (سرمایه گذاری ثابت) برای اجرای طرح های مزبور خریداری و یا بر اثر اجرای این طرح ها ایجاد و یا تملک می شود اعم از اینکه دستگاه اجرایی، وزارتخانه یا موسسه دولتی یا شرکت دولتی یا موسسه و نهاد عمومی غیر دولتی باشد تا زمانی که اجرای طرح های مربوط خاتمه نیافته است متعلق به دولت است"

ب) اموال عمومی: در قوانین بالادستی ایران تعریف مشخص از "اموال عمومی" داده نشده است به موارد ذیل اشاره می شود:

■ در اصول ۴۴ و ۴۵ قانون اساسی تعبیر "مالکیت عمومی"، "ثروت عمومی" و "اموال عمومی" به کار رفته است و ایضا در مواد ۲۵ و ۲۶ قانون مدنی تعبیری از قبیل "اموال مورد استفاده عموم"، "مصلح و انتفاع عمومی" به کار رفته است.

■ شاید تعریف ارائه شده در ماده ۱۳ قانون محاسبات عمومی که در مورد "وجوه عمومی" ارائه شده است را بتوان به اموال عمومی که تعبیری است از "وجوه عمومی" به شرح ذیل تسری داد.

■ "اموال عمومی عبارت است از اموال مربوط به شرکت های دولتی و نهادها و موسسات عمومی غیر دولتی و موسسات خصوصی و صرف نظر از نحوه و منشأ تحصیل آن منحصر برای مصارف عمومی به موجب قانون قابل دخل و تصرف می باشد.

۱۴- ارجاع به داوری در اصل ۱۳۹ قانون اساسی

برای درک صحیح تر از اشارات اصل ۱۳۹ قانون اساسی، بنظر می رسد

شناختن ماهیت "ارجاع به داوری" اشاره شده در این متن الزام آور است. از منظر حقوقی بین "رجوع" و "ارجاع" به داوری تفاوت دیده میشود.

در قوانین جاری نفس "رجوع" در کلیه موارد (شاید یک استثنا) این است که موضوع مابه اختلاف توسط طرفین به داوری برده می شود در حالی که کلمه "ارجاع" در کلیه موارد (به جز یک استثنا) احاله کار توسط دادگاه به "داور" است. لذا به نظر می رسد صلح دعاوی برای اموال عمومی و دولتی با روش "ارجاع به داوری" مصرح در اصل ۱۳۹ می تواند چنین تلقی شود که احاله کار توسط دادگاه به داوری است و در این ارتباط طرفین می توانند نظلم خود را به دادگاه صالحه رجوع نمایند و لذا سوالات و ابهامات را بشرح ذیل می توان مطرح نمود:

سوال اول: آیا در معاملات باطرف خارجی چنین حکمی جایز و امکان پذیر می باشد؟

سوال دوم: قطعاً اختلاف ریز و درشت را نمی توان دفعتاً واحده از این مسیر حل و فصل نمود و آیا ادامه این کار موجب معطل شدن همه

۱۶- قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار

در مندرجات فوق الذکر و با استناد به اصول حاکم ۱۳۸ و ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی به نظر میرسد که موضوع ورود به حل اختلاف بین بخش خصوصی و بخش دولت بایستی از طریق مجاری و سیستم‌های حاکمیتی دولت حل و فصل شود. این در حالی است که بخش خصوصی اعتقاد دارد در یک فضای متعادل هم اختلافات فی مابین بایستی از طریق مجاری کاملاً بیطرف از طریق دادگاه از طریق داوری حل و فصل شود و هم در انشاء قوانین و ضوابط از بخش خصوصی استفاده شود اخیراً در سال ۱۳۹۱ قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار توسط مجلس شورای اسلامی به دولت ابلاغ شده که در این قانون با تعریف شورای گفتگو متشکل از مسئولان بخش دولتی، بخش خصوصی می تواند نظرات و دیدگاه‌های خود را به اطلاع قانون گذار و مجریان قانون برساند. در این قانون بیش از ۲۴ بخش از ارگانهای دولتی بایستی پاسخگوی نیازهای بخش خصوصی باشند که ورود به جزییات این موارد از حوصله این مقاله خارج است لذا به چند ماده مهم این قانون اشاره می شود.

پاره ای نظرات و دیدگاه‌های مهم در مورد متن قانون

در مورد ماده ۲:

۱- این ماده مهم دولت را مکلف نموده است که به هنگام بررسی موضوعات محیط کسب و کار برای اصلاح و تدوین مقررات و آیین نامه‌ها نظر کتبی اتاق و حتی آن دسته از تشکل‌ها که عضو نیستند را دریافت نماید.

۲- در ذیل این ماده حضور یا عدم حضور ذینفعان بند ۱ این ماده در جلسات تصمیم گیری هیأت دولت به عهده دولت گذاشته شده است و این حضور با خواست و نظر دولت تاکید شده است.

این دو نگاه با احقاق حق بخش خصوصی به نحوی در تضاد است و لذا حق دفاع به "شورای گفتگو" به عنوان سخنگوی بخش خصوصی بایستی داده شود.

در مورد ماده ۳:

این ماده باز یک نگاه بسیار منطقی و اصولی برای تعریف و تثبیت جایگاه بخش خصوصی است. چه در این ماده به صراحت به دستگاه اجرایی مصرح در قانون تکلیف نموده است که هنگام تدوین و یا اصلاح مقررات و قوانین نظر تشکل‌های اقتصادی استعلام و مورد توجه قرار گیرد.

در مورد ماده ۱۱:

این ماده در حقیقت یکی از مهمترین مواد این قانون در مورد تثبیت نقش و حضور "شورای گفتگو" را مشخص نموده است. نظر به اهمیت سه بند "الف"، "ج" و "چ" به عنوان سه بند مهم این ماده ذیل نقل از متن شده است.

بند الف- پیشنهاد اصلاح، حذف یا وضع مقررات اعم از آیین نامه،

پروژه‌های عمرانی نمی گردد و به نحوی نقض غرض و رفتن به تلف وقت و ضررهای مالی نمی باشد؟

سوال سوم: مهمترین اینکه آیا برای طرح دعوی دولت با بخش خصوصی اطاعت از مصوبه‌های هیأت وزیران (قوه مجریه) که مستند به قوانین حاکم می شود می تواند فعلیت داشته باشد؟ و مورد قبول بخش خصوصی (داخلی و مهمتر خارجی) قرار گیرد.

به نظر می رسد توضیحات و طرح پرسش‌های فوق الذکر کمابیش روشن میسازد که اگر مراد و خواسته اصل ۱۳۹ قانون اساسی در به کارگیری لفظ "دعوی" به معنای هر نوع "منازه" یا "تنازع" یا "اختلاف" یا "ادعا" (اعم از موجود یا احتمالی و اعم از اینکه در دادگاه‌های دادگستری طرح شده یا نشده باشد) استنباط شود. دشواری و پیچیدگی‌های عملی بسیار و احتمالاً لاینحل در حل اختلاف بروز خواهد نمود و به جد برای وحدت رویه در این مورد راهکار عملی و اجرایی لازم است و بایستی هم از منظر حقوقی و هم از منظر اجرایی به اصلاح این ماده قانونی خصوصاً با نگاه به اجرای پروژه‌های عمرانی کشور نگاه شود و لازم است برای پاسخ به آن راهکار منطقی جستجو شود.

۱۵- نگاه به اصل ۱۳۸

در این اصل نیز با نگاهی جزئی نسبت به اختیارات مندرج در اصل ۱۳۹ قانون اساسی اختیاراتی به هیأت وزیران با وزیران منتخب از هیأت دولت داده شده در این اصل نگاههای ذیل حاکم است:

۱-۱۵- به هیأت وزیران به منظور تامین اجرای قوانین نسبت به وضع تصویب نامه و آیین نامه‌ها اختیار داده شده است

۲-۱۵- هر یک از وزیران در حدود وظایف قوانین و مصوبات هیأت وزیران حق وضع آیین نامه و صدور بخشنامه را دارد ولی مفاد این مقررات نباید با متن و روح قوانین مخالف باشد.

۳-۱۵- دولت می تواند تفویض اختیار به کمیسیونی متشکل از چند وزیر بنماید باز مصوبات این کمیسیون‌ها در حوزه قوانین و پس از تایید رییس جمهور لازم الاجرا است

۴-۱۵- تصویب نامه‌ها و مصوبات مصرح در این قانون بایستی به اطلاع مجلس شورای اسلامی برسد تا در صورت خلاف قوانین توسط هیأت وزیران اصلاح شود.

به روشنی دیده می شود که به نحوی در این اصل نیز طرف مقابل بخش خصوصی، یعنی هیأت وزیران و یا وزیر می توانند اقدام به صدور تصویب نامه، آیین نامه‌ها و نظایر آن بنمایند که پس از تصویب رییس جمهور و البته با تایید نهایی مجلس شورای اسلامی لازم الاجرا است این در حالی است که باز بخش خصوصی در تعیین و تنظیم این دستورالعمل‌ها هیچگونه نقش و اثری ندارد. صادرکننده دستورالعمل و بخشنامه (یعنی دولت) خود فصل الخطاب تعبیر و تفسیر متون این دستورالعمل‌ها بوده و حق استیناف در اظهار نظر از طرف مقابل یعنی بخش خصوصی عملاً سلب شده است.

بخشنامه، دستورالعمل، شیوه نامه یا رویه اجرایی در جهت بهبود محیط کسب و کار در ایران به مسئولان مربوطه براساس گزارش تهیه شده از سوی دبیرخانه این شورا (نقل از متن)

بند ج- پیگیری گزارش اتاق‌ها درباره امتیازات موجود در قوانین و مقررات و رویه‌ها برای بنگاه‌های با مالکیت غیر از بخش‌های خصوصی و تعاونی و زمینه سازی برای حذف یا تعمیم این امتیازات به منظور اجرای کامل و موثر ماده (۸) قانون اجرای سیاست‌های اصل (۴۴) (نقل از متن)

بند چ- ارائه پیشنهاد در مورد قراردادهای دستگاه‌های اجرایی با فعالان اقتصادی بخش‌های خصوصی و تعاونی و به منظور ایجاد تراضی و منع تحمیل شرایط ناعادلانه به طرف مقابل در این قراردادها (نقل از متن)

در مورد ماده ۱۴:

در این ماده دستگاه‌های اجرایی و خصوصا وزرا در هیأت دولت را موظف نموده است که برای بهبود محیط کسب و کار و اجرای صحیح این قانون یکی از معاونین خود را به عنوان مسئول بهبود محیط کسب و کار به ذینفعان بخش خصوصی معرفی نماید در خواست بخش خصوصی از همه مسئولان محترم دولت خصوصا وزراء در این حوزه عمل به قانون و اقدام به معرفی نماینده وزیر (معاون وزیر) برای تبادل با بخش خصوصی است.

۱۷- نتیجه گیری

با توجه به نکات اشاره شده فوق الذکر دیدگاه‌های ذیل نوشته شده است.

۱-۱۷- هم اکنون در متون قراردادی موجود صنعت احداث من جمله ضوابط نظام فنی اجرایی برای طرح‌های عمرانی و همچنین ضوابط وزارت نفت عمدتاً روش حل اختلاف با استناد و تایید به اصل ۱۳۹ قانون اساسی دآوری و بنحوی ختم اختلاف را بعنوان شرط ضمن عقد بعهدده دولت محول می نماید به نظر می رسد گرچه در شرایط حال پیگیری این روش‌ها بنحوی به حل و فصل قراردادها کمک می نماید ولی با مطالب پیش گفته بایستی حل اختلاف در مرحله دآوری و قبل از ورود به دادگاه صالحه توسط یک ارگان بیطرف حل و فصل شود.

۲-۱۷- در حوزه اختلافات قراردادهای جاری صنعت پیمانکاری و در صنعت احداث بشرح توضیحات نوشته شده فوق این مقاله اختلاف مشخصا در دو حوزه مختلف وجود دارد به این دو حوزه بایستی توجه ویژه شود و مشخص نمود که حل و فصل این دو حوزه به چه ترتیبی بایستی از مسیر و الزام به اصل ۱۳۹ قانون اساسی بصورت منطقی حل و فصل شود

۳-۱۷- بخش خصوصی معتقد است انتخاب شیوه‌های جایگزین حل و فصل اختلاف (ADR) مناسبترین راهکار برای حل اختلاف فی مابین دولت و بخش خصوصی و همچنین چهارچوب‌های ارائه شده در صلح دعاوی و رفع اختلاف در قراردادهای فی مابین با دولت به نحوی بایستی روشن و بیطرفانه نگاشته شود که اولفضایی برای حرکت و تصمیم گیری‌های یکجانبه و به دور از موازین قراردادی توسط کارفرمایان وجود نداشته باشد و مضافا اینکه این قوانین به نحوی شفاف شود که پیمانکاران

بخش خصوصی به هنگام بروز اختلاف جدی با کارفرمایان تنها مسیر حل و فصل اختلاف فی مابین را رفتن به دادگاه ندانند.

۴-۱۷- بدون شک در شرایط حال قراردادهای منعقدده پیمانکاری بخش خصوصی با دولت شفاف نیست و دارای موارد اختلاف ریز و درشت می باشد و این چالش به صورت روزمره در قراردادهای روزمی نماید و نمی توان قراردادی نوشت که همه جوانب امر در آن در نظر گرفته شود و مسیرهای بروز اختلاف را از ابتدا در متون قراردادی شناخت و برای آنها راهکار ارائه نمود. این کار عملی نبوده و نایستی به دنبال چنین استراتژی نگاه بود و لذا بایستی شرایط روش حل اختلاف منصفانه و پاسخگو در اجرای پروژه تعریف و بکار گرفته شود.

۵-۱۷- برای حل و فصل اختلافات عدیده در طول اجرای پروژه‌ها نمی توان با تعبیری جزئی از مندرجات اصل ۱۳۹ قانون اساسی و یا همواره بر اساس مصوبات هیئت وزیران و یا برای کسب تکلیف بشرح اصل فوق الذکر به مجلس مراجعه نمود. این امر امکان پذیر نیست و

چنین نگاه جزئی غیر کارا و غیر عملی است و انجام پروژه‌ها را به بن بست می کشاند.

۶-۱۷- بخش خصوصی اعتقاد دارد رجوع اختلاف به نیت صلح دعاوی و رفع اختلاف به وابستگان منتسب به یکی از اصحاب دعا یعنی دولت (هیأت وزیران) با هر نهاد وابسته به دولت به عنوان تصمیم گیر و فصل الخطاب برای رفع اختلاف بین دولت و بخش خصوصی منصفانه نبوده و با عرف و قوانین بین المللی و رعایت عدل و اعتدال مطابقت ندارد و بضرر قاطع در هیچ یک از نظامات متداول بین المللی نیز مشابه آن دیده نشده است.

۷-۱۷- بخش خصوصی اعتقاد دارد رویه‌های تجربه شده بین المللی یعنی رجوع به مراکز مستقل دآوری خارج از حوزه اختیار طرفین همچون اتاق‌های دآوری (مشابه ICC بین المللی) یا هر ارگان مشابه دیگر مورد قبول طرفین و به دور از حیطه اختیاری طرفین قرارداد من جمله دولت می تواند به عنوان مرجع بینابینی و بی طرف بین کارفرمایان دولتی و NGOها

قرار گرفته و قضاوت نماید. چنانچه حل و فصل از این مسیر و امکان پذیر نگردد می توان کار را از طریق مراجعه به دادگاه صالحه توسط هر یک از طرفین دعوی یعنی همان "ارجاع" به "دادگاه صالحه" به شرح مصرح در اصل ۳۴ قانون اساسی حل و فصل نمود. لذا در متون قراردادی بین دولت و بخش خصوصی نبایستی این حق از بخش خصوصی را سلب نمود و علاوه بر آن تکلیف معاملات و قراردادها با خارجیان را نیز مشخص شود.

۱۷-۸- در ضوابط حل اختلاف قراردادی بین کارفرمایان دولتی و بخش خصوصی توجه بیشتر به حل و فصل روش های جایگزین متداول بین المللی ADR (بیرون از دادگاه) به عوض رفتن به دادگاه های عمومی بصلاح بوده و بیشتر مورد توجه قرار گیرد بدین معنی که در این متون با توجه به روش های تمرین شده بین المللی و البته با بومی سازی روش های بین المللی روش مطلوب ADR در متون قراردادی داخلی پیرنگ شود.

۱۸- پیشنهادات :

با توجه به توضیحات عنوان شده و با عنایت به عدم برداشت یکنواخت و تعبیر مختلف از اصل ۱۳۹ قانون اساسی توسط کاربران و اثرات تعیین کننده آن بر روی قوانین و ضوابط مستخرجه از این قانون و تنظیم روابط فیما بین کارفرمایان و پیمانکاران بخش خصوصی پیشنهادات ذیل ارائه شده است.

۱۸-۱- مرکز محترم پژوهش های مجلس شورای اسلامی با نگاه نقادانه کارشناسانه و دقیق اصل ۱۳۹ قانون اساسی، مطالعه همه جانبه آن را در دستور کار خود قرار دهد و ضمن دریافت نظرات کارشناسان ذیصلاح هم در بخش دولت و هم در بخش خصوصی در حوزه های حقوقی (LAW) و مهندسی حقوقی تغییرات لازم را به مقامات ذی ربط قانونگذار (مجلس شورای اسلامی، مجلس مصلحت نظام و سایر میادین مرتبط) ارائه نماید.

۱۸-۲- انجمن های صنفی پیمانکاری و جامعه مهندسی مشاوران بایستی با تشکیل کارگروه ها به تحقیق در مورد اصل ۱۳۹ قانون اساسی از منظرهای حقوق قراردادی، حقوق عرفی و شرعی و البته با توجه به کلیه قوانین مرتبط منجمله قانون "آئین دادرسی قانون تجارت، قانون مدنی، اصل ۴۴ قانون اساسی، اجرای سیاست های اصل ۴۴، قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار و سایر قوانین ذی ربط و مرتبط" به جهت عملکرد بخش دولتی با بخش خصوصی در قراردادهای فیما بین همت گماشته و نسبت به تحلیل اثرات این ماده اقدام نمایند و در پی آن پیشنهادات مدون خود را پس از دریافت همه نظرات ذینفعان برای بررسی و تصویب به قوه مقننه ارائه دهد.

۱۸-۳- پیمانکاران بخش خصوصی معتقد هستند در شرایط حال چارچوب های ارائه شده برای صلح دعوی و حل اختلاف در قراردادهای فی مابین با دولت عموماً یک جانبه بوده و این شرایط بایستی به نحوی بی طرفانه نگاشته شود که اولاً فضایی برای حرکت و تصمیم یکجانبه و بدور از موازین و اصول قراردادی برای کارفرمایان و مجریان در قراردادها

وجود نداشته باشند و ثانیاً اینکه این قوانین به نحوی روشن باشد که پیمانکاران بخش خصوصی به هنگام بروز اختلاف جدی با کارفرمایان تنها مسیر حل را رفتن به دادگاه ندانند و از روش های متداول قبل از رفتن به دادگاه استقبال نمایند و با اصلاح شرایط متعادل موجود ما شاهد برون رفت خیل عظیم پیمانکاران و حذف پتانسیل های اجرایی و کارآفرین به حاشیه نباشیم و در غایت امر خود اقدام به تحریم خود (خود تحریمی) نماییم .

در خاتمه از کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی و استاد گرانقدر جناب آقای مصطفی شهابی که اینجانب بسیار از ایشان آموخته اند و مسبب و محرک اصلی اینجانب تهیه و تنظیم این مقاله برای بازکردن بیشتر باب این بحث مهم گردیده اند سپاس ویژه دارم. از کار پر ارزش جناب آقای دکتر یوسف درویش هویدا با انتشار کتاب " شیوه های جایگزین حل و فصل اختلاف " (ADR) بسیار آموختم.

از کاستی های این مقاله پوزش می خواهم و امید دارم کارشناسان و صاحب نظران خصوصاً حقوقدانان محترم برای تکمیل این بحث به صحنه بیایند تا در نهایت امر راهکار صحیح و مرضی الطرفین در فضای قراردادهای بین کارفرمایان دولتی و بخش خصوصی جاری شود و فضای یک جانبه و بعضاً امرانه جاری و حاکم بر شرایط فعلی قراردادها که کارفرما میتواند و پیمانکار بایستی جای خود را به یک شرایط متعادل و صمیمانه و یک با نگاه برد - برد (WIN-WIN) بدهد و این ذهنیت برای کارفرمایان و مجریان دولتی بوجود آید که صنف پیمانکاری در صنعت احداث در کنار آنها و هر دو به نمایندگی از ملت در فضای ساخت و ساز کشور حضور دارند

در خاتمه و به منظور حسن ختام بحث :

از استاد گرانقدر و پدر معنویم زنده یاد مهندس احمد حامی نقل می کنم :

«قلب هریرانی که برای ایران تپد
بمتر است هرگز تپد»

1. AMICABLE DISPUTE SETTLEMENT (ADS)
2. PRE ARBITRATION / DISPUTE ADJUNCTION SETTLEMENT
3. DISPUTE BOARD= DB
4. ARBITRATION DISPUTE SETTLEMENT=ADS
5. INTERNATIONAL CHAMBER OF COMMERCE=ICC
6. ADS=ALTERNATIVE DISPUTE SETTLEMENT
7. CONTRACT CLAIM
8. BREACH OF CONTRACT
9. INTERNATIONAL INSTITUTIONAL ARBITRATION

جناب آقای مهندس علیرضا ناصر معدلی
ریاست محترم هیات مدیره شرکت پرلیت

درگذشت عمومی گرامی تان شادروان آقای عبدالرحیم ناصر معدلی (بزرگ خاندان معدلی) را به جنابعالی و خانواده محترم تسلیت عرض نموده، از خداوند منان برای آن مرحوم غفران الهی و برای بازماندگان صبر و شکیبایی مسئلت داریم.

هیأت مدیره سندیکای شرکت های ساختمانی ایران

جناب آقای مهندس بیژن سعیدآبادی
ریاست محترم هیات مدیره شرکت بام راه

درگذشت شادروان آقای دکتر مجتبی نخعی همسرخواهر گرامی تان را به جنابعالی و خانواده محترم تسلیت عرض نموده، از خداوند منان برای آن مرحوم آرامش ابدی و برای بازماندگان صبر و شکیبایی مسئلت داریم.

هیأت مدیره سندیکای شرکت های ساختمانی ایران

موسسه حسابداری و خدمات مدیریت حساب و کتاب
با فکری آسوده حساب و کتاب خود را به ما بسپارید

ارائه و نصب نرم افزارهای یکپارچه مالی
« مشاور مالی و مالیاتی انجمن شرکت های ساختمانی »
مشاوره رایگان در محل انجمن از ساعت ۱۱ الی ۱۶
برای اطلاع بیشتر با تلفن ۶۶۴۶۴۲۶۱ داخلی ۱۰۸ تماس حاصل نمایید.
دفتر مرکزی: کوی نصر (کیسا) - خ پیروزی غربی (علیالی) - پلاک ۵۹ - واحد ۸
تلفن: ۴-۸۸۲۴۸۸۵۳ فاکس: ۸۸۲۴۳۳۲۰ کدپستی: ۳۶۷۷-۱۴۴۷۷۸
www.hesabvaketab.com info@hesabvaketab.com

- ✓ ارائه کلیه خدمات حسابداری صورت های مالی، حسابداری مالیاتی (در اجرای ماده ۲۷۲ ق.م.م) و حسابداری ویژه
- ✓ تامین نیروی انسانی متخصص حسابداری در رده های مختلف با سوابق حرفه ای و نظارت مستمر بر واحد مالی
- ✓ ارائه کلیه خدمات حسابداری شرکت ها به صورت پیمانی
- ✓ ارائه خدمات مشاوره تخصصی در امور مالی و مالیاتی
- ✓ تهیه آئین نامه ها و دستورالعمل های اجرایی شرکت ها